

Huhtamäki 2017

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Huhtamäki

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus 2017	2	14. Ostovelat	57
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2017	4	15. Siirtovelat	57
Toimintakertomus 2017	4	16. Johdannaispimukset	57
Konsernitilinpäätös 2017	11	17. Vastuut	57
Konsernin tuloslaskelma (IFRS)	11	Hallituksen ehdotus voittovarojen käyttämistä	58
Konsernin laaja tuloslaskelma (IFRS)	11	Tilintarkastuskertomus	59
Konsernitase (IFRS)	12		
Konsernin rahavirtalaskelma (IFRS)	13	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	62
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista (IFRS)	14	Johdanto	62
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	15	Hallintorakenne	62
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	21	Hallinnointia koskevat kuvaukset	62
1. Segmentti-informaatio	21	Hallitus	62
2. Liiketoimintojen yhdistäminen	23	Hallituksen valinta ja kokoonpano	62
3. Uudelleenjärjestelyihin liittyvät erät	23	Hallituksen jäsenet	63
4. Liiketoiminnan muut tuotot	24	Hallituksen monimuotoisuus	65
5. Liiketoiminnan muut kulut	24	Hallituksen jäsenten riippumattomuus	65
6. Henkilöstökulut	24	Hallituksen jäsenten osakeomistukset 31.12.2017	65
7. Poistot	24	Hallituksen tehtävät	65
8. Rahoitustuotot ja -kulut	25	Hallituksen kokoukset	66
9. Tuloverot	25	Hallituksen valiokunnat	66
10. Osakekohtainen tulos	26	Yleistä	66
11. Aineettomat hyödykkeet	26	Nimitysvaliokunta	66
12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	28	Henkilöstövaliokunta	66
13. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin	28	Tarkastusvaliokunta	66
14. Muut sijoitukset	29	Toimitusjohtaja	67
15. Korolliset saatavat	29	Konsernin johtoryhmä	67
16. Laskennalliset verot	30	Konsernin johtoryhmän jäsenten omistamat osakkeet 31.12.2017	68
17. Työsuhde-etuudet	30	Kuvaukset riskienhallinnasta, sisäisen valvonnan menettelytavoista ja sisäisen tarkastuksen toiminnosta	68
18. Vaihto-omaisuus	32	Riskienhallinnan yleiskuvaus	68
19. Myyntisaamiset ja muut saamiset	32	Sisäisen valvonnan yleiskuvaus	69
20. Rahavarat	33	Taloudellisen raportoinnin luotettavuus	69
21. Emoyhtiön osakepääoma	33	Toimintojen tehokkuus ja tuloksellisuus	69
22. Arvonmuutos- ja muut rahastot	36	Lainsäädännön ja muiden säännösten noudattaminen	70
23. Korolliset velat	36	Sisäisen tarkastuksen yleiskuvaus	70
24. Varaukset	38	Muuta tietoa	70
25. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	38	Sisäpiirihallinto	70
26. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ryhmittäin	38	Sääntely	70
27. Rahoitusriskien hallinta	39	Sisäpiiritietoa koskeva arviointi	70
28. Lähipiiritapahtumat	43	Sisäpiiriluetelo	70
29. Muut vuokrasopimukset	43	Kaupankäyntirajoitukset	70
30. Vastuusitoumukset	44	Ilmoitusvelvollisuus	71
Osakekohtaiset tunnusluvut	44	Lähipiiriliiketoimet	71
Huhtamäki 2013–2017	45	Tilintarkastus	71
Tärkeimmät valuuttakurssit	45		
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	46	Palkka- ja palkkioselvitys	72
Tytäryhtiöt	47	Johdanto	72
Emoyhtiön tilinpäätös 2017	49	Palkitsemisen päätöksentekojärjestys	72
Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)	49	Päätöksentekoprosessi palkitsemiseen liittyvissä asioissa	72
Emoyhtiön tase (FAS)	50	Hallitus	72
Emoyhtiön rahoituslaskelma (FAS)	51	Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä	72
Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	52	Palkitsemista koskevat valtuutukset	72
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	53	Palkitsemisen keskeiset periaatteet	73
1. Liiketoiminnan muut tuotot	53	Hallitus	73
2. Liiketoiminnan muut kulut	53	Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä	73
3. Henkilöstökulut	53	Yleistä	73
4. Poistot	53	Lyhyen aikavälin kannustinpalkkiot	73
5. Rahoitustuotot ja -kulut	54	Osakepalkkiojärjestelmä	73
6. Verot	54	Muut keskeiset ehdot	74
7. Aineettomat hyödykkeet	54	Yhteenveto toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta	75
8. Aineelliset hyödykkeet	55	Palkitsemisraportti 2017	76
9. Saamiset	55	Hallitus	76
10. Siirtosaamiset	55	Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä	76
11. Oman pääoman muutokset	56		
12. Lainat	56		
13. Muut pitkäaikaiset velat	56		

Maailmanlaajuinen tuotantolaitosten ja myyntikonttorien verkostomme antaa meille erinomaiset valmiudet tukea asiakkaidemme kasvua kaikkialla, missä he toimivat. Kolmea eri teknologiaa hyödyntäen kehitämme ja valmistamme pakkauksia, jotka auttavat huipputuotteita saavuttamaan enemmän kuluttajia, helpommin.

Huhtamäki 2017 lukuina

3,0 mrd. €

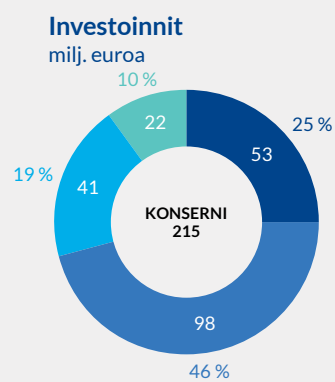
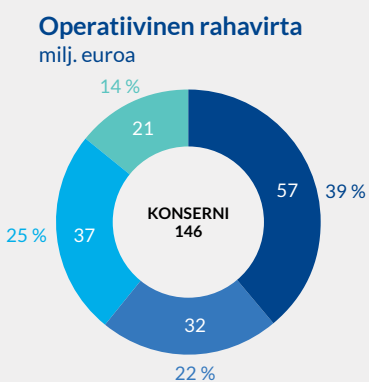
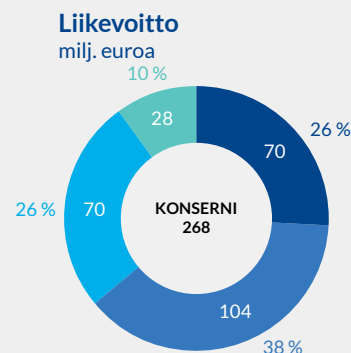
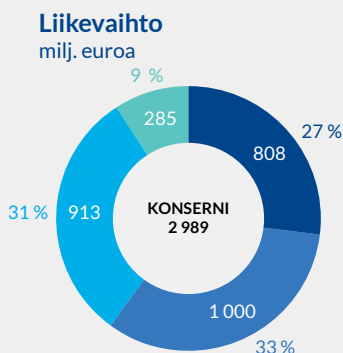
Liikevaihto

17 417

Henkilöstömäärä

1,90 €

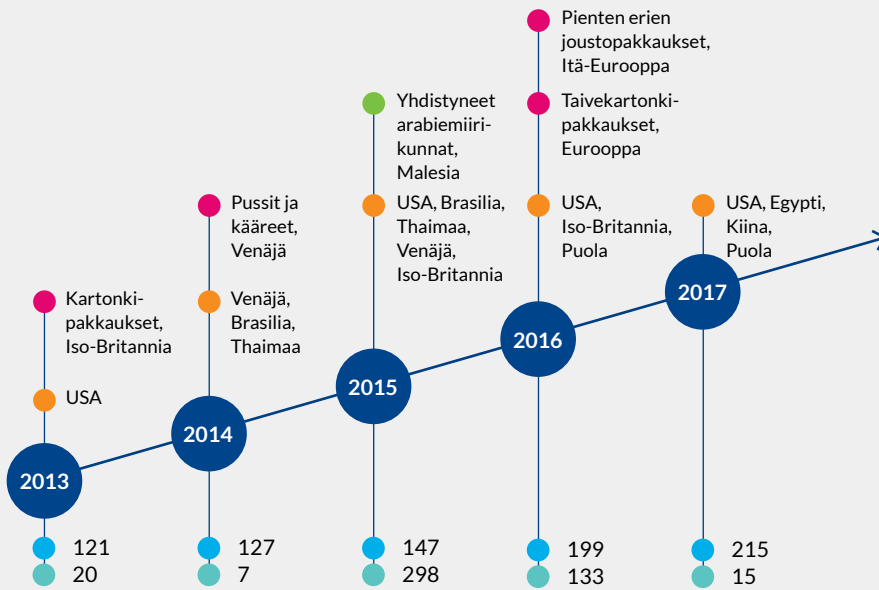
Oikaistu osakekohtainen tulos

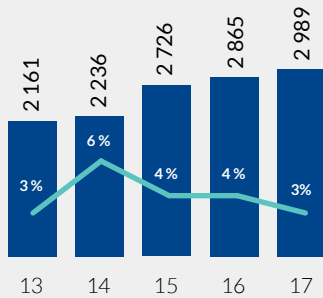
- Foodservice E-A-O
- Flexible Packaging
- North America
- Fiber Packaging

Segmenttien liikevaihdot sisältävät sisäisen myynnin, joka oli yhteensä 17 milj. euroa. Liikevoitto on esitetty ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä. Konsernin liikevoitto sisältää muiden toimintojen liiketuloksen -4 milj. euroa.

Kasvu- investoinnit 230 milj. € vuonna 2017

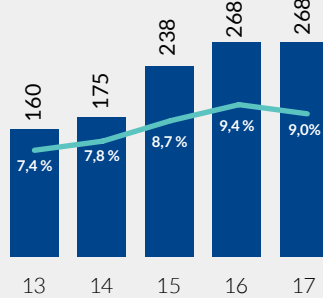

Liikevaihto milj. euroa

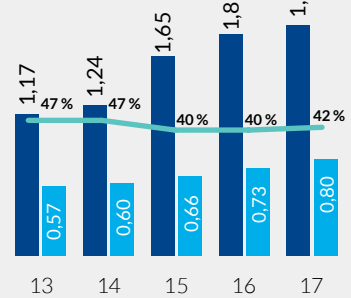
● Liikevaihto
● Vertailukelpoinen kasvu

Liikevoitto milj. euroa

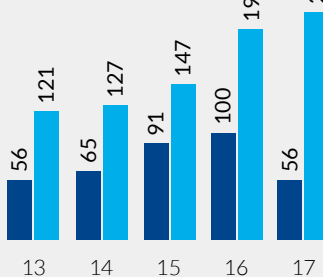
● Liikevoitto
● Liikevoittoprosentti

Osakekohtainen tulos ja osinko euroa

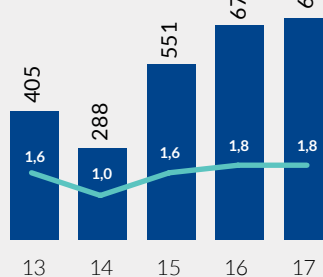
● Osakekohtainen tulos
● Osakekohtainen osinko
● Osinkosuhte

Vapaa rahavirta ja investoinnit milj. euroa

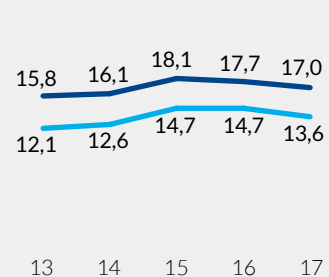
● Vapaa rahavirta
● Investoinnit

Nettovelka milj. euroa

● Nettovelka
● Nettovelkan suhte käyttökatteeseen

Sijoitetun ja oman pääoman tuotto %

● Oman pääoman tuotto
● Sijoitetun pääoman tuotto

Liikevoitto, liikevoittoprosentti, osakekohtainen tulos, nettovelan suhte käyttökatteeseen, sijoitetun pääoman tuotto ja oman pääoman tuotto on esitetty ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä. 2017 osinko hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Vuosien 2013–2015 luvut ovat jatkuvien toimintojen lukuja.

Rakennamme maailman parasta elintarvikepakkausyhtiötä

Tarjoilupakkauksiimme käytetään esimerkiksi pikaruokaravintoloissa, lähikaupoissa, kahviloissa, pitopalveluyrityksissä ja juoma- sekä ruoka-automaateissa. Valikoimiimme kuuluu yksi- ja kaksikerroksisia kartonkikuppeja, kartonki- ja muovilautasia ja kulhoja, muovimukeja, ruokailuvälineitä ja pikaruokapakkauksia. Olemme edelläkävijä uusien, kestäväää kehitystä tukevien materiaalien, kuten biomuovien, käytössä.

Kuitupakkausliiketoimintamme valmistaa sanoma- ja aikakauslehdistä ja muista papereista saatavasta kierrätyskuidusta uusia pakkauksia. Tarjoamme kananmuna- ja hedelmäpakkauksia, viinipulloalustoja sekä kuppipidikkeitä suojaamaan, säilyttämään ja auttamaan herkkien tuotteiden käsittelyssä.

Innovatiivisia ja laadukkaita **joustopakkauksiimme** ja etikettejämme käytetään elintarvikkeiden, juomien, lemmikkieläinruuan, kotitalous- ja hygienia tuotteiden sekä lääketuotteiden pakkaamiseen. Tarjoamme turvallisia, materiaalia säästäviä ja painojäljeltään korkealaatuisia pakkausratkaisuja kansainvälisille ja paikallisille tuotemerkeille, jotka ovat läsnä arkielämässämme.

”Vuoden kruunasivat tunnustukset, joita saimme asiakkailtamme ja muilta pakkausalan toimijoilta.”

Jukka Moisio
CEO

Huhtamäen vuosi oli hyvä. Vertailukelpoinen kasvumme oli 3 % ja oikaistu osakekohtainen tulos* parani 4 % ennätysliseen 1,90 euroon. Haluan kiittää kaikkia työntekijöitämme heidän hyvästä panoksestaan vuonna 2017.

Vuoden kruunasivat tunnustukset, joita saimme asiakkailtamme ja muilta pakkausalan toimijoilta. Asiakkaamme arvostivat palvelutasoamme ja sitoutumistamme sekä laatuamme ja innovaatioitamme. Unilever palkitsi meidät erinomaisesta laadustamme Partner to Win -palkinnolla, ja useat pikaruokaketjut, kuten Wendy's, Church's Chicken ja Taco Bell, huomioivat palvelumme ja sitoutumisemme. Maailman pakkausalan kattojärjestö World Packaging Organization palkitsi kolme uutuustuotettamme – juomapullon hologrammitiketin, muo-
toillun juomapussin ja kahvin täyttöpakkauksen – World Star -palkinnolla.

Liiketoimintaympäristömme oli pääosin myönteinen. Raaka-
aineiden ja energian hinnat nousivat vuosien 2015–2016 tasosta, mutta pysyivät silti pitkällä aikavälillä tarkasteltuna kohtuullisella tasolla. Liiketoimintamme kohtasi haasteita Intiassa, jossa tavaroiden ja palvelujen verouudistus heikensi kysyntää. Markkinakehitys Pohjois-Amerikassa jatkui positiivisena, ja kysyntä Euroopassa kääntyi kasvuun talouden elpymisen myötä. Kasvumme oli vahvaa erityisesti Lähi-idässä, Afrikassa ja Itä-Euroopassa.

Merkittävin kasvuinvestointimme vuonna 2017 oli uuden huippuluokan tuotantolaitoksen rakentaminen Goodyeariin, Arizonaan palvelemaan Yhdysvaltain lounaisosien ja länsirannikon markkinoita. Tehtaalla on käytössä keskeisimmät tarjoilupakkausten tuotantoteknologiamme. Tuotannon käynnistäminen aloitettiin vuoden 2017 lopulla. Arizonan

tehtaan ohella uusimme ja laajensimme tarjoilupakkausyksiköitämme Kiinassa, Puolassa, Espanjassa ja Venäjällä. Lisäksi ilmoitimme uuden, ajanmukaisen tuotantolaitoksen rakentamisesta Suomeen palvelemaan Pohjoismaiden markkinoita. Flexible Packaging -liiketoimintasegmentissä avasimme kaksi uutta tehdasta Itä-Intiaan, aloitimme uuden tuotantolaitoksen rakentamisen Egyptissä sekä laajensimme nykyisiä toimintajamme Thaimaassa ja Vietnamin.

Aktiivisesta investointiohjelmastamme huolimatta taloudellinen asemamme on vahva. Nettovelan suhde käyttökatteeseen* on erinomainen 1,8. Vapaa rahavirta oli 56 miljoonaa euroa. Haluamme edelleen tehdä lisäarvoa tuottavia yritys-
kauppoja, ja olemmekin valmiina yritysostoihin, kun sekä strategiset että taloudelliset kriteerimme täyttyvät. Vuonna 2017 tärkeä strateginen yritysostomme oli International Paperin tarjoilupakkausliiketoimintojen osto Kiinassa. IP:n toiminnot yhdistettynä omaan liiketoimintaamme antavat meille vahvan aseman Kiinan markkinoilla.

Työturvallisuutemme parani vuonna 2017. Työtaturmattaajuutemme (poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti) oli 2,4 ja tapaturmien vakavuusaste (menetetyt työtunnit miljoonaa työtuntia kohti) oli 639. Raportimme edistymisestämme erillisessä vastuullisuusraportissa,

Oikaistu osakekohtainen tulos*
parani 4 % ennätysliseen

1,90 €:oon

*Ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

joka julkaistaan huhtikuussa 2018. Vastuullisuusraportissa esittelemme myös uudistetun vastuullisuusohjelmamme. Ohjelman tavoitteet ovat vuodessa 2020, jolloin vietetään Huhtamäen 100-vuotisjuhlaa.

Tärkeä toimintamme painopiste vuonna 2017 oli henkilöstön ja tiimien kehittäminen. Koulutuksia lisättiin ja koulutustarjontaa laajennettiin. Toteutimme koko organisaation kattavan työtyytyväisyyskyselyn sekä johdon arvioinnin. Ne auttavat meitä vastaamaan työntekijöidemme tarpeisiin ja ohjaavat kehitystoimenpiteitämme. Aloitimme myös maakohthaisten organisaatioiden rakentamisen. Maaorganisaatioiden avulla varmistamme kussakin toimintamaassamme yhdenmukaiset käytännöt sekä sisäisesti että asiakkaidemme kanssa.

Jatkamme henkilöstön kehittämistä mm. panostamalla osaajien tunnistamiseen ja seuraajasuunnitteluun, yhtenäisämällä tehtäväluokituksiamme ja ottamalla käyttöön uuden henkilöstötietojärjestelmän. Jatkamme myös oppimisen tehostamista ja sisäisen yhteistyön parantamista jakamalla parhaita käytäntöjä ja työskentelemällä excellence-tiimeissä. Yhteistyötä kehittämällä helpotamme myös johdon työkiertoa, mikä puolestaan auttaa koulutuksen ja kokemusten jakamisessa sekä helpottaa yhdenmukaisen kuvan antamista Huhtamäestä niin asiakkaillemme kuin muillekin sidosryhmille.

Liiketoimintamme on kehittynyt jatkuvasti, ja sen fokus on tarkentunut. Tänä päivänä Huhtamäki on elintarvikepakkausvalmistaja, joka toimii mukaan otettavien ruokien ja valmiiksi pakatun ruuan markkinoilla. Missiomme on auttaa huipputuotteita saavuttamaan enemmän kuluttajia helpommin, ja tavoitteemme on olla suosituin maailmanlaajuinen pakkaustuotemerkki. Aiomme menestyä rakentamalla maailman parhaan

elintarvikepakkausyhtiön. Haluamme parantaa toimintaamme jatkuvasti: kehitämme henkilöstöämme, toimintojamme ja liiketoimintaosaamistamme, jotta Huhtamäki olisi maailmanluokan yhtiö.

Vuonna 2020 vietämme 100-vuotisjuhlaa. Strategiamme – suunnitelma jonka avulla menestymme – ulottuu kuitenkin paljon yli juhlavuotemme. Vuonna 2018 tärkein tavoitteemme on kiihdyttää kasvua jo tehtyjen investointien avulla ja pitää samalla kiinni kannattavuustavoitteista. Olemme kiitollisia saamastamme tuesta ja niistä tunnustuksista, joita olemme saaneet työntekijöiltämme, asiakkailtamme, toimittajiltamme, osakkeenomistajiltamme ja muilta sidosryhmiltämme vuoden 2017 aikana.

Jukka Moisio
Toimitusjohtaja

Helmikuussa 2018

Toimintakertomus 2017

Yleiskatsaus

Huhtamäen liiketoimintaympäristö oli pääosin myönteinen vuonna 2017. Ruoka- ja tarjoilupakkausten kysyntä oli hyvällä tasolla Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Intiassa tavaroiden ja palvelujen verouudistus heikensi tilapäisesti pakkausten kysyntää, mikä vaikutti negatiivisesti konsernin liikevaihtoon. Haastava taloudellinen tilanne ja markkinoilla jatkunut epävarmuus heikensivät kysyntää Brasiliassa ja monilla Afrikan markkinoilla. Kartongin hinnat olivat verrattain vakaat, mutta muovien ja kierrätyspaperin hinnat olivat edellisvuotta korkeammalla tasolla. Valuuttakurssien vaihtelulla oli negatiivinen vaikutus konsernin liikevaihtoon ja liikevoittoon. Negatiivinen valuuttakurssivaikutus johtui suurimmaksi osaksi Yhdysvaltain dollarin heikkenemisestä suhteessa euroon.

Konsernin liikevaihto kasvoi 2 989 milj. euroon (2 865 milj. euroa). Koko konsernin liikevaihdon vertailukelpoinen kasvu oli 3 % ja kehittyvillä markkinoilla se oli 4 %. Konsernin kannattavuus oli edellisvuoden tasolla ja oikaistu liikevoitto* oli 268 milj. euroa (268 milj. euroa). Raportoitu liikevoitto oli 264 milj. euroa (266 milj. euroa). Oikaistu liikevoittoprosentti oli 9,0 % (9,4 %) ja oikaistu osakekohtainen tulos** oli 1,90 euroa (1,83 euroa). Konsernin vapaa rahavirta heikkeni ja oli 56 milj. euroa (100 milj. euroa) heijastaen merkittäviä investointeja ja varastojen kasvua. Konsernin taloudellinen asema on edelleen vahva ja tukee tulevaisuuden kasvutavoitteiden saavuttamista.

Vuoden 2017 aikana Huhtamäki jatkoi ruoka- ja juomapakkauksiin keskittyvän kasvustrategiansa toteuttamista. Fokus oli orgaanisessa kasvussa. Tärkein kasvuinvestointi oli uuden huippuluokan tuotantolaitoksen ja jakelukeskuksen avaaminen Arizonaan, Yhdysvaltoihin. Yritystoja tehtiin edellisvuosia vähemmän, mutta Kiinassa tehtiin tärkeä, yhtiön asemaa parantava yritysosto.

Katsaus strategiaan 2017

Huhtamäki jatkoi vuonna 2017 ruoka- ja juomapakkauksiin keskittyvän kasvustrategiansa toteuttamista. Valtaosa yhtiön nykyisistä toiminnoista palvelee joko mukaan otettavien tai valmiiksi pakattujen ruokien markkinoita, jotka molemmat tarjoavat hyviä kasvumahdollisuuksia nyt ja tulevaisuudessa. Huhtamäellä on vahva asema näillä markkinoilla ja sen tavoitteena on maailman parhaan elintarvikepakkausverkoston rakentaminen. Orgaanista kasvua tuettiin aktiivisella investointiohjelmalla, joka sisälsi sekä uusia tuotantolaitoksia että lisäkapasiteettia nykyisiin yksiköihin. Yritystoja tehtiin edellisvuosia vähemmän, koska ostokohteiden verrattain korkea arvostustaso teki orgaanisesta kasvusta houkuttelevampaa. Kiinassa tehtiin kuitenkin tärkeä yritysosto ja parannettiin yhtiön asemaa. Panostuksia henkilöstötyöhön jatkettiin, jotta varmistetaan strategian onnistunut toteuttaminen myös tulevaisuudessa.

Vuoden 2017 merkittävin kasvuinvestointi oli uuden huippuluokan tuotantolaitoksen ja jakelukeskuksen avaaminen Arizonaan, Yhdysvaltoihin. Tehtaalla on käytössä tarjoilupakkausten keskeisimmät tuotantoteknologiat, mikä mahdollistaa Yhdysvaltain lounaisosien ja länsirannikon

markkinoilla toimivien tarjoilupakkaus- ja vähittäiskauppa-asiakkaiden palvelemisen entistä paremmin. Projekti eteni suunnitelmien mukaisesti ja jakelukeskus aloitti toimintansa ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Tuotantotoiminta ja ensimmäiset kaupalliset toimitukset alkoivat viimeisellä vuosineljänneksellä. Myös konsernin muut investoinnit uusiin tuotantolaitoksiin etenivät hyvin. Joustopakkausvalmistuksen tuotantolaitoksen rakennustyöt alkoivat Egyptissä ja tuotannon odotetaan käynnistyvän suunnitelmien mukaisesti vuoden 2018 aikana. Itä-Intiassa saatiin valmiiksi kaksi uutta joustopakkaustehdasta ja nykyisiä toimintoja laajennettiin Thaimassa ja Vietnamin. Uuden, ajanmukaisen tuotantolaitoksen rakentamisesta Suomeen palvelemaan Pohjoismaiden markkinoita ilmoitettiin. Konsernin investoinnit vuonna 2017 olivat yhteensä n. 215 milj. euroa (199 milj. euroa).

Huhtamäki osti International Paperin tarjoilupakkausliiketoiminnot Kiinassa parantaakseen tuotantoverkostoaan ja vahvistaakseen asemaansa Pohjois-Aasiassa. Yritystoston myötä yhtiö paransi mahdollisuuksiaan palvella asiakkaita itäisessä Kiinassa ja vahvisti sekä kapasiteettiaan että kykyään palvella Pohjois-Kiinassa toimivia asiakkaitaan. Yhtiö myös paransi kilpailukykyään Kiinassa saattamalla päätökseen Etelä-Kiinan tuotantolaitosten yhdistämisen sekä ilmoitti yritystoston jälkeen toimintojen yhdistämisestä Pohjois-Kiinassa.

Vuonna 2015 aloitettua sisäisen yhteistyön mallia jatkettiin etenkin hankinta-, operatiivisissa, innovaatio-, kaupallisissa, henkilöstö- ja yritysvastuutoiminnoissa. Eri liiketoimintasegmenttien edustajista koostuvat ryhmät työskentelivät useissa projekteissa, jotka keskittyvät lisäarvoa tuottaviin tai kuluja vähentäviin toimenpiteisiin. Vuoden aikana yritysvastuuseen keskittyvä ryhmä kehitti yhtiölle uuden, aiempaa kattavamman ja kunnianhimoisemman yritysvastuuhjelman, joka lanseerataan vuoden 2018 aikana.

Vuoden 2017 aikana hallitus kiinnitti erityistä huomiota yhtiön innovaatiokyvykkyyteen. Asiakkaat ja muut pakkausalan toimijat palkitsivat useilla tunnustuksilla Huhtamäen jatkuvan ja systemaattisen työn niin pienten kuin merkittävienkin innovaatioiden edistämiseksi. Kiihdyttääkseen tuotekehitystyötä entisestään innovaatiojohtamisen tiimi loi uusia työtapoja ja konserninlaajuisen innovaatiotyökalun. Innovaatiotoiminnan onnistumista mitataan uusien tuotteiden osuudella liikevaihdosta. Tätä kuvaava NASP-luku oli vuonna 2017 konsernitasona 24,1 %.

Lisäksi hallitus seurasi tarkasti konsernin kasvuinvestointien toteutumista. Hallitus keskittyi myös yhtiön uuteen yritysvastuuhjelmaan sekä henkilöstötyön kehittämiseen mm. johtamiseen ja seuraajasuunnitteluun liittyvissä asioissa. Jäsentensä pitkien toimikausien vuoksi hallitus jatkoi toimia kokoonpanonsa uudistamiseksi. Tähän liittyviä elementtejä ovat toimialatuntemuksen ja osaamisen jatkuvuuden varmistaminen sekä yhtiölle tärkeiden markkinoiden monipuolinen edustus hallituksessa. Hallitus tutustui vuoden aikana tarjoilupakkausyksikköön Kiinassa sekä joustopakkausyksiköihin Saksassa ja Yhdistyneissä Arabiemiirikunnissa.

*Ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, jotka olivat -3,4 milj. euroa vuonna 2017 ja -1,7 milj. euroa vuonna 2016.

**Ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, jotka olivat -4,8 milj. euroa vuonna 2017 ja -1,7 milj. euroa vuonna 2016.

Tuloskehitys

Konsernin liikevaihdon vertailukelpoinen kasvu vuonna 2017 oli 3 %. Kasvu oli voimakkainta Fiber Packaging -liiketoimintasegmentissä Itä-Euroopan ja erityisesti Venäjän hyvän kasvun vauhdittamana. Flexible Packaging -liiketoimintasegmentin liikevaihto kasvoi hyvin vuoden toisella puoliskolla kärsittyään ensimmäisen vuosipuoliskon ajan negatiivisesta kehityksestä Intiassa. Konsernin vertailukelpoinen kasvu kehittyvillä markkinoilla oli 4 %. Kasvu oli vahvinta Itä-Euroopassa. Konsernin liikevaihto kasvoi 2 989 milj. euroon (2 865 milj. euroa). Valuuttakurssien translaatiovaikutus konsernin liikevaihtoon oli -19 milj. euroa (-51 milj. euroa) vuoden 2016 valuuttakurssiin verrattuna. Negatiivinen valuuttakurssivaikutus johtui suurimmaksi osaksi Yhdysvaltain dollarin heikkenemisestä suhteessa euroon.

Konsernin kannattavuus oli edellisvuoden tasolla. Liikevoitto kasvoi merkittävästi Foodservice Europe-Asia-Oceania -liiketoimintasegmentissä pääosin liikevaihdon hyvän kehityksen ja segmentin kilpailukykyä parantavien toimenpiteiden onnistuneen toteutuksen seurauksena. Muut toiminnot heikensivät konsernin liikevoittoa 4 milj. euroa (-11 milj. euroa). Muutos edellisvuoteen verrattuna johtui lähinnä pienemmistä konsernin pitkän aikavälin kannustinjärjestelmään ja projekteihin liittyvistä kuluista. Konsernin oikaistu liikevoitto oli 268 milj. euroa (268 milj. euroa) ja raportoitu liikevoitto 264 milj. euroa (266 milj. euroa). Valuuttakurssien translaatiovaikutus konsernin liikevoittoon oli -1 milj. euroa (-5 milj. euroa).

Oikaistu liikevoitto ei sisällä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, jotka olivat -3,4 milj. euroa. Erät käsittävät 17 milj. euroa uudelleenjärjestelykuluja ja 13 milj. euron myyntivoiton. Uudelleenjärjestelykulut liittyvät Kiinan tarjoilupakkausliiketoiminnan kilpailukyyn parantamiseen 28.12.2017 ilmoitetun mukaisesti. Voitto liittyy tyhjäksi jääneen tuotantorakennuksen ja siihen liittyvien maankäyttöoikeuksien myyntiin Guangzhoussa, Kiinassa 21.4.2017 ilmoitetun mukaisesti. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät kirjattiin neljännellä vuosineljänneksellä Foodservice Europe-Asia-Oceania -liiketoimintasegmentissä.

Oikaistu liikevoitto ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

milj. euroa	2017	2016
Oikaistu liikevoitto	267,7	267,9
Uudelleenjärjestelykulut	-16,7	-9,5
Liiketoimintojen hankintoihin ja myynteihin liittyvät voitot ja tappiot	13,3	7,8
Liikevoitto	264,3	266,2

Nettorahoituskulut pienivät 18 milj. euroon (27 milj. euroa). Verokulut kasvoivat 50 milj. euroon (48 milj. euroa). Vastaava veroaste oli 20 % (20 %).

Katsauskauden voitto oli 197 milj. euroa (192 milj. euroa). Oikaistu osakekohtainen tulos oli 1,90 euroa (1,83 euroa) ja raportoitu osakekohtainen tulos 1,86 euroa (1,81 euroa). Oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu katsauskauden oikaistun voiton perusteella. Katsauskauden oikaistu voitto ei sisällä 28.12.2017 ilmoitettuja Kiinan tarjoilupakkausliiketoiminnan kilpailukyyn parantamiseen liittyviä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, jotka olivat -3,4 milj. euroa, eikä uudelleenjärjestelyihin liittyviä veroja, jotka olivat -1,4 milj. euroa.

Oikaistu osakekohtainen tulos ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

milj. euroa	2017	2016
Katsauskauden oikaistu voitto	201,3	193,2
Oikaistuun liikevoittoon sisältyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-3,4	-1,7
Uudelleenjärjestelyihin liittyvät verot	-1,4	-
Katsauskauden voitto	196,5	191,5

Tase ja rahavirta

Konsernin nettovelka kasvoi ja oli 698 milj. euroa (675 milj. euroa) vuoden lopussa. Nettovelkaa vastaava velkaantumisas- te (gearing) oli 0,58 (0,57) ja nettovelan suhde käyttökattee- seen (ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä) oli 1,8 (1,8). Nettovelan kasvu johtui pääasiassa suuremmista investoin- neista. Ulkoisten sitovien lainajärjestelyjen ja luottolimiittien keskimääräinen laina-aika piteni 4,6 vuoteen (3,9 vuotta) toisella vuosineljänneksellä allekirjoitetun 150 milj. euron arvoisen vapaasti siirrettävän lainasopimuksen (Schuldschein) ja neljännellä vuosineljänneksellä liikkeelle lasketun 150 milj. euron joukkovelkakirjalainan myötä.

Rahavarat olivat 116 milj. euroa (106 milj. euroa) vuoden lopussa. Käyttämättömien sitovien luottolimiittien määrä oli 321 milj. euroa (303 milj. euroa).

Taseen varat olivat yhteensä 2 931 milj. euroa (2 875 milj. euroa).

Konserni jatkoi strategiansa mukaisia kasvuinvestointeja. Investoinnit kasvoivat 215 milj. euroon (199 milj. euroa). Yhdysvaltojen lisäksi merkittävimmät kasvuinvestoinnit kohdistuivat Egyptiin, Kiinaan ja Puolaan. Konsernin vapaa rahavirta heikkeni 56 milj. euroon (100 milj. euroa) heijastaen merkittäviä investointeja ja varastojen kasvua.

Yritysosot

29.6.2017 Huhtamäki ilmoitti sopineensa International Paperin tarjoilupakkausliiketoimintojen ostamisesta Kiinassa. Yritysosoto saatettiin päätökseen 7.9.2017 ja ostetut toiminnot liitettiin osaksi Foodservice Europe-Asia-Oceania -liiketoimin- tasegmenttiä 1.9.2017 alkaen. Yritysosoton myötä Huhtamäki laajensi valmistusverkostoaan itäiseen Kiinaan ja vahvisti sekä kapasiteettiaan että kykyään palvella Pohjois-Kiinassa toimivia asiakkaita. Yritysosoto koostui kahdesta Shanghaissa ja Tianjinissä sijaitsevasta tuotantolaitoksesta, joiden palveluk- sessa on yhteensä n. 200 työntekijää. Ostettujen yksiköiden tuotevalikoima vastaa Huhtamäen tuotevalikoimaa Kiinassa ja sisältää kartonkikuppeja kuumille ja kylmille juomille, jäätelö- pikareita sekä rasioita mukaan otettaville ruuille ja välipaloille.

Liiketoiminnan kehitys segmentteittäin Foodservice Europe-Asia-Oceania

Tarjoilupakkausten kysyntä oli vahvaa Euroopassa, kun taas Aasiassa ja Oseaniassa markkinoiden vire oli verrattain laimea ja Lähi-idässä ja Afrikassa heikko. Kartongin hinta pysyi suh- teellisen vakaana, mutta muoviraaka-aineiden hinnat olivat korkeammalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Foodservice Europe-Asia-Oceania -segmentin liikevaihto kasvoi 808 milj. euroon (741 milj. euroa). Vertailukelpoinen kasvu oli 4 %. Segmentin keskeisten tuotekategorioiden liike- vaihto kasvoi voimakkaasti Euroopassa. Vuoden 2016 aikana hankituilla toiminnoilla oli merkittävä vaikutus segmentin

raportoidun liikevaihdon kasvuun. International Paperilta Kiinassa hankitut yksiköt on raportoitu osana segmenttiä 1.9.2017 alkaen ja niiden osuus segmentin liikevaihdosta oli 7 milj. euroa.

Valuuttakurssimuutosten translaatiovaikutus segmentin raportoituun liikevaihtoon oli -2 milj. euroa.

Segmentin liikevoitto kasvoi pääasiassa liikevaihdon hyvän kehityksen ja onnistuneiden kilpailukyvyyn parantamiseksi Kiinassa ja Uudessa-Seelannissa tehtyjen toimenpiteiden ansiosta. Oikaistu liikevoitto (ilman -3,4 milj. vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä) oli 70 milj. euroa (63 milj. euroa) ja raportoitu liikevoitto 67 milj. euroa (62 milj. euroa). Heikko Englannin punta vaikutti edelleen segmentin liiketoimintaan Isossa-Britanniassa, mikä heikensi segmentin liikevoittoa. Segmentin sidotun pääoman tuotto (RONA), ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, laski hieman ja oli 13,0 % (13,7 %). Parantuneen kannattavuuden ansiosta segmentin operatiivinen kassavirta kasvoi 57 milj. euroon (38 milj. euroa).

3.3.2017 Huhtamäki ilmoitti perustavansa kartonkikuppien tuotantolaitoksen Kiovaan, Ukrainaan palvelukseen paremmin sekä paikallisia että maailmanlaajuisia asiakkaitaan. Uudessa yksikössä valmistetaan jatkossa laaja valikoima kuppeja sekä kylmille että kuumille juomille ja sen arvioidaan työllistävän n. 50 henkeä.

29.6.2017 Huhtamäki ilmoitti sopineensa International Paperin tarjoilupakkausliiketoimintojen ostamisesta Kiinassa. Yritysosto saatettiin päätökseen 7.9.2017 ja ostetut toiminnot liitettiin osaksi Foodservice Europe Asia-Oceania -liiketoimintasegmenttiä 1.9.2017 alkaen.

13.11.2017 Huhtamäki ilmoitti investoivansa Hämeenlinnaan rakennettavaan uuteen tuotantolaitokseen. Tuotantolaitos korvaa nykyisen 1960-luvulla rakennetun kiinteistön. Tuotantolaitoksen odotetaan aloittavan toimintansa keväällä 2019. Valtaosa 11 milj. euron investoinnista ajoittuu vuodelle 2018.

28.12.2017 Huhtamäki ilmoitti kilpailukyvyyn edelleen parantamiseen tähtäävistä toimenpiteistä Kiinassa. Saavutukseen synergiaetuja International Paperin Kiinan tarjoilupakkausliiketoimintojen ostosta tuotantotoiminta Tianjinissa päätettiin yhdistää yhteen yksikköön. Siirron odotetaan olevan valmis vuoden 2018 ensimmäisen vuosineljänneksen loppuun mennessä. Huhtamäki ilmoitti myös saattaneensa päätökseen Guangzhoussa, Kiinassa sijaitsevan tyhjäksi jääneen tuotantorakennuksen ja siihen liittyvien maankäyttöoikeuksien myynnin 21.4.2017 ilmoitetun mukaisesti. Lisäksi, päättääkseen Etelä-Kiinan tarjoilupakkausyksiköiden yhdistämisen, Huhtamäki sulki Shandongissa, Kiinassa sijaitsevan tuotantolaitoksen, mikä vaikutti n. 200 työpaikkaan.

North America

Markkinaolosuhteet Yhdysvalloissa olivat suhteellisen vakaat vuoden 2017 aikana. Vähittäiskaupassa myytävien kerta-astioiden ja tarjoilupakkausten kysyntä oli hyvällä tasolla, kun taas jäätelöpakkausten kysyntä laski. Raaka-aineiden hinnat olivat pitkällä aikavälillä kohtuullisella tasolla, mutta muoviraaka-aineiden ja kierrätyskuidun hinnat alkoivat nousta toisella vuosipuoliskolla. Säätelyn muutokset ja sääolosuhteet nostivat merkittävästi jakelukustannuksia vuoden toisella puoliskolla.

North America -segmentin liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla ja oli 1 000 milj. euroa (1 005 milj. euroa). Vertailukelpoinen kasvu oli 2 %. Voimakkaimmin kasvoi vähittäiskauppaliiketoiminta

erityisesti kaupan omien tuotemerkkien osalta. Jäätelöpakkausten myynti laski.

Valuuttakurssimuutosten translaatiovaikutus segmentin raportoituun liikevaihtoon oli -20 milj. euroa.

Segmentin raportoitu liikevoitto laski hieman ja oli 104 milj. euroa (108 milj. euroa). Kiintein valuuttakurssein laskettuna liikevoitto oli edellisvuoden tasolla. Vähittäiskaupassa myytävien kerta-astioiden hyvä volyymikasvu ja tuotannon operatiivinen tehokkuus vaikuttivat kannattavuuteen positiivisesti. Korkeamat tuotanto- ja jakelukustannukset heikensivät kannattavuutta erityisesti toisella vuosipuoliskolla. Segmentin investoinnit liittyvät pääasiassa uuteen tuotantolaitokseen Goodyearissa, Arizonassa. Goodyearin tehtaan käynnistämisestä aiheutui lisäkustannuksia toisella vuosipuoliskolla. Uusi jakelukeskus aloitti toimintansa ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja tuotantotoiminta alkoi neljännen vuosineljänneksen aikana. Segmentin RONA laski sidotun pääoman kasvun seurauksena ja oli 14,2 % (16,3 %). Segmentin operatiivinen kassavirta laski 32 milj. euroon (40 milj. euroa) pääosin käyttöpääoman muutosten seurauksena.

Valuuttakurssimuutosten translaatiovaikutus segmentin raportoituun liikevaihtoon oli -2 milj. euroa.

Flexible Packaging

Joustopakkausten kysyntä oli hyvällä tasolla Euroopassa ja Kaakkois-Aasiassa koko katsauskauden. Intiassa joustopakkausten kysyntä oli laimeaa koko ensimmäisen vuosipuoliskon ajan, mutta kääntyi kasvuun kolmannen vuosineljänneksen lopulla. Valuuttakurssien vaihtelusta ja valuutan rajallisesta saatavuudesta johtuva toimintaympäristön epävarmuus heikensi joustopakkausten kysyntää monilla Afrikan markkinoilla ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Muoviraaka-aineiden hinnat olivat korkeammalla tasolla edellisvuoteen verrattuna. Kilpailu oli kireää.

Flexible Packaging -segmentin liikevaihto kasvoi 913 milj. euroon (869 milj. euroa). Vertailukelpoinen kasvu oli 4 %. Kasvu oli vahvaa kaikilla markkinoilla paitsi Intiassa, missä liikevaihto laski tavaroiden ja palvelujen verouudistuksen aiheuttaman tilapäisen kysynnän heikkouden seurauksena. Juomapakkausten, lääkepakkausten ja lemmikkirokapakkausten myynnin kasvu oli voimakkainta.

Valuuttakurssimuutosten translaatiovaikutus segmentin raportoituun liikevaihtoon oli 4 milj. euroa.

Segmentin liikevoitto laski ja oli 70 milj. euroa (74 milj. euroa). Liikevoiton lasku johtui pääasiassa ensimmäisen vuosipuoliskon negatiivisesta tuloskehityksestä Intiassa, mikä johtui vuoden 2016 lopussa toteutetusta valuuttauudistuksesta ja vuonna 2017 toteutetusta tavaroiden ja palvelujen verouudistuksesta. Segmentin RONA laski hieman ja oli 10,8 % (11,6 %). Operatiivinen kassavirta laski 37 milj. euroon (88 milj. euroa) pääasiassa käyttöpääoman muutosten ja kasvaneiden investointien seurauksena.

Fiber Packaging

Kuitupakkausten kysyntä oli hyvällä tasolla ensimmäisen vuosipuoliskon ajan, mutta se heikkeni vuoden loppua kohti erityisesti Euroopassa ja Etelä-Afrikassa johtuen pakattavien tuotteiden puutteesta. Brasilian haastava taloudellinen tilanne vaikutti epäsuotuisasti kysyntään. Kierrätyskuidun hinnat olivat korkealla tasolla tasoittuen kuitenkin Euroopassa viimeisen vuosineljänneksen aikana.

Fiber Packaging -segmentin liikevaihto kasvoi ja oli 285 milj. euroa (268 milj. euroa). Vertailukelpoinen kasvu oli 5 %. Kasvua vauhditti pääasiassa hyvä volyymikehitys muualla paitsi Luoteis-Euroopassa. Huolimatta loppuvuoden positiivisesta kehityksestä liikevaihto laski Etelä-Amerikassa.

Valuuttakursseilla ei ollut merkittävää vaikutusta segmentin raportoituun liikevaihtoon.

Segmentin liikevoitto laski ja oli 28 milj. euroa (35 milj. euroa). Volyymikasvu ei riittänyt kattamaan epäsuotuisan myynnin rakenteen, Euroopan toisen vuosipuoliskon heikon kehityksen ja Etelä-Amerikassa koko vuoden jatkuneen liikevoiton laskun vaikutuksia. Liikevoiton laskun seurauksena segmentin RONA laski ja oli 12,8 % (16,4 %). Segmentin operatiivinen kassavirta parani ja oli 21 milj. euroa (17 milj. euroa).

Henkilöstön kehitys

Konsernin palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa 17 417 henkilöä (17 076). Henkilöstömäärän muutos johtui pääosin uusien tuotantolinjojen ja koneiden asennuksista. Henkilöstömäärä jakautui segmenteittäin seuraavasti: Foodservice Europe-Asia-Oceania 4 870 (4 945), North America 3 839 (3 778), Flexible Packaging 6 874 (6 566), Fiber Packaging 1 761 (1 715) ja muut toiminnot, mukaan lukien konsernitoiminnot Suomessa, 73 (72). Henkilöstöä oli keskimäärin 17 361 (16 638).

Vuoden 2017 lopussa konsernilla oli henkilöstöä 34 maassa. Henkilöstöstä 32 % (30 %) oli Euroopassa, 38 % (40 %) Aasian ja Oseanian alueella, 6 % (6 %) Lähi-idän ja Afrikan alueella, 22 % (22 %) Pohjois-Amerikassa ja 1 % (1 %) Etelä-Amerikassa. Eniten henkilöstöä oli Yhdysvalloissa 21 % (21 %), Intiassa 20 % (19 %), Saksassa 8 % (8 %) ja Isossa-Britanniassa 7 % (6 %). Edellä mainittujen maiden osuus koko konsernin henkilöstöstä oli yhteensä 56 % (56 %). Henkilöstön määrä lisääntyi eniten Intiassa, Isossa-Britanniassa ja Saksassa, kun yritystoimien vaikutus jätetään huomiotta.

Huhtamäki toteuttaa konserninlaajuisen henkilöstökyselyn joka toinen vuosi tunnistaakseen tärkeimmät henkilöstön sitoutumiseen vaikuttavat tekijät. Syyskuussa 2017 toteutettuun kyselyyn vastasi 80 % henkilöstöstä (76 % vuonna 2015), ja työntekijöiden sitoutumista koskeva indeksi nousi 65 %:sta 69 %:iin. Yhtiössä on panostettu johtamisen kehittämiseen, yhtiön strategiasta ja visiosta viestimiseen sekä avoimeen ja rehelliseen vuorovaikutukseen ja lisäksi on pyritty löytämään parempia tapoja antaa tunnustusta hyvästä työstä.

Yhtenäisten työsuohdekäytäntöjen ja työolojen kehittämisessä edistettiin vuonna 2017 ja yhtiön eri toimintamaissa järjestettiin 11 johdon työpajaa, joissa lisättiin tietoisuutta työoloista ja tunnistettiin niihin liittyviä kehitystarpeita. Huhtamäen maailmanlaajuinen työolo-ohjelma kattaa työsuhteisiin liittyvät eettiset periaatteet ja käytännöt sekä työterveys- ja turvallisuusvaatimukset. Ohjelman käyttöönottoa jatketaan yksikkökohtaisilla arvioinneilla ja kehityssuunnitelmillä.

Yhteisesti määritellyt johtamisen kompetenssialueet esiteltiin vuonna 2016 ja vuonna 2017 nämä kompetenssit sisällytettiin johtamisen kehittämisen ohjelmiin, arviointeihin ja Huhtamällä käytössä oleviin työkaluihin. Johtotason seuraajasuunnittelua kehitettiin edelleen tunnistamalla systemaattisemmin johtotehtäviin ja muihin avainrooleihin sopivia sisäisiä ehdokkaita.

Vuonna 2017 esiteltiin kaksi uutta globaalia johtamisen kehittämisohjelmaa. 'LEAP' tukee esimiestehtävissä työsken-

televien henkilöiden kehittämistä kohti vaativampia tehtäviä. Vuoden 2018 alussa käynnistetyn 'Raise my game' -ohjelman tavoite on strategisempi, ja se keskittyy tukemaan kokeneempia johtajia kasvun luomisessa ja uudistumisessa.

Työturvallisuus on erittäin tärkeää Huhtamällä, ja työturvallisuuden mittaamista ja käytäntöjä kehitetään jatkuvasti. Vaikka työtaturmataajuutta mittaava tunnusluku LTIR osoittaa yhtiön kehittävän työturvallisuutta jatkuvasti, vuonna 2017 Intiassa tapahtui valitettava rakennusurakoitsijan työntekijän kuolemaan johtanut työtaturma. Kaikkien työntekijöiden, alihankkijoiden ja vierailijoiden työturvallisuuden parantamiseksi perustettiin eri liiketoimintasegmenttien edustajista koostuva työryhmä. Työryhmä kokoontuu kuukausittain ja raportoi edistymisestään konsernin johtoryhmälle. Ryhmän ensimmäisiä keskeisiä tavoitteita oli konserninlaajuisen työterveys ja -turvallisuusstandardin kehittäminen.

Läheltä piti -tilanteisiin, niistä oppimiseen ja niiden raportointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Pitkäjänteen työn tuloksena konsernin keskeiset työturvallisuustunnusluvut kehittyivät myönteisesti. Työtaturmataajuutta mittaava tunnusluku LTIR* oli 2,4 kun vastaava luku vuonna 2016 oli 2,8. Tapaturmien määrä laski 81:een (89) ja menetettyä työaikaa kuvaava tunnusluku LDR** laski olleen 639 (878). Tapaturmien tyypillisiä syitä vuonna 2017 olivat koneiden tai laitteiden siirtämisestä, liukastumisesta sekä laatikoiden nostamisesta ja kantamisesta aiheutuneet vammat. Tapaturmien ehkäisemisen ja läheltä piti -tilanteiden raportoinnin lisäksi erityistä huomiota on kiinnitetty raportoinnin tarkkuuteen ja yhdenmu-kaistamiseen.

Selostus riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Huhtamäen riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa muutokset liiketoimintaympäristössä, jotka toteutuessaan voivat vaikuttaa konsernin liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamiseen. Tarkoituksena on hallita tunnistettuja riskejä siten, että ne eivät ylitä konsernin riskinottoa ja -valmiutta. Näin pyritään ennakoimaan ja varmistamaan liiketoiminnan tavoitteiden saavuttaminen. Riskienhallinnan tarkoituksena on myös edistää tehokasta resurssien ja riskienhallintatoimenpiteiden käyttöä.

Riskien tunnistamisen systematisoimiseksi ja helpottamiseksi riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja informaatorisikeihin. Riskit ovat täten yhdistettävissä konsernin strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vaatimustenmukaisuus- (compliance) tavoitteisiin.

Vuoden 2017 aikana seurattiin vuoden 2016 riskiarvioinnissa tunnistettuja riskejä olemassa olevien ja uusien riskienhallintatoimenpiteiden tehokkuuden arvioimiseksi sekä riskien vaikuttavuudessa mahdollisesti tapahtuvien muutosten huomioimiseksi. Konsernin riskienhallintatoiminto seurasi riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamista neljännesvuosittain keskittyen kunkin liiketoimintasegmentin merkittävimpiin riskeihin.

Strategisen suunnitteluprosessin yhteydessä liiketoimintayksiköt, -segmentit ja konsernitoiminnot tunnistivat ja arvioivat liiketoiminnan riskejä suhteessa keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteisiinsa. Riskiarvot konsolidoitiin liiketoimintayksiköistä segmentitasolle ja edelleen konsernitasolle liiketoimintasegmenttien ja koko konsernin merkittävimpien riskien tunnistamiseksi. Kullakin toimintatasolla liiketoimintayksiköistä konserniin laadittiin toimenpidesuunnitelmat merkittävimpien riskien

*Vähintään yhden työvuoron poissaoloon johtaneiden työtaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti.

**Menetetty työtunnit miljoonaa työtuntia kohden.

saattamiseksi hyväksyttävälle tasolle. Hyväksyttävät riskitasot sekä näiden saavuttamiseksi tai ylläpitämiseksi laaditut toimenpidesuunnitelmat hyväksyttiin konsernin johtoryhmässä, arvioitiin hallituksen tarkastusvaliokunnassa ja hyväksyttiin hallituksen toimesta. Toimenpidesuunnitelmat toteutetaan ja niiden toteuttamista seurataan vuonna 2018.

Hinnoitteluun sekä raaka-aineiden ja energian hinnanvaihteluun liittyvät riskit ovat edelleen konsernin strategisten ja taloudellisten tavoitteiden kannalta merkittävimpiä riskejä ja mahdollisuuksia. Vallitseva makrotaloudellinen epävarmuus lisää raaka-aineiden ja energian hinnanvaihtelua, mikä voi vaikuttaa konsernin taloudelliseen tulokseen ja siten lisätä tehokkaan hinnoittelun hallinnan merkitystä.

Kasvuun ja markkina-asemaan, kysyntään ja kilpailuun, kullutusikäytymiseen sekä suurasiakasriippuvuuksiin liittyvät riskit ja mahdollisuudet arvioidaan konsernin kasvustrategian kannalta merkittävimmiksi. Liiketoiminnan kasvun ylläpitämiseksi ja vauhdittamiseksi yhtiön on vastattava asiakkaiden ja kuluttajien tarpeisiin kilpailukykyisellä sekä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävällä tuotevalikoimalla.

Makrotaloudellisten ja poliittisten riskien katsotaan edelleen kuuluvan konsernin merkittävimpiin riskeihin ja mahdollisuuksiin. Talouskasvu edesauttaa organista ja yritys-kauppojen kautta syntyvää kasvua ja liiketoiminnan tulokselisuutta. Poliittiset päätökset saattavat johtaa muutoksiin niin globaalisti kuin paikallistalouksissakin sekä vapaakauppasopimuksissa. Muutosten ennakointi ja niiden liiketoiminnallisten vaikutusten arviointi on tärkeää liiketoiminnan jatkuvuuden ja vakaan taloudellisen tuloksen varmistamiseksi.

Henkilöstöön, tuotantolaitosten tuhoutumiseen ja liiketoiminnan jatkuvuuteen, raaka-aineiden ja energian jakeluun sekä tuoteturvallisuuteen ja laatuun liittyvät riskit katsotaan konsernin merkittävimmiksi operatiivisiksi riskeiksi. Merkittävän tuotantolaitoksen tuhoutumisen tai raaka-ainetoimitusten keskeytymisen aiheuttama häiriö liiketoiminnan jatkuvuudessa voisi vaikuttaa kielteisesti liiketoimintaan vähentäen myyntiä. Huomattavat puutteet tuotteiden turvallisuudessa tai laadussa voivat johtaa maineen heikkenemiseen ja siten pienentää myyntiä.

Valuuttakurssien vaihteluun liittyvät translaatio- ja transaktioriskit ovat edelleen konsernin kahdenkymmenen merkittävimmän riskin joukossa hyvin pienin muutoksin vuoteen 2016 verrattuna. Rahoitusriskeistä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen 2017 liitetiedossa 27.

Erot konsernin kymmenen merkittävimmän riskin vaikutavuudessa riskienhallintatoimenpiteet huomioiden ovat pieniä. Yhdenkään tunnistetuista riskeistä ei katsota olevan vaikuttavuudeltaan niin voimakas, että riskiä ei voitaisi hallita tai konsernin strategian toteuttaminen vaarantuisi.

Tarvittaessa riskienhallintatoimenpiteisiin voi sisältyä riskin siirtäminen vakuutuksen avulla. Konsernilla on käytössään useita maailmanlaajuisia vakuutusohjelmia. Konsernin riskienhallintatoiminto arvioi jatkuvasti vakuutustarpeita sekä vakuutusturvan kattavuutta ja limiittien riittävyttä.

Konserni investoi omaisuusriskinhallinnan ja liiketoiminnan jatkuvuuden hallinnan jatkuvaan parantamiseen. Vuonna 2017 Flexible Packaging -segmentissä aloitettiin segmentin kaikille liiketoimintayksiköille yhteisen paloturvallisuusstandardin toimeenpano osana konsernin omaisuusriskien hallintaohjelmaa. Myös muut liiketoimintasegmentit investoivat omaisuusriskien hallintaan, esimerkiksi Foodservice Europe-Asia-Oceania

-segmenttiin kuuluvan Kiinan Guangzhoussa sijaitsevan tuotantolaitoksen laajennuksen yhteydessä investoitiin paloturvallisuuteen. Vuoden 2017 toisella vuosipuoliskolla konsernin riskienhallintatoiminto kilpailutti konsernin vakuutusmeklari-palvelut ja riskienhallinnan insinööripalvelut.

Ympäristö

Yhtiö on sitoutunut noudattamaan Kansainvälisen kauppamarkin kestävä kehityksen periaatteita. Huhtamäen toiminta-ohjeissa määritellään yhtiön eettiset liiketoimintaperiaatteet. Ympäristön kunnioittaminen on Huhtamäelle tärkeää ja yhtiöllä on useita konserninlaajuisia toimintaperiaatteita ja niihin liittyviä ohjeita, mukaan lukien ympäristöpolitiikka ja konsernin eettiset toimintaohjeet toimittajille ja alihankkijoille.

Huhtamäen oman tuotannon merkittävät suorat ympäristövaikutukset liittyvät energian käyttöön, ilmakehään vapautuviin päästöihin ja kiinteään jätteeseen. Huhtamäen tavoitteena on minimoida toimintansa kielteiset ympäristövaikutukset. Yhtiön toimintaan ja tuotteisiin liittyvien ympäristötavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi ja tulosten parantamiseksi on otettu käyttöön ympäristöjohtamisjärjestelmiä. Vuoden 2017 lopussa yhteensä 45 (47) tuotantoyksikköä, jotka edustavat 62 % (64 %) konsernin kaikista tuotantoyksiköistä ja joihin lukeutuvat 10 (10) liikevaihdoltaan suurinta tuotantoyksikköä, noudatti ulkoisesti varmennettua ja sertifioitua ympäristöjohtamisjärjestelmää, kuten ISO 14001, Eco-Management and Audit Scheme (EMAS), tai Pohjois-Amerikassa noudatettavaa Environmental Care Programia.

Konsernin ympäristökulut olivat 11 milj. euroa (11 milj. euroa). Kulut koostuvat pääasiassa ympäristönsuojeluun käytettävien laitteiden käyttöön ja huoltoon liittyvistä kuluista sekä jätteiden ja jätevesien käsittelyyn liittyvistä kuluista.

Huhtamäki seuraa ympäristösuoritteitaan konserni-, segmentti- ja tuotantolaitostasolla. Toiminnan kannalta tärkeimmät indikaattorit raportoidaan Global Reporting Initiative (GRI) G4 -ohjeiston mukaisesti. Kaikki tuotantoyksiköt raportoivat ympäristötavoitteiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut verrattuna asetettuihin tavoitteisiin. Kunkin liiketoimintasegmentin tuloksista laadittava yhteenveto toimitetaan yhtiön hallitukselle ja konsernin johtoryhmälle neljännesvuosittain. Yhtiön ympäristötavoitteiden saavuttamisesta vuonna 2017 kerrotaan yksityiskohtaisesti huhtikuussa 2018 julkaistavassa Yritysvastuuraportissa. Ulkoisesti varmennettu raportti laaditaan GRI G4 -ohjeiston mukaisesti.

Tuotantolaitoksissa tehdään sekä sisäisiä että ulkoisia ympäristövaikutuksiin ja sosiaaliseen vastuuseen liittyviä tarkastuksia. Sertifiointiorganisaatiot, viranomaiset ja asiakkaat tekivät vuoden 2017 aikana yhteensä 371 tarkastusta.

Osakepääoma ja osakkeenomistajat

Vuoden 2017 lopussa Huhtamäki Oyj:n ("yhtiö") rekisteröity osakepääoma oli 366 milj. euroa (366 milj. euroa), jota vastaava yhtiön osakkeiden kokonaismäärä oli 107 760 385 (107 760 385). Luku sisältää 3 648 318 (3 903 846) yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta. Omat osakkeet edustivat 3,4 % (3,6 %) osakkeiden kokonaismäärästä ja äänistä. Liikkeessä olevien osakkeiden määrä omia osakkeita lukuun ottamatta oli 104 112 067 (103 856 539). Osakekohtaisissa laskelmissa käytetty keskimääräinen liikkeessä olevien osakkeiden määrä oli 104 050 625 (103 822 029). Lukuun eivät sisälly yhtiön hallussa olevat omat osakkeet.

Yhtiöllä oli 30 474 (26 407) rekisteröityä osakkeenomistajaa vuoden 2017 lopussa. Ulkomaisessa omistuksessa olevien osakkeiden osuus osakekannasta mukaan lukien hallintarekisteröidyt osakkeet oli 49 % (48 %).

Yhtiön omat osakkeet

27.4.2017 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 10 776 038 yhtiön oman osakkeen hankinnasta, kuitenkin siten, että yhtiön hallussa kulloinkin olevien osakkeiden määrä ei ylitä 10 % yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2018 asti. Vuonna 2017 ei hankittu yhtään yhtiön omaa osaketta. Varsinaisen yhtiökokouksen 25.3.2002 antaman valtuutuksen nojalla yhtiö hankki aiemmin tilikausien 2002 ja 2003 aikana yhteensä 5 061 089 omaa osakettaan. Tilikauden 2003 jälkeen omia osakkeita ei ole hankittu.

Vuoden 2017 varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään myös osakeannista sekä osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 14 000 000 osaketta. Valtuutus koskee sekä uusien osakkeiden antamista että omien osakkeiden luovuttamista kuitenkin siten, että uusia osakkeita voidaan antaa enintään 10 000 000 kappaletta ja omia osakkeita luovuttaa enintään 4 000 000 kappaletta. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2018 asti. Vuonna 2017 luovutettiin yhteensä 255 528 (160 060) omaa osaketta osana yhtiön ja sen tytäryhtiöiden avainhenkilöiden kannustinjärjestelmää. Yhtiön hallussa oli 31.12.2017 lopussa yhteensä 3 648 318 (3 903 846) omaa osaketta.

Kaupankäynti yhtiön osakkeella

Vuonna 2017 Huhtamäki Oyj:n osake noteerattiin Nasdaq Helsinki Oy:ssä pohjoismaiset suuret yhtiöt (Large Cap) -listan teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaluokassa ja se oli mukana Nasdaq Helsinki 25 -indeksissä.

Vuoden 2017 lopussa yhtiön markkina-arvo oli 3 644 milj. euroa (3 664 milj. euroa) ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Osakkeen kurssi laski vuoden alusta 1 %, ja vuoden viimeisen kaupankäyntipäivän päätöskurssi oli 35,00 euroa (35,28 euroa). Yhtiön osakkeen kaupankäyntivolyymin painotettu keskihinta oli 34,69 euroa (35,77 euroa). Korkein kaupantekokurssi oli 37,68 euroa ja alin 31,45 euroa.

Vuonna 2017 osakkeen kokonaisvaihto Nasdaq Helsinki Oy:ssä oli 2 352 milj. euroa (2 071 milj. euroa). Kaupankäynnin volyymi oli 68 milj. (58 milj.) osaketta ja sitä vastaava päiväkeskiarvo 269 959 (228 902) osaketta. Osakkeen kokonaisvaihto sisältäen kaupankäynnin vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla kuten BATS Chi-X ja Turquoise oli yhteensä 6 117 milj. euroa (5 993 milj. euroa). Vuoden aikana 62 % (65 %) kaikesta kaupankäynnistä tapahtui Nasdaq Helsinki Oy:n ulkopuolella. (Lähde: Fidessa Fragmentation Index, fragmentation.fidessa.com)

Arvopaperimarkkinalain 7 luvun 6 pykälän edellyttämät tiedot

Arvopaperimarkkinalain 7 luvun 6 §:n mukaiset tiedot on esitetty tilinpäätöksen 2017 liitetiedoissa 21.

Vuoden 2017 varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Huhtamäki Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 27.4.2017. Yhtiökokous vahvisti yhtiön tilinpäätöksen ja sen sisältämän konsernitilinpäätöksen vuodelta 2016 sekä myönsi vastuuvapauden yhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Hallituksen ehdotuksen mukaisesti vuodelta 2016 päätettiin maksaa osinkoa 0,73 euroa osakkeelta. Vuotta aiemmin osinkoa maksettiin 0,66 euroa osakkeelta.

Yhtiökokous valitsi yhtiön hallitukseen kahdeksan jäsentä toimikaudeksi, joka jatkuu seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka. Hallituksen jäseniksi valittiin uudeleen Eija Ailasmaa, Pekka Ala-Pietilä, Doug Baillie, William R. Barker, Rolf Börjesson, Jukka Suominen ja Sandra Turner sekä uutena jäsenenä Kerttu Tuomas. Hallitus valitsi puheenjohtajakseen Pekka Ala-Pietilän ja varapuheenjohtajakseen Jukka Suomisen.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten vuosipalkkiot pidetään ennallaan ja maksetaan siten seuraavasti: puheenjohtajalle 120 000 euroa, varapuheenjohtajalle 68 000 euroa ja muille jäsenille 57 000 euroa vuodessa. Lisäksi yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten kokouspalkkiot pidetään ennallaan ja maksetaan osallistuttujen kokousten mukaisesti seuraavasti: 1 000 euroa kokoukselta, kuitenkin siten, että tarkastusvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan 2 000 euroa kokoukselta, henkilöstövaliokunnan puheenjohtajalle 1 200 euroa kokoukselta ja nimitysvaliokunnan puheenjohtajalle 1 200 euroa kokoukselta.

Yhtiön tilintarkastajaksi tilikaudelle 1.1.–31.12.2017 valittiin tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii Mikko Järventausta, KHT.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 10 776 038 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta sekä osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 14 000 000 osaketta kuitenkin siten, että uusia osakkeita voidaan antaa enintään 10 000 000 kappaletta ja omia osakkeita luovuttaa enintään 4 000 000 kappaletta. Valtuutukset ovat voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2018 asti.

Katsauskauden aikaiset merkittävät tapahtumat

3.3.2017 Huhtamäki ilmoitti perustavansa kartonkikuppien tuotantolaitoksen Kiovaan, Ukrainaan. Uusi yksikkö valmistaa jatkossa laajan valikoiman kuppeja sekä kylmille että kuumille juomille. Yksiköstä tulee osa Foodservice Europe-Asia-Oceania -liiketoimintasegmenttiä.

21.4.2017 Huhtamäki ilmoitti sopineensa yhden Guangzhoussa, Kiinassa sijaitsevan tuotantorakennuksensa ja siihen liittyvien maankäyttöoikeuksien myynnistä Guangzhou Yashao Investment Co. Ltd:lle. Kauppa oli osa käynnissä olevaa Etelä-Kiinan tarjoilupakkausyksiköiden yhdistämistä yhdeksi tehokkaaksi ja moderniksi tuotantolaitokseksi. Kauppahinta oli n. 14 milj. euroa.

25.4.2017 Huhtamäki ilmoitti allekirjoittaneensa vapaasti siirrettävän lainasopimuksen (Schuldschein), joka koostuu 117 milj. euron ja 35 milj. Yhdysvaltain dollarin (n. 33 milj. euroa)

lainoista. Lainasopimus käsittää useita kiinteä- ja vaihtuvakorkoisia eriä, joiden maturiteetit ovat 5, 7 ja 10 vuotta, ja se on suunnattu institutionaalisille sijoittajille. Huhtamäki käyttää varat jälleenrahoitukseen ja konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin.

29.6.2017 Huhtamäki ilmoitti sopineensa International Paperin tarjoilupakkausliiketoimintojen ostamisesta Kiinassa. Yritysosto saatettiin päätökseen 7.9.2017 ja ostetut toiminnot liitettiin osaksi Foodservice Europe-Asia-Oceania -liiketoimintasegmenttiä 1.9.2017 alkaen.

3.10.2017 hyväksyttiin ostettavaksi takaisin ja mitätöitäväksi yhteensä 135 008 000 euron pääomamäärällä velkakirjoja Huhtamäen vuonna 2013 liikkeeseen laskemasta 200 milj. euron suuruudesta ja 14.5.2020 erääntyvästä joukkovelkakirjalainasta, jonka velkakirjojen kuponkikorko on 3,375 prosenttia. Kaikki velkakirjat, joita ei ostettu jäivät voimaan.

4.10.2017 laskettiin liikkeeseen 150 milj. euron suuruinen kiinteäkorkoinen vakuudeton joukkovelkakirjalaina, jonka laina-aika on seitsemän (7) vuotta ja kuponkikorko 1,625 prosenttia.

13.11.2017 Huhtamäki ilmoitti investoivansa 11 milj. euroa Hämeenlinnaan rakennettavaan uuteen tuotantolaitokseen. Tuotantolaitos korvaa nykyisen 1960-luvulla rakennetun kiinteistön. Tuotantolaitoksen odotetaan aloittavan toimintansa keväällä 2019. Investointi ajoittuu pääosin vuodelle 2018.

28.12.2017 Huhtamäki ilmoitti kilpailukyvyn edelleen parantamiseen tähtäävistä toimenpiteistä Kiinassa. Saavutukseen synergiaetuja International Paperin Kiinan tarjoilupakkausliiketoimintojen ostosta tuotantotoiminta Tianjinissa päätettiin yhdistää yhteen yksikköön. Siirron odotetaan olevan valmis vuoden 2018 ensimmäisen vuosineljänneksen loppuun mennessä. Huhtamäki ilmoitti myös saattaneensa päätökseen Guangzhoussa, Kiinassa sijaitsevan tyhjäksi jääneen tuotantorakennuksen ja siihen liittyvien maankäyttöoikeuksien myynnin 21.4.2017 ilmoitetun mukaisesti. Lisäksi, päättääkseen Etelä-Kiinan tarjoilupakkausyksiköiden yhdistämisen, Huhtamäki sulki Shandongissa, Kiinassa sijaitsevan tuotantolaitoksen, mikä vaikutti n. 200 työpaikkaan. Ilmoitettuihin toimenpiteisiin liittyen Foodservice Europe-Asia-Oceania -liiketoimintasegmentin tulokseen kirjattiin vuoden 2017 viimeisellä vuosineljänneksellä n. 3 milj. euron suuruinen vertailukelpoisuuteen vaikuttava kulu.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Raaka-aineiden ja energian nopeiden hinnanvaihtelujen sekä valuuttakurssimuutosten voidaan katsoa olevan konsernin liiketoimintaan liittyviä olennaisia lähiajan riskejä ja epävarmuustekijöitä. Yleiset poliittiset, taloustilanteen tai rahoitusmarkkinoiden muutokset saattavat vaikuttaa kielteisesti konsernin strategian täytäntöönpanoon sekä liiketoiminnan kehitykseen ja tulokseen.

Näkymät vuodelle 2018

Konsernin liiketoimintaedellytysten odotetaan säilyvän suhteellisen vakaina vuonna 2018. Konsernilla on hyvä taloudellinen asema ja kyky tuottaa positiivista rahavirtaa, mikä mahdollistaa kannattavien kasvumahdollisuuksien hyödyntämisen. Investointien määrän odotetaan olevan suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2017 investointien kohdistuessa pääosin liiketoiminnan laajentamiseen.

Osinkoehdotus

Huhtamäki Oyj:n jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2017 oli 666 milj. euroa (664 milj. euroa). Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle osinkoa jaettavaksi 0,80 euroa (0,73 euroa) osakkeelta.

Varsinainen yhtiökokous vuonna 2018

Huhtamäki Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keski- viikkona 25.4.2018 kello 11.00 alkaen Messukeskuksessa, osoitteessa Messuaukio 1, 00520 Helsinki.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvitys

Hallituksen toimintakertomuksen yhteydessä on annettu erillinen selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä erillinen palkka- ja palkkioselvitys. Selvitykset ovat saatavilla myös konsernin verkkosivuilta osoitteessa www.huhtamaki.fi.

Ei-taloudellisen informaation raportointi

Ei-taloudellinen informaatio vuodelta 2017 julkaistaan huhtikuussa 2018 konsernin verkkosivuilla osoitteessa www.huhtamaki.fi.

Konsernitilinpäätös 2017

Konsernin tuloslaskelma (IFRS)

milj. euroa	Liite	2017	%	2016	%
Liikevaihto	1	2 988,7	100,0	2 865,0	100,0
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-2 482,4		-2 355,8	
Bruttokate		506,3	16,9	509,2	17,8
Liiketoiminnan muut tuotot	4	22,4		24,7	
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-77,6		-75,4	
Tutkimus ja kehitys		-19,2		-17,2	
Hallinnon kulut		-149,8		-162,7	
Liiketoiminnan muut kulut	5	-20,0		-14,4	
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta		2,2		2,0	
		-242,0		-243,0	
Liikevoitto	6,7	264,3	8,8	266,2	9,3
Rahoitustuotot	8	4,9		5,3	
Rahoituskulut	8	-22,4		-32,2	
Voitto ennen veroja		246,8	8,3	239,3	8,4
Tuloverot	9	-50,3		-47,8	
Tilikauden voitto		196,5	6,6	191,5	6,7
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		193,1		187,8	
Määräysvallattomille omistajille		3,4		3,7	
euroa					
Emoyhtiön omistajille kuuluva osakekohtainen tulos	10	1,86		1,81	
Emoyhtiön omistajille kuuluva laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos	10	1,85		1,80	

Konsernin laaja tuloslaskelma (IFRS)

milj. euroa	Liite	2017	2016
Tilikauden voitto		196,5	191,5
Muut laajan tuloksen erät:			
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuusperusteisten järjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	17	6,5	-34,1
Verot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	9	-4,2	6,2
Yhteensä		2,3	-27,9
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Muuntoerot		-118,8	44,2
Nettosijoitusten suojaukset		25,4	-6,1
Rahavirran suojaukset	22	-0,5	0,7
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	9	0,2	-0,3
Yhteensä		-93,7	38,5
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-91,4	10,6
Laaja tulos		105,1	202,1
Jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		101,7	198,4
Määräysvallattomille omistajille		3,4	3,7

Konsernitase (IFRS)

Varat

milj. euroa	Liite	2017	2016
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	11	633,8	669,2
Muut aineettomat hyödykkeet	11	36,5	39,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12	1 055,0	1 035,8
Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin	13	5,9	7,0
Muut sijoitukset	14, 26	1,7	1,6
Pitkäaikaiset rahoitussuamiset	15, 26	3,0	4,6
Laskennalliset verosaamiset	16	51,2	58,6
Eläkesaatavat	17	53,2	55,8
Muut saamiset		5,8	9,6
		1 846,1	1 881,7
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	18	444,8	401,9
Lyhytaikaiset rahoitussuamiset	15	5,2	2,2
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		11,2	6,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	19, 26	507,3	476,1
Rahavarat	20, 26	116,0	105,9
		1 084,5	992,9
Varat yhteensä		2 930,6	2 874,6

Oma pääoma ja velat

milj. euroa	Liite	2017	2016
Osa- ja vähemmistöomaisuus			
Osakepääoma	21	366,4	366,4
Ylikurssirahasto	21	115,0	115,0
Omat osakkeet	21	-33,5	-35,9
Muuntoerot	22	-104,8	-11,4
Arvonmuutos- ja muut rahastot	22	-101,3	-103,3
Voittovarot		917,0	803,8
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		1 158,8	1 134,6
Määräysvallattomien omistajien osuus		49,4	47,6
Oma pääoma yhteensä		1 208,2	1 182,2
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	23, 26	643,7	520,8
Laskennalliset verovelat	16	86,9	92,2
Eläkevelvoitteet	17	215,7	229,2
Varaukset	24	15,8	11,0
Muut pitkäaikaiset velat		25,4	20,9
		987,5	874,1
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat			
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	23, 26	25,8	137,0
Lyhytaikaiset lainat	23, 26	153,1	129,9
Varaukset	24	6,9	7,1
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		10,0	10,4
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	25, 26	539,1	533,9
		734,9	818,3
Velat yhteensä		1 722,4	1 692,4
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 930,6	2 874,6

Konsernin rahavirtalaskelma (IFRS)

milj. euroa	Liite	2017	2016
Tilikauden voitto		196,5	191,5
Oikaisut		191,0	185,2
Poistot		122,0	113,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta		0,2	-0,1
Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		-5,2	-0,1
Rahoitustuotot ja -kulut		17,5	26,9
Tuloverot		50,3	47,8
Muut oikaisut		6,2	-3,2
Vaihto-omaisuuden muutos		-69,6	8,8
Korottomien saamisten muutos		-37,8	-11,1
Korottomien velkojen muutos		41,9	-7,4
Saadut osingot		1,1	1,9
Saadut korot		1,7	1,3
Maksetut korot		-21,9	-20,4
Muut rahoituserät		-2,3	-1,5
Maksetut verot		-43,9	-50,8
Liiketoiminnan nettorahavirta		256,7	297,5
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-214,8	-199,1
Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitulot		13,6	1,9
Tytäryhtiöiden ja liiketoimintojen hankinnat		-3,2	-120,7
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys		1,3	1,4
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys		0,0	-1,7
Lyhytaikaisten lainasaamisten vähennys		2,8	2,0
Lyhytaikaisten lainasaamisten lisäys		-6,1	-2,0
Investointien nettorahavirta		-206,4	-318,2
Pitkäaikaisten lainojen nostot		420,8	174,1
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-292,6	-179,1
Lyhytaikaisten lainojen nostot		2 650,6	2 040,4
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-2 735,6	-1 943,2
Maksetut osingot		-76,0	-68,5
Rahoituksen nettorahavirta	23	-32,8	23,7
Rahavirtojen muutos		10,1	2,7
Rahavirrasta johtuva		17,5	3,0
Valuuttakurssivaikutus		-7,4	-0,3
Rahavarat tilikauden alussa		105,9	103,2
Rahavarat tilikauden lopussa		116,0	105,9

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista (IFRS)

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Muunto- erot	Arvon- muutos- ja muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2015	366,4	115,0	-37,3	-49,5	-75,8	682,1	1 000,9	35,1	1 036,0
Maksetut osingot						-68,5	-68,5		-68,5
Osakeperusteiset maksut			1,4			5,8	7,2		7,2
Tilikauden laaja tulos				38,1	-27,5	187,8	198,4	3,7	202,1
Muut muutokset						-3,4	-3,4	8,8	5,4
Oma pääoma 31.12.2016	366,4	115,0	-35,9	-11,4	-103,3	803,8	1 134,6	47,6	1 182,2
Laatimisperiaatteen muutos (IFRS 15) ¹						-1,1	-1,1		-1,1
Oma pääoma 1.1.2017	366,4	115,0	-35,9	-11,4	-103,3	802,7	1 133,5	47,6	1 181,1
Maksetut osingot						-76,0	-76,0		-76,0
Osakeperusteiset maksut			2,4			1,2	3,6		3,6
Tilikauden laaja tulos				-93,4	2,0	193,1	101,7	3,4	105,1
Muut muutokset						-4,0	-4,0	-1,6	-5,6
Oma pääoma 31.12.2017	366,4	115,0	-33,5	-104,8	-101,3	917,0	1 158,8	49,4	1 208,2

¹ Konserni on ottanut käyttöön IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin noudattaen mukautettua takautuvaa soveltamista. Käteisalennuksiin liittyvä oikaisu on tehty kertyneiden voittovarojen avaavaan saldoon sinä päivänä, kun standardi on ensimmäisen kerran otettu käyttöön.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Päätoiminnot

Huhtamäki-konserni on maailmanlaajuisesti toimiva ruuan ja juoman pakkaamisen asiantuntija, jolla on toimintaa 34 maassa. Toiminnan ydinalueet ja osaaminen ovat kartonki-pohjaisten tarjoilupakkausten valmistus, sileiden ja karkeiden kuitupakkausten valmistus, sekä joustopakkausten valmistus. Huhtamäen valikoimiin kuuluu standardituotteita, räätälöityjä tuotteita sekä kokonaisiä pakkausjärjestelmiä ja -ratkaisuja. Tärkeimmät asiakkaat ovat ruokien ja juomien valmistajat, pikaruokaravintolat ja muu ravitsemusala, tuoretuotteiden pakkaajat sekä vähittäismyyntiketjut.

Konsernin emoyhtiö Huhtamäki Oyj on noteerattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä, yhtiön kotipaikka on Espoossa ja sen rekisteröity osoite on Revontulenkujä 1, 02100 Espoo.

Huhtamäki Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 13.2.2018 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajat päättävät tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Yleistä

Huhtamäen konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2017 voimassa olleita IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n (EY) N:o 1606/2002 säädetyt menettelyt mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksyttäviä standardeja ja tulkintoja.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia sijoituksia, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, johdannaispimuksia ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia liiketoimia, jotka on arvostettu käypään arvoon. IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden tekemistä. Arvioiden ja olettamusten käyttöä kuvataan tarkemmin kohdassa "Arvioiden käyttö". Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina.

Seuraavat uudet tai muutetut standardit on otettu käyttöön 1.1.2017 alkaen:

- Muutos IAS 7:ään Rahavirtalaskelma. Aloite liitetiedoista. Muutos edellyttää rahoituksellisten velkaerien muutosten erittelyä sisältäen sekä rahavirtapohjaiset että ei-rahavirtapohjaiset muutokset. Konserni on lisännyt rahoitusvelkojen täsmäytyslaskelman tilinpäätöksen liitetietoihin.
- Muutos IAS 12:een Tuloverot. Muutos tarkentaa laskennallisten verojen kirjaamista realisoitumattomista tappioista liittyen käypään arvoon arvostettaviin lainainstrumentteihin. Muutoksella ei ole ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit. Uusi standardi korvaa nykyisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. Standardi sisältää uudet säännökset

koskien rahoitusinstrumenttien luokittelua, arvostusta, arvonalentumista ja suojauslaskentaa. Konserni on päivittänyt rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelun. Tällä ei ollut vaikutusta arvoihin, vain terminologia muuttui. Alla oleva taulukko havainnollistaa rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua IAS 39:n ja IFRS 9:n mukaan. Rahoitusvaroja ja -velkoja koskevat liiketiedot on päivitetty vastaavasti. Konsernin arvonalentumien käsittely ja suojauslaskenta ovat uuden standardin mukaiset.

Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti esitetään alla olevassa taulukossa.

Rahoitusvarat	IAS 39:n mukainen luokittelu	IFRS 9:n mukainen luokittelu
Myyntisaamiset ja muut saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno
Korolliset saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno
Muut sijoitukset	Myytävässä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta
Johdannaiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Rahavirran ja netto-sijoitusten suojaus (käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta)	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta
Rahavarat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno

Rahoitusvelat	IAS 39:n mukainen luokittelu	IFRS 9:n mukainen luokittelu
Ostovelat ja muut velat	Lainat ja muut velat	Jaksotettuun hankintameno
Korolliset velat	Lainat ja muut velat	Jaksotettuun hankintameno
Johdannaiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Rahavirran ja netto-sijoitusten suojaus (käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta)	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta

- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista. Standardi luo uuden viiden vaiheen viitekehyksen asiakassopimuksista syntyvien myyntituottojen kirjaamiseen. Tuloutettava tuotto on määrä, johon yhtiö odottaa olevansa oikeutettu siirtäessään tuotteen tai palvelun asiakkaalle. Konserni on noudattanut käyttöönotossa mukautettua takautuvaa soveltamista. Käteisalennuksiin liittyvä vähäinen oikaisu on tehty kertyneiden voittovarojen avaavaan saldoon sinä päivänä, kun standardi on ensimmäisen kerran otettu käyttöön. Myyntituottoja koskevat liitetiedot ovat uuden standardin mukaiset.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön, Huhtamäki Oyj:n, sekä kaikki sen tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli 50 prosentin osuus osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, tai joissa emoyhtiöllä on muutoin määräysvalta.

Tytäryhtiöt sisällytetään tilinpäätökseen käyttäen hankintamenomenetelmää, jonka mukaan luovutettu vastike ja hankitun yhtiön yksilöitävissä olevat varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Jäljelle jäänyt osuus vastikkeen ja hankitun omaisuuden erotuksesta on liikearvoa. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen. Ennen 1.1.2010 tehdyt hankinnat on käsitelty hankintahetkellä voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien ja myydyt myyntihetkeen saakka.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Tilikauden voiton ja tappion jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään tuloslaskelman yhteydessä ja laajan tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Laaja tulos kohdistetaan emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomien omistajien osuus esitetään myös omana eränään osana omaa pääomaa.

Osakkuusyhtymykset, joissa konsernin omistama osuus äänimäärästä on 20–50 prosenttia ja joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, on konsolidoitu pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Yhteisjärjestelyissä konsernilla on sopimukseen perustuva yhteinen määräysvalta järjestelyn toimintoihin. Yhteisyrityksiksi luokitellut järjestelyt on konsolidoitu pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon ja sen ylittäviä tappioita ei huomioida, ellei konsernilla ole velvoitteita yritykseen liittyen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksesta on esitetty omana eränään sisältyen liikevoittoon. Vastaavasti konsernin osuus muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Käytännössä kuukauden aikaisiin liiketapahtumiin käytetään usein kurssia, joka vastaa likimain tapahtumapäivän kurssia. Tilinpäätöshetkellä monetaariset saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivän kurssi on tilinpäätöspäivän viimeistä arkipäivää edeltävän päivän kurssi. Muuntamisesta syntyneet kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja

-kuluihin lukuun ottamatta niiden lainojen kurssieroja, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaista nettoinvestointia ja jotka ovat siinä tehokkaita. Näiden osalta kurssierot on kirjattu muuntoeroina muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssin mukaan. Tilinpäätöspäivän kurssi on tilinpäätöspäivän viimeistä arkipäivää edeltävän päivän kurssi. Kurssiero, joka johtuu tuloslaskelmaerien muuntamisesta keskikurssin mukaan ja tase-erien muuntamisesta tilinpäätöspäivän kurssin mukaan, on kirjattu muuntoeroina muihin laajan tuloksen eriin.

IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti ennen IFRS-siirtymispäivää 1.1.2002 kertyneet kumulatiiviset muuntoerot on kirjattu kertyneisiin voittovaroihin. Siirtymispäivästä lähtien konsernitilinpäätöstä laadittaessa kurssimuutoksista johtuva muuntoero tytäryhtiöiden sekä osakkuus- ja yhteisyritysten oman pääoman osalta on kirjattu muuntoeroina muihin laajan tuloksen eriin. Samalla tavalla on käsitelty konsernin sisäisiä pitkäaikaisia lainoja, jotka tosiasialliselta sisällöltään ovat rinnastettavissa omaan pääomaan. Kun ulkomainen tytäryhtiö, osakkuus- tai yhteisyritys myydään, kertynyt muuntoero kirjataan tuloslaskelmaan myyntivoiton tai -tappion osaksi.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat on luokiteltu IFRS 9:n mukaisesti konsernin rahoitusvarojen hallinnointiin tarkoitettujen liiketoimintamallin ja niiden sopimusperusteisten rahavirtaominaisuuksien perusteella seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat ja jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat rahoitusvarat. Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja jaksotettuun hankintamenoan arvostettaviin rahoitusvaroihin.

Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin luokitellaan noteeratut ja noteeraamattomat osakkeet. Noteeratut osakkeet arvostetaan käypään arvoon, joka on tilinpäätöspäivän markkinahinta. Käyvän arvон muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman arvomuutosrahastossa. Noteeraamattomat osakkeet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla.

Jaksotettuun hankintamenoan arvostettaviin rahoitusvaroihin luokitellaan johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Tähän erään kuuluvat myynti- ja muut saamiset. Myynti- ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoan käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Konserni arvioi rahoitusvaroihin liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot perustuen aikaisempiin toteutuneisiin luottotappioihin huomioituna nykyiset ja tulevat olosuhteet. Luottotappiovaraus arvioidaan ryhmäkohtaisesti perustuen maantieteellisiin alueisiin, tuoteryhmiin ja asiakasluokitukseen. Mikäli arvonalentumis-tappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella, aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan.

Johdannaisinstrumentit on arvostettu käypään arvoon. Konserni soveltaa suojauslaskentaa tiettyihin koronvaihtosopimuksiin ja valuuttatermiineihin, jotka täyttävät IFRS 9:ssä määritellyt suojauslaskennan ehdot. Suojatun rahavirran

täytyy olla erittäin todennäköinen ja rahavirran täytyy viime kädessä vaikuttaa tuloslaskelmaan. Suojauksen täytyy olla tehokas etukäteen tarkasteltaessa. Rahavirran suojausiksi määritettyjen, ehdot täyttävien johdannaissopimusten käyvän arvon muutoksen tehokas osa kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja mahdollinen jäljelle jäävä tehoton osa kirjataan tulosvaikutteisesti. Kumulatiivinen käyvän arvon muutos, joka on kirjattu omaan pääomaan, kirjataan tulosvaikutteisesti sillä hetkellä, kun ennakoitu rahavirta kirjataan tuloslaskelmaan. Suojatun erän ollessa ennakoitu liiketoimi, joka johtaa rahoitusvaroihin tai velkoihin kuulumattoman omaisuuserän tai velan kirjaamiseen, omaan pääomaan kirjattu suojauksen kumulatiivinen käyvän arvon muutos siirretään pois omasta pääomasta ja sisällytetään kyseisen omaisuuserän tai velan kirjanpitoarvoon.

Käyvän arvon suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti suojattavan riskin osalta. Johdannaiset, jotka on tehty suojaustarkoituksessa mutta joihin ei noudateta tai jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Kyseisten johdannaissopimusten käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvelkojen arvonmuutosta ei epäsymmetrian välttämiseksi jaeta tulokseen ja laajan tuloksen eriin.

Konsernilla on valuuttatermiinejä ja valuuttamääräisiä lainoja, joilla suojataan ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä valuuttamääräisiä nettosijoituksia. Nettosijoitusten suojausten tulee täyttää samat IFRS 9:ssä määritellyt suojauslaskennan ehdot kuin rahavirran suojausten. Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan muuntoeroina muun laajan tuloksen eriin, jos suojauslaskennan ehdot täyttyvät. Jos ulkomainen yksikkö myydään tai puretaan, kirjataan omaan pääomaan kirjatut suojausinstrumenttien kumulatiiviset käyvän arvon muutokset tulosvaikutteisesti myynti- tai purkuhetkellä.

Valuuttatermiinien käyvät arvot on laskettu käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Valuuttaoptioiden käyvät arvot on laskettu Garman-Kohlhagen -mallilla. Koronvaihtosopimusten, korkofutuuriin ja korkotermiinien käyvät arvot on määritelty tulevien arvioitujen kassavirtojen nykyarvojen perusteella. Kassavarojen, lyhytaikaisten lainojen ja tililuottojen käypien arvojen on niiden lyhytaikaisesta luonteesta johtuen arvioitu olevan samat kuin niiden kirja-arvo. Rahoitusinstrumenttien kerrytettävissä oleva rahamäärä lasketaan arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvosta, diskontattuna alkuperäisellä efektiivisellä korkokannalla. Lyhytaikaisia saamia ei diskontata.

Rahavarat muodostuvat pankkitalletuksista ja erittäin likvideistä lyhytaikaisista konsernin kassanhallinnan periaatteiden mukaisista arvopapereista, joiden arvonmuutosten riski on vähäinen.

Korolliset velat luokitellaan muihin velkoihin. Korolliset velat ovat yrityksen liikkeellelaskemia lainoja ja pankkilainoja ja ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Yritysten hankinnasta syntynyt liikearvo muodostuu luovutetun vastikkeen sekä hankittujen käypiin arvoihin arvostettujen yksilöitävissä olevien nettovarojen erotuksena. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille ja liikearvosta ei kirjata poistoja vaan se testataan vuosittain

arvonalentumisten varalta. Osakkuus- ja yhteisyritysten osalta liikearvo sisällytetään yrityksen hankintameno. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalennuksilla.

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat asiakassuhteet, patentit, tekijänoikeudet, tavaramerkit, maankäyttöoikeudet, päästöoikeudet sekä ohjelmistolisenssit. Ne arvostetaan alkupe- räiseen hankintameno ja poistetaan tasapoistoin arvoituna taloudellisena vaikutusaikanaan, joka voi vaihdella kolmesta kahteenkymmeneen vuoteen. Määräaikaiset maankäyttöoikeudet poistetaan sopimuskauden aikana.

Ostetut päästöoikeudet kirjataan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä hankintahintaan. Ilmaiseksi saadut päästöoikeudet merkitään alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä taseeseen niiden saantihetken käypään arvoon. Tämän jälkeen päästöoikeudet arvostetaan niiden jäljellä olevaan hankintameno. Päästöoikeuksia, joilla käydään kauppaa aktiivisilla markkinoilla, ei poisteta, koska niiden jäännösarvon katsotaan vastaavan alkuperäistä kirjaamisarvoa. Päästöoikeudet kirjataan taseesta niiden luovutushetkellä, jolloin toteutuneet päästöt on selvitetty.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat (vuotta):

aineettomat oikeudet enintään	20
ohjelmistot	3–5
asiakassuhteet	7

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät myöhemmin toteutuvat menot aktivoidaan vain, jos niiden vaikutuksesta yritykselle koitua taloudellinen hyöty lisääntyy yli alun perin arvioidun suoritustason. Muussa tapauksessa menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Uusien tuotteiden ja prosessien kehittämisen menot aktivoidaan taseeseen siitä lähtien, kun tuotteesta odotetaan saatavan taloudellista hyötyä ja konsernilla on aikomus ja resurssit saattaa kehitystyö loppuun. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida enää myöhemmin.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Maa-alueet, rakennukset sekä koneet ja kalusto muodostavat suurimman osan aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Ne on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla sekä mahdollisilla arvonalentumilla. Itse valmistettujen hyödykkeiden hankintameno sisältää materiaalit ja välittömän työn sekä suhteellisen osuuden tuotannon yleismenoista. Jos käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joilla on eripituiset taloudelliset vaikutusajat, osat käsitellään erillisinä hyödykkeinä.

Kun käyttöomaisuushyödykkeen erillisenä hyödykkeenä käsitelty osa uusitaan, uuteen osaan liittyvät kulut aktivoidaan. Näin tehdään myös merkittävien tarkastus- ja huoltotoimien osalta. Muut myöhemmin syntyvät menot aktivoidaan vain silloin, kun ne lisäävät hyödykkeestä yritykselle koituvaa taloudellista hyötyä. Kaikki muut kulut, kuten normaalit huolto- ja korjaustoimenpiteet, kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi niiden syntymishetkellä. Ehdot täyttävän käyttöomaisuushyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osaksi

hankintamenoa. Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään tasapoistot taloudellisen vaikutusajan mukaisesti. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat (vuotta):

rakennukset ja rakennelmat	20–40
koneet ja laitteet	5–15
muut aineelliset hyödykkeet	3–12

Myytäväinä oleviksi luokitellut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla. Näiden käyttöomaisuushyödykkeiden poistaminen lopetetaan luokitteluhetkellä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnistä tai luovutuksesta syntyvät voitot tai tappiot kirjataan tuloslaskelman liikevoittoon.

Arvonalentumiset

Omaisuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan tilinpäätöshetkellä mahdollisten arvonalentumisten viitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, arvio omaisuserästä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä määritetään. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuseriä.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään joko niin, että se on käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla, tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa perustuen diskonttauskorkoihin, jotka kuvastavat kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja. Diskonttauskoroissa otetaan huomioon myös kyseisten hyödykkeiden erityinen riski.

Tilinpäätöshetkellä arvioidaan onko viitteitä siitä, että aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin, sekä muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon aikaisempina kausina tehty arvonalentumistappio, on edelleen aiheellinen. Arvonalentumistappio peruutetaan, jos omaisuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää määritettäessä käytetyissä arvioissa on tapahtunut muutos. Arvonalentumistappio peruutetaan korkeintaan siihen määrään asti, joka omaisuserälle olisi määritetty kirjanpitoarvoksi (poistoilla vähennettynä), jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa yhtiölle siirtyvät olennaisilta osin hyödykkeen omistamiselle ominaiset riskit ja edut, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi.

Rahoitusleasingisopimuksilla vuokrattu omaisuus vähennettynä kertyneillä poistoilla kirjataan aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja sopimuksesta johtuvat veloitteet vastaavasti korollisiin velkoihin. Konserniyhtiön ollessa vuokralleantajana kirjataan tulevien leasingvuokrien nykyarvo korollisiin saamisiin ja vuokralle annettu omaisuus poistetaan vuokralleantajan aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä.

Rahoitusleasingisopimuksista johtuvat vuokrat jaetaan rahoitusmenoon tai -tuloon sekä velan tai saamisen vähennykseen. Muiden vuokrasopimusten perusteella saadut tai maksetut vuokrat kirjataan tuotoksi tai kuluksi tuloslaskelmaan.

Rahoitusleasingisopimukset on merkitty taseeseen ja arvostetaan määrään, joka on yhtä suuri kuin hyödykkeen käypä arvo sopimuksen alkamisajankohtana, tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingisopimuksilla hankituista hyödykkeistä tehdään suunnitelman mukaiset poistot ja kirjataan mahdolliset arvonalentumistappiot. Poistot tehdään konsernin käyttöomaisuushyödykkeiden poistoajankohdan mukaisesti, tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan aikana.

Ostosopimuksiin sisältyviin vuokrasopimuskomponentteihin sovelletaan samoja vaatimuksia. Sopimusten muihin osatekijöihin sovelletaan niitä koskevia IFRS-standardia.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vaihto-omaisuuden arvo on määritetty FIFO-menetelmää käyttäen ja se sisältää kaikki menot, jotka ovat aiheutuneet vaihto-omaisuuden saattamisesta tarkasteluhetken sijaintipaikkaan ja tilaan. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintameno luetaan materiaalien ostomenon, välittömän työn ja muiden välittömien menojen lisäksi osuus tuotannon yleiskustannuksista, mutta ei myynnin tai rahoituksen kustannuksia.

Työsuhde-etuedet

Konserniyhtiöillä on eri puolilla maailmaa useita eläkejärjestelyjä ja muita työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuusjärjestelyjä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä järjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yhtiöille. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saaja ei pysty suoriutumaan kyseisten etuuskien maksamisesta. Maksupohjaisista järjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat. Kaikki järjestelyt, jotka eivät täytä maksupohjaisen järjestelyn ehtoja, ovat etuuspohjaisia järjestelyjä.

Etuuspohjaisten järjestelyjen veloitteiden nykyarvo on määritetty ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä vuosittain auktorisoitujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Veloitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Joukkovelkakirjalainojen maturiteetti vastaa olennaisilta osin veloitteen maturiteettia. Taseeseen kirjattava velka tai saaminen lasketaan vähentämällä veloitteen nykyarvosta järjestelyyn kuuluvat varat tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostettuna.

Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät, sisältäen vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, kirjataan omaan pääomaan muiden laajan tuloksen erien kautta välittömästi eikä niitä siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tuloslaskel-

maan, kun järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tapahtuu. Kirjaus tehdään samanaikaisesti menoihin liittyvien uudelleenjärjestelymenojen tai työsuhteen päättämiseen liittyvien etuuksien kanssa, mikäli nämä kirjataan aikaisemmin.

Etuus pohjaisten järjestelyjen työsuorituksen perustuvat menot sekä järjestelyn ehdoista poikkeavat veloitteen täyttämistä johtuvat voitot ja tappiot kirjataan toiminnoittain henkilöstökuluihin. Nettokorkotuotot ja -kulut kirjataan rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Nettokorko lasketaan diskonttaamalla tilikauden alun etuus pohjainen nettovelka tai -saaminen veloitteen nykyarvon laskennassa käytetyllä diskonttokokannalla. Lisäksi huomioidaan työnantajan suoritukset ja järjestelmästä maksetut etuudet tilikaudella.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on kannustinjärjestelyjä, jotka maksetaan joko oman pääoman ehtoisina instrumentteina tai käteisvaroina. Myönnettyjen oman pääoman ehtoisten instrumenttien käypä arvo kirjataan henkilöstökuluihin ja vastaava lisäys omaan pääomaan. Käteisvaroina maksettavat järjestelyt arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöksessä ja velan käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Instrumenttien käypä arvo määritetään myöntämispäivänä ja se jaksotetaan ajankaksolle, jonka aikana työntekijä saa täyden omistusoikeuden instrumentteihin. Myönnettyjen instrumenttien käypä arvo määritellään Black-Scholes -mallin avulla, joka huomioi myöntämishetken instrumentin hinnoitteluun vaikuttavat markkinaehdot. Lisäksi instrumenttien osalta arvioidaan myöntämishetkellä lopullisesti toteutuvien instrumenttien määrä osaksi etuisuuden kulujaksottamista. Ei-markkinaehtoisten ehtojen (esimerkiksi liiketuloksen kasvutavoite) vaikutuksia ei sisällytetä oman pääoman ehtoisten instrumenttien arvoon, vaan ne otetaan huomioon arvioitaessa lopullisten instrumenttien määrää. Arvio lopullisesta instrumenttien määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä ja arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisempaan tapahtumaan perustuva oikeudellinen tai tosiasiallinen veloitte ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää maksusuoritusta, ja veloitteen määrä voidaan luotettavasti arvioida.

Varaukset liittyvät toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin, oikeudenkäynteihin sekä ympäristöriskeihin. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun sitä koskeva yksityiskohtainen ja asianmukainen suunnitelma on laadittu, ja on annettu riittävä peruste olettaa, että uudelleenjärjestely toteutetaan (järjestelystä on tiedotettu). Päästöistä kirjataan varaus niiden toteutumisen mukaan.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot perustuen kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettavaan verotettavaan tuloon, sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut samoin kuin laskennallisten verojen muutokset. Suoraan omaan pääomaan tai muihin laajan tuloksen eriin kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa tai muita laajan tuloksen eriä.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotusarvojen sekä kirjanpi-

toarvojen välillä velkamenetelmän mukaisesti. Laskennallista veroa ei kirjata vähennyskeltottomasta liikearvosta ja tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista siltä osin kuin ero ei toteudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennallista verovelkaa ei myöskään kirjata, kun alun perin kirjataan kirjanpitoon omaisuuserä tai velka, ja kyseinen liiketoimi ei ole yritysten yhteenliittymä, eikä tällaisen erän kirjaaminen kirjanpitoon vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Laskennallinen vero on kirjattu tilinpäätöspäivään mennessä säädetyillä verokannoilla.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä, tilinpäätössiirroista, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista, rahoitusinstrumenteista ja etuus pohjaisista järjestelyistä. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään, mikä on todennäköisesti mahdollista hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Oma pääoma, osingot ja omat osakkeet

Konsernin omaan pääomaan kirjataan sellaiset oman pääoman ehtoiset instrumentit, jotka osoittavat oikeuden yhteisön varoihin sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen ja jotka eivät sisällä sopimukseen perustuvaa velvollisuutta luovuttaa rahaa tai muita rahoitusvaroja toiselle yhteisölle eikä vaihtaa rahoitusvaroja tai -velkoja toisen yhteisön kanssa liikkeellelaskijalle epäedullisissa olosuhteissa. Huhtamäki Oyj:n omia osakkeita hankittaessa niistä maksettu määrä, mukaan lukien hankinnan välittömät kulut, on kirjattu oman pääoman vähennykseksi.

Hallituksen ehdotusta osingonjaosta ei ole kirjattu tilinpäätökseen, vaan osingot kirjataan vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet

Myyntituotot kirjataan määrään, johon konserni odottaa olevansa oikeutettu siirtäessään tuotteen tai palvelun asiakkaalle. Transaktiohintana on yleensä kiinteä, mutta voi sisältää myös muuttuvia vastikkeita kuten volyyymi- ja käteisalennukset. Muuttuvat vastikkeet on arvioitu käyttäen todennäköisimmän arvon menetelmää, mikäli ne eivät ole vielä toteutuneet raportointijakson päättyessä. Myyntituotot oikaistuna välillisillä veroilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla esitetään liikevaihtona.

Konsernille tyypilliset tuotteiden myyntiä koskevat asiakassopimukset muodostavat vain yhden suoriteveloitteen. Tuloutus tapahtuu tiettyinä hetkenä, kun tuotteiden määräsvalta siirtyy asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti.

Avustukset

Valtiolta tai muulta taholta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan samaan aikaan kulujen kirjauksen kanssa. Aineellisen käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät avustukset kirjataan tuloennakoksi ja tuloutetaan tasaerin omaisuuden taloudellisena vaikutusajankana. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa. Päästöoikeuksiin liittyvät julkiset avustukset jaksotetaan päästöjen syntymisen mukaisesti.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muina tuottoina kirjataan omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten rojalti- ja vuokratuotot. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät omaisuuden myyntitappiot ja muut kuin

varsinaiseen suoritemyyniin liittyvät kulut, kuten ohjelmistojen poistot ja liikearvon arvonalentumistappiot.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä esitetään muun muassa olennaiset uudelleenjärjestelykulut, merkittävät arvonalentumistappiot ja niiden peruutukset, liiketoimintojen hankintoihin ja myynteihin liittyvät merkittävät voitot ja tappiot, aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myynteihin liittyvät merkittävät voitot tai tappiot sekä viranomaisten langettamat merkittävät sakot ja rangaistusmaksut.

Liikevoitto

Liikevoitolla tarkoitetaan nettosummaa, jossa liikevaihdosta vähennetään myytyjen tuotteiden valmistuksesta aiheutuneet kulut, myynnin ja markkinoinnin kulut, tutkimus- ja kehityskulut, hallinnon kulut ja liiketoiminnan muut kulut ja jossa liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot ja osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä.

Arvioiden käyttö

Laadittaessa konsernitilinpäätöstä kansainvälisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti yhtiön johto joutuu tekemään arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat kirjattavien varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen määriin sekä esitettyihin ehdollisiin eriin. Nämä arviot ja oletukset perustuvat historialliseen kokemukseen ja muihin perusteltavissa oleviin oletuksiin, joiden uskotaan olevan järkeviä olosuhteissa, jotka muodostavat perustan tilinpäätöksen merkittyjen erien arvioinneissa. Arvioita ja oletuksia tarkastellaan säännöllisesti ja mahdolliset muutokset kirjataan sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita ja oletuksia korjataan.

Keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta seuraavan tilikauden aikana, liittyvät arvonalentumistestaukseen, eläkevastuiden määrittämiseen, oikeudenkäynti- ja veroriskeihin, uudelleenjärjestelysuunnitelmiin, epäkurantin vaihto-omaisuuden määrään sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Konsernissa testataan vuosittain liikearvo mahdollisen arvonalentumisen varalta. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Laskelmia laadittaessa käytetään arvioita ja oletuksia. Lisätietoa kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetiedossa Aineettomat hyödykkeet.

Uudet IAS/IFRS-standardit ja tulkinnat

Uudet konsernia koskevat julkistetut standardit ja muutokset olemassa oleviin standardeihin, jotka eivät ole pakollisia ja joita konserni ei ole vielä soveltanut, kuvaillaan seuraavassa.

Konserni aikoo ottaa seuraavat standardit ja muutokset käyttöön vuonna 2018, mutta niillä ei odoteta olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen:

- Muutos IAS 40 Sijoituskiinteistöt. Muutokset selkiyttävät siirtoja toisista varojen ryhmistä sijoituskiinteistöihin ja sijoituskiinteistöistä toisiin ryhmiin.

- Muutos IFRS 2:een Osakeperusteiset maksut. Muutos tarkentaa osakeperusteisten maksujen luokittelua ja arvostamista.
- IFRIC 22 Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat ja ennakkomaksut (voimassa tilikaudella 2018, aikaisempi käyttöönotto sallittu). Tulkinta selkeyttää ennakkomaksujen käsittelyä.
- Vuosittaiset muutokset (2014–2016). Vuosittaiset muutokset sisältävät pienempiä muutoksia kolmeen standardiin.

Konserni aikoo ottaa vuoden 2018 jälkeen käyttöön seuraavat standardit ja muutokset:

- Muutos IAS 28 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin. Muutokset selkeyttävät, että IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia sovelletaan pitkäaikaisten omistusten käsittelyyn osakkuus- ja yhteisyrityksissä, joihin ei käytetä pääomaosuusmenetelmää. Muutoksilla ei odoteta olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Muutos IFRS 9 Rahoitusinstrumentit. Muutokset sallivat tiettyjen ennakkoon maksettavien rahoitusvarojen arvostamisen jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta, jos määrätyt ehdot täyttyvät. Muutoksilla ei odoteta olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 16 Vuokrasopimukset (voimassa tilikaudella 2019, aikaisempi käyttöönotto sallittu). Uusi standardi tulee korvaamaan nykyisen IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin. Standardi sisältää uudet säännökset koskien vuokrasopimusten käsittelyä. Se esittelee yhden kirjausmallin vuokralleottajalle, jonka mukaan kaikki vuokravarat ja -velat kirjataan taseeseen. Konserni on arvioimassa standardin vaikutuksia ja analysoimassa erityisesti sen vuokrasopimusportfoliota.
- IFRIC 23 Tuloverojen käsittelyyn liittyvä epävarmuus (voimassa tilikaudella 2019, aikaisempi käyttöönotto sallittu). Tulkinta selkeyttää IAS 12 Tuloverot -standardin kirjaamista ja arvostamista koskevia vaatimuksia, kun tuloverojen käsittelyyn liittyy epävarmuutta. Tulkinnalla ei odoteta olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Vuosittaiset muutokset (2015-2017). Vuosittaiset muutokset sisältävät pienempiä muutoksia neljään standardiin. Muutoksilla ei odoteta olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Segmentti-informaatio

Konsernin raportoitavat segmentit ovat strategisia liiketoimintayksiköitä, jotka tuottavat erilaisia tuotteita ja joita johdetaan erillisinä yksikköinä. Konsernin esittämä segmentti-informaatio perustuu johdon sisäiseen raportointiin.

Konsernilla on kolme liiketoiminta-aluetta, jotka ovat järjestäytyneet neljään raportoitavaan segmenttiin:

Foodservice Packaging:

Foodservice Europe-Asia-Oceania: Tarjoilupakkauksiin lukeutuvia kartonkisia ja muovisia kerta-astioita toimitetaan tarjoilupalveluyrityksille, pikaruokaravintoloille ja kahviloille. Segmentillä on tuotantoa Euroopassa, Lähi-idässä, Aasiassa, Afrikassa ja Oseaniassa.

North America: Segmentti toimittaa paikallisille markkinoille Pohjois-Amerikassa Chinet®-kerta-astioita, tarjoilupakkauksia sekä jäätelö- ja muita kuluttajatuotepakkauksia. Segmentti valmistaa pakkauksia kartongista, muovista ja kierrätyskuidusta tuotantolaitoksissaan Yhdysvalloissa ja Meksikossa.

Flexible Packaging:

Joustopakkauksia käytetään kuluttajille tarkoitettujen tuotteiden, kuten elintarvikkeiden, lemmikkieläinruokien sekä hygieni- ja terveydenhoitotuotteiden pakkaamiseen. Segmentti palvelee markkinoita maailmanlaajuisesti, ja sillä on tuotantoa Euroopassa, Lähi-idässä, Aasiassa ja Etelä-Amerikassa.

Fiber Packaging:

Kierrätetystä kuidusta valmistetaan pakkauksia tuoretuotteille, kuten kananmunille ja hedelmille. Segmentillä on tuotantoa Euroopassa, Oseaniassa, Afrikassa ja Etelä-Amerikassa.

Konsernissa segmenttien tuloksellisuuden arviointi sekä segmenteille kohdennettavia resursseja koskevat päätökset perustuvat niiden mahdollisuuden tuottaa liikevoittoa, operatiivista rahavirtaa ja tuottoa nettovaraille. Johdon näkemyksen mukaan nämä mittarit kuvaavat parhaiten segmenttien tuloksellisuutta. Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä edellä mainituissa arvioinneissa on toimitusjohtaja.

Segmentin nettovarot sisältävät eriä, jotka ovat suoraan kohdennettavissa tai voidaan perustellusti kohdentaa segmentille. Nettovaroihin kuuluvat aineettomat hyödykkeet (sis. liikearvon), aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin, vaihto-omaisuus, myyntisaamiset, siirtosaamiset ja muut saamiset, ostovelat ja siirtovelat. Investoinnit koostuvat useammalla kuin yhdellä tilikaudella käytettävien aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankinnoista. Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu käypään markkinahintaan.

Muut toiminnot sisältävät konsernin jakamattomia kuluja ja rojalituuksia ja niihin liittyviä nettovaroja. Kohdistamattomat varat ja velat liittyvät työsuhde-etuuksiin, veroihin ja rahoituseriin.

Segmentit 2017

milj. euroa	Foodservice Europe-Asia-Oceania	North America	Flexible Packaging	Fiber Packaging	Segmentit yhteensä
Liikevaihto	801,3	992,5	912,4	282,5	2 988,7
Segmenttien välinen liikevaihto	6,2	7,9	0,3	2,6	17,0
Liikevoitto	66,7	104,1	69,7	28,2	268,7
Nettovarot	551,0	727,9	647,2	214,4	2 140,5
Investoinnit	53,4	97,9	41,1	22,0	214,4
Poistot	36,5	39,1	30,1	15,4	121,1
RONA, % (12 kk liukuva)	12,4 %	14,2 %	10,8 %	12,8 %	-
Operatiivinen rahavirta	57,1	31,7	36,6	20,7	-

Segmenttien välinen liikevaihto eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Ks. liitetiedot 2, 7, 11 ja 12.

Segmentit 2016

milj. euroa	Foodservice Europe-Asia-Oceania	North America	Flexible Packaging	Fiber Packaging	Segmentit yhteensä
Liikevaihto	734,5	996,4	868,4	265,7	2 865,0
Segmenttien välinen liikevaihto	6,5	8,7	0,2	2,1	17,5
Liikevoitto	61,5	107,6	73,8	34,6	277,5
Nettovarot	534,5	727,0	644,9	220,5	2 126,9
Investoinnit	46,9	97,9	25,7	27,6	198,1
Poistot	32,1	37,3	30,0	13,6	113,0
RONA, % (12 kk liukuva)	13,3 %	16,3 %	11,6 %	16,4 %	-
Operatiivinen rahavirta	38,0	40,4	87,9	16,7	-

Täsmäytyslaskelmat

Tulos

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Raportoitavien segmenttien liikevoitto	268,7	277,5
Muiden toimintojen liiketulos	-4,4	-11,3
Rahoituskulut - netto	-17,5	-26,9
Voitto ennen veroja	246,8	239,3

Varat

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Raportoitavien segmenttien varat	2 654,8	2 620,6
Muiden toimintojen varat	18,6	18,1
Segmenteille kohdistamattomat varat	257,2	235,9
Konsernin varat yhteensä	2 930,6	2 874,6

Velat

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Raportoitavien segmenttien velat	514,3	493,7
Muiden toimintojen velat	19,1	29,9
Segmenteille kohdistamattomat velat	1 189,0	1 168,8
Konsernin velat yhteensä	1 722,4	1 692,4

Maantieteelliset tiedot

Maantieteellisissä tiedoissa liikevaihto ulkoisilta asiakkailta esitetään myyvän yksikön sijainnin mukaan. Varat esitetään niiden maantieteellisen sijainnin mukaan. Kauden pitkäaikaiset varat on esitetty ilman rahoitusinstrumentteja, laskennallisia verosaamia ja työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin liittyviä varoja.

2017

<i>milj. euroa</i>	Liikevaihto ulkoisilta asiakkailta	Pitkäaikaiset varat
Yhdysvallat	988,3	591,4
Saksa	418,3	139,6
Intia	274,7	104,0
Iso-Britannia	215,4	104,0
Kiina	110,7	80,9
Thaimaa	105,7	57,8
Venäjä	97,5	40,5
Australia	85,0	35,1
Yhdistyneet arabiemiirikunnat	80,0	37,7
Puola	74,7	45,9
Muu maat	538,4	494,3
Yhteensä	2 988,7	1 731,2

2016

<i>milj. euroa</i>	Liikevaihto ulkoisilta asiakkailta	Pitkäaikaiset varat
Yhdysvallat	992,7	595,6
Saksa	391,2	141,3
Intia	281,9	113,7
Iso-Britannia	195,2	108,4
Kiina	107,2	78,1
Thaimaa	96,4	55,1
Australia	84,6	32,9
Venäjä	80,4	40,5
Yhdistyneet arabiemiirikunnat	74,8	45,2
Puola	58,6	37,1
Muu maat	502,0	503,6
Yhteensä	2 865,0	1 751,5

2. Liiketoimintojen yhdistäminen

7. syyskuuta 2017 Huhtamäki saattoi päätökseen International Paperin tarjoilupakkausliiketoimintojen oston Kiinassa. Yrityson myötä Huhtamäki laajensi valmistusverkostoaan itäiseen Kiinaan ja vahvisti sekä kapasiteettiaan että kyvykkyyttään palvella Pohjois-Kiinassa toimivia asiakkaita. Yritysosto koostuu kahdesta Shanghaissa ja Tianjinissä sijaitsevasta tuotantolaitoksesta. Ostetut liiketoiminnot on liitetty osaksi Foodservice Europe-Asia-Oceania -segmenttiä 1.9.2017 alkaen. Liikearvon odotetaan olevan verotuksessa vähennyskelvoton. Käteisellä maksettava kauppahinta oli 6,2 milj. euroa.

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen alustavat arvot hankintahetkellä olivat seuraavat:

<i>milj. euroa</i>	2017
Sopimuksiin perustuvat asiakassuhteet	0,1
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	3,7
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	7,6
Vaihto-omaisuus	3,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3,6
Rahavarat	3,0
Varat yhteensä	21,5
Laskennalliset verovelat	0,0
Lainat	-14,7
Ostovelat ja muut velat	-3,0
Velat yhteensä	-17,7
Nettovarallisuus yhteensä	3,8
Liikearvo	2,4
Vastike	6,2

Seuraavassa taulukossa esitetään hankitun liiketoiminnon rahavirtavaikutus:

<i>milj. euroa</i>	2017
Kauppahinta, rahana maksettava	-6,2
Hankinnan kohteen rahavarat	3,0
Hankintaan liittyvät kulut	0,5
Nettorahavirtavaikutus hankinnasta	-2,7

Hankitun liiketoiminnon liikevaihto hankintahetkestä lähtien 7,1 milj. euroa ja tilikauden tulos -0,1 milj. euroa sisältyvät konsernin tuloslaskelmaan. Hankitun liiketoiminnon liikevaihdolla tai tilikauden tuloksella ei olisi ollut olennaista vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan, jos tilikauden aikana toteutuneet hankinnat olisi yhdistetty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2017 alusta lähtien.

3. Uudelleenjärjestelyihin liittyvät erät

Vuonna 2017 kirjatut uudelleenjärjestelykulut liittyvät kilpailukyvyä edelleen parantamiseen Foodservice Europe-Asia-Oceania -segmentissä. Huhtamäki on saanut päätökseen Guangzhoussa, Kiinassa sijaitsevan tyhjäksi jääneen tuotantorakennuksen ja siihen liittyvien maankäyttöoikeuksien myynnin. Päätetään Etelä-Kiinan tarjoilupakkausyksiköiden yhdistämisen, Huhtamäki sulki Shandongissa sijaitsevan tuotantolaitoksen. Lisäksi, saavuttaakseen synergiaetuja International Paperin Kiinan tarjoilupakkausliiketoimintojen ostosta, mikä koostui Tianjinissa ja Shanghaissa sijaitsevista tuotantolaitoksista, Huhtamäki on päättänyt yhdistää tuotantotoimintansa Tianjinissa yhteen yksiköön. Siirron odotetaan olevan valmis vuoden 2018 ensimmäisen vuosineljänneksen loppuun mennessä.

Vuonna 2016 kirjatut uudelleenjärjestelykulut liittyvät kilpailukyvyä parantamiseen tähtääviin tehostamistoimiin Foodservice

Europe-Asia-Oceania -segmentissä. Kaksi Etelä-Kiinassa toimivaa tarjoilupakkauksia valmistavaa tuotantoyksikköä päätettiin yhdistää yhdeksi tehokkaaksi ja moderniksi tuotantolaitokseksi. Hendersonissa, Uudessa-Seelannissa sijaitsevan tarjoilupakkauksia valmistavan tuotantolaitoksen toiminnot päätettiin uudelleenjärjestellä. Lisäksi vuonna 2013 suljettuun Norjan Viulissa sijainneeseen tuotantoyksikköön liittyen tehtiin lisäselvitysten seurauksena ympäristön kunnostamiseen liittyvä varaus.

Uudelleenjärjestelykulut muodostuvat henkilöstön vähennyksistä sekä tuotannon käyttöomaisuuden alaskirjauksista. Uudelleenjärjestelyihin liittyvä tuotto muodostuu tuotantorakennuksen ja siihen liittyvien maankäyttöoikeuksien myyntihinnasta. Uudelleenjärjestelyohjelmien kustannukset sisältyvät konsernituloslaskelman tilikauden voittoon eri toimintojen mukaisesti jaoteltuna seuraavasti:

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Hankinnan ja valmistuksen kulut	8,1	8,1
Liiketoiminnan muut tuotot	-13,3	-
Myyntin ja markkinoinnin kulut	-	0,3
Hallinnon kulut	-	0,2
Liiketoiminnan muut kulut	8,6	0,9
Tuloverot	1,4	-
Yhteensä	4,8	9,5

4. Liiketoiminnan muut tuotot

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Rojaltituotot	2,6	11,7
Liiketoimintojen hankintoihin liittyvät voitot	-	7,8
Vuokratuotot	0,6	0,7
Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	14,4	0,5
Muut	4,8	4,0
Yhteensä	22,4	24,7

5. Liiketoiminnan muut kulut

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Aineettomien hyödykkeiden poistot	8,4	8,6
Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	9,2	0,4
Strategisten projektien kulut	1,3	3,3
Muut	1,1	2,1
Yhteensä	20,0	14,4

Vuonna 2017 konsernin tilintarkastuskustannukset olivat 1,9 milj. euroa (2016: 2,3 milj. euroa). Lisäksi Ernst & Young -yhteisöön kuuluvat yksiköt ovat tarjonneet konserniin kuuluville yhtiöille muuta tilintarkastukseen liittymätöntä neuvontaa yhteensä 0,7 milj. euron (2016: 0,8 milj. euron) arvosta. Tällainen muu neuvonta vaatii erillisen läpikäynti- ja hyväksyntäprosessin liittyen tilintarkastajan tarjoamiin muihin kuin tilintarkastuspalveluihin, ja sisälsi esimerkiksi erilaista vero-, raportointi- ja muihin paikallisiin kysymyksiin liittyvää neuvontaa.

6. Henkilöstökulut

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Palkat	503,1	473,7
Sosiaalikulut	52,1	43,5
Eläkkeet		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	2,4	3,5
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	15,2	14,1
Muut työsuhteen jälkeisiä etuuksia koskevat kulut	1,2	1,7
Osakeperusteiset maksut	7,6	14,6
Muut henkilöstökulut	34,7	44,4
Yhteensä	616,3	595,5

Huhtamäki Oyj:n hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle (9 henkilöä) emoyhtiöstä maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrä oli 3,4 milj. euroa (2016: 2,9 milj. euroa).

Ks. liitetieto 28, selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvitys.

<i>Henkilöstö keskimäärin</i>	2017	2016
Konserni	17 361	16 638
Huhtamäki Oyj	66	63

7. Poistot

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Toimintokohtaiset poistot:		
Tuotanto	107,5	99,5
Myynti ja markkinointi	0,1	0,1
Tutkimus ja kehitys	0,1	0,2
Hallinto	2,0	1,9
Muut	12,3	12,2
Yhteensä	122,0	113,9
Poistot hyödykeryhmittäin:		
Rakennukset	14,4	13,2
Koneet ja laitteet	93,8	86,7
Muut aineelliset hyödykkeet	5,4	5,4
Aineettomat hyödykkeet	8,4	8,6
Yhteensä	122,0	113,9

Ks. liitetiedot 1, 11 ja 12.

8. Rahoitustuotot ja -kulut

Voitot ja tappiot käyvän arvon suojauksista on netotettu suojattavan erän voittoa tai tappiota vastaan. Muissa rahoituskuluissa raportoidut verot koostuvat eräissä maissa rahoitustransaktioista maksettavista veroista. Ainoastaan puhtaasti rahoituksellisista tase-eristä, kuten vieraassa valuutassa olevista lainoista, syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on esitetty rahoituserissä.

milj. euroa	2017	2016
Korkotuotot pankkitalletuksista ja muista saamisista	1,9	1,4
Korkotuotot etuus pohjaisista järjestelyistä	1,9	2,0
Osinkotuotot muista sijoituksista	1,1	1,9
Valuuttakurssivoitot korollisista saamisista ja veloista	0,0	0,0
Rahoitustuotot	4,9	5,3
Korkokulut rahoitusveloista	-14,9	-24,8
Korkokulut etuus pohjaisista järjestelyistä	-4,9	-5,5
Valuuttakurssitappiot korollisista saamisista ja veloista	-1,1	-0,2
Muut rahoituskulut	-1,5	-1,7
Rahoituskulut	-22,4	-32,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-17,5	-26,9

9. Tuloverot

milj. euroa	2017	2016
Tilikauden verot	47,0	50,5
Edellisten tilikausien verot	-2,4	-6,7
Laskennalliset verot	5,7	4,0
Verokulut tuloslaskelmassa	50,3	47,8
Voitto ennen veroja	246,8	239,3
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla	49,4	47,9
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	17,3	17,7
Verovapaat tulot	-14,8	-16,1
Verotuksessa vähennyskelpottomat kulut	9,0	8,7
Aikaisemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö	-3,5	-4,3
Edellisten tilikausien verot	-2,4	-6,7
Muut erät*	-4,7	0,6
Verokulut yhteensä	50,3	47,8

* Muut erät sisältää paikallisten verokantojen muutokset.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

milj. euroa	2017 Ennen veroja	Vero- vaikutus	Verojen jälkeen	2016 Ennen veroja	Vero- vaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	-0,5	0,2	-0,3	0,7	-0,3	0,4
Etuus pohjaisten järjestelyiden uudelleen määrittäminen	6,5	-4,2	2,3	-34,1	6,2	-27,9

10. Osakekohtainen tulos

	2017	2016
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto (laimentamaton/laimennettu), milj. euroa	193,1	187,8
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo, tuhansina	104 051	103 822
Osakeperusteisten järjestelmien vaikutus, tuhansina	208	240
Laimennettu ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo, tuhansina	104 259	104 062
Osakekohtainen tulos tilikauden voitosta emoyhtiön omistajille		
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	1,86	1,81
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	1,85	1,80

11. Aineettomat hyödykkeet

milj. euroa	Liikearvo	Asiakas- suhteet	Ohjelmistot	Muut aineettomat hyödykkeet (myös aineettomat oikeudet)	Yhteensä 2017
Hankintameno 1.1.2017	784,4	37,2	79,3	20,6	921,5
Lisäykset	-	-	1,5	0,5	2,0
Vähennykset	-	-	-0,1	-1,2	-1,3
Siirto erien välillä	-	-	2,5	0,2	2,7
Liiketoimintojen yhdistäminen	2,4	0,1	-	3,7	6,2
Kurssierot	-42,9	-2,8	-1,9	-1,0	-48,6
Hankintameno 31.12.2017	743,9	34,5	81,3	22,8	882,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	115,2	14,2	74,3	9,1	212,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	-0,1	-0,1	-0,2
Tilikauden poisto	-	5,1	2,4	0,9	8,4
Kurssierot	-5,1	-1,6	-1,7	-0,4	-8,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	110,1	17,7	74,9	9,5	212,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	633,8	16,8	6,4	13,3	670,3

Päästöoikeudet sisältyvät muihin aineettomiin oikeuksiin ja ne on arvostettu 2.1.2017 noteerattuun käypään arvoon. Päästöoikeuksien tasearvo tilinpäätöshetkellä oli 0,4 milj. euroa (2016: 0,3 milj. euroa). Konserni ei ole myynyt päästöoikeuksia vuoden 2017 aikana. Konsernille on allokoitu velvoitekaudelle 2013–2020 päästöoikeuksia 330 166 yksikköä.

milj. euroa	Liikearvo	Asiakas- suhteet	Ohjelmistot	Muut aineettomat hyödykkeet (myös aineettomat oikeudet)	Yhteensä 2016
Hankintameno 1.1.2016	685,5	24,3	76,4	17,6	803,8
Lisäykset	-	-	0,5	2,8	3,3
Vähennykset	-	-	-0,2	-0,5	-0,7
Siirto erien välillä	-	-	2,0	0,6	2,6
Liiketoimintojen yhdistäminen	89,6	13,2	-	-	102,8
Kurssierot	9,3	-0,3	0,6	0,1	9,7
Hankintameno 31.12.2016	784,4	37,2	79,3	20,6	921,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	114,2	9,1	71,0	8,5	202,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	-0,1	-0,3	-0,4
Tilikauden poisto	-	4,7	3,1	0,8	8,6
Kurssierot	1,0	0,4	0,3	0,1	1,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	115,2	14,2	74,3	9,1	212,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	669,2	23,0	5,0	11,5	708,7

Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksikköjen arvonalentumistestaus

Liiketoimintojen hankintoihin liittyvät liikearvot on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksikköryhmille, joiden odotetaan saavan synergiaetuja liiketoiminnan hankinnasta. Tällä tasolla liikearvoa arvioidaan sisäisessä johdon raportoinnissa. Liikearvo on kohdistettu seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille:

milj. euroa	2017	2016
North America	218,4	234,3
Flexible Packaging Global	110,9	125,6
Flexible Packaging Europe	95,8	95,0
Foodservice EAO Global	95,5	99,7
Fiber Packaging Europe	47,3	47,3
	567,9	601,9
Yksiköt, joille kohdistettu liikearvon määrä on vähäinen	65,9	67,3
Liikearvo yhteensä	633,8	669,2

Yksiköt, joille kohdistettu liikearvo on vähäinen, ovat eri toimintosegmentteihin kuuluvia pienempiä yksiköitä.

Liikearvo on testattu arvonalentumisen osalta ja koska rahavirtaa tuottavien yksikköryhmien kerrytettävissä oleva rahavirta on suurempi kuin tasearvo, arvonalentumistappioita ei ole kirjattu.

Liikearvo testataan arvonalentumisen osalta vuosittain tai useammin mikäli on viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Liikearvon arvonalentumistestauksessa rahavirtaa tuottavan yksikköryhmän tasearvoa verrataan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä on arvonalentumistestauksessa määritetty käyttöarvon avulla, joka arvioidaan diskontatun rahavirtamallin avulla. Rahavirrat määritetään viiden vuoden budjetoitujen rahavirtojen perusteella, jotka pohjautuvat liiketoiminnan suunnitelmiin. Suunnitelmat perustuvat kokemukseen ja tulevaisuuden ennustettuihin markkinakehityksiin. Johto on hyväksynyt suunnitelmat joihin arvonalentumistestaukset perustuvat. Pidemmän aikavälin ennakoitujen rahavirrat on arvioitu ekstrapoloimalla kehittyneiden maiden rahavirrat 1 %:n kasvuarviota käyttäen, kehittyvien maiden rahavirrat 2 %:n kasvuarviota käyttäen ja korkean kasvun maiden rahavirrat 3 %:n kasvuarviota käyttäen. Johdon näkemyksen mukaan nämä kasvuarvot kuvastavat liiketoiminnan kehitystä

ennusteiden mukaisella pitkällä aikavälillä. Diskonttokorot ennen veroja on määritetty keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin liittyvät riskit. Laskelmissa käytetyt diskonttokorot ennen veroja ovat: North America 9,0 % (2016: 7,4 %), Flexible Packaging Global 11,4 % (2016: 11,8 %), Flexible Packaging Europe 8,0 % (2016: 7,4 %), Foodservice EAO Global 9,7 % (2016: 9,4 %) ja Fiber Packaging Europe 7,8 % (2016: 7,8 %). Pienempien yksiköiden laskelmissa käytetty diskonttokorko ennen veroja vaihteli välillä 7,2 %–27,9 % (2016: 7,3 %–28,0 %).

Liikearvo liittyen International Paperin tarjoilupakkausliiketoimintojen hankintaan Kiinassa on kohdistettu Foodservice EAO Global rahavirtaa tuottavaan yksikköryhmään, koska yksiköiden Foodservice EAO -segmentissä odotetaan saavan synergiaetuja liiketoimintojen hankinnasta. (Ks. liitetieto 2).

Keskeisten muuttujien osalta on suoritettu herkkyyssanalyysi, ja johdon käsityksen mukaan kohtuulliset muutokset rahavirtaa tuottavien yksiköiden laskelmissa käytetyissä keskeisissä oletuksissa (liikevoitto ja diskonttokorot) eivät johda siihen, että omaisuuserien kirjanpitoarvo ylittäisi niistä kerrytettävissä olevan rahamäärän.

12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

milj. euroa	Maa- alueet	Raken- nukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Ennako- maksut ja keskeneräiset hankinnat	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä 2017
Hankintameno 1.1.2017	21,3	354,1	1 548,5	124,9	72,2	2 121,0
Lisäykset	0,3	1,1	8,9	201,1	3,2	214,6
Vähennykset	-0,1	-6,5	-21,2	-0,2	-1,2	-29,2
Siirto erien välillä	8,5	57,7	112,9	-187,1	5,3	-2,7
Liiketoimintojen yhdistäminen	-	3,6	3,9	0,1	0,0	7,6
Kurssierot	-1,7	-27,9	-117,9	-10,1	-3,9	-161,5
Hankintameno 31.12.2017	28,3	382,1	1 535,1	128,7	75,6	2 149,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-	140,3	891,9	-	53,0	1 085,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-3,2	-17,4	-	-1,0	-21,6
Tilikauden poisto	-	14,4	93,8	-	5,4	113,6
Kurssierot	-	-10,0	-69,7	-	-2,7	-82,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-	141,5	898,6	-	54,7	1 094,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	28,3	240,6	636,5	128,7	20,9	1 055,0
2017 kirjanpitoarvoihin sisältyvät rahoitus-leasinghyödykkeiden arvot	-	4,9	0,4	-	0,1	5,4

milj. euroa	Maa- alueet	Raken- nukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Ennako- maksut ja keskeneräiset hankinnat	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä 2016
Hankintameno 1.1.2016	17,9	313,2	1 338,8	89,5	64,9	1 824,3
Lisäykset	-	1,9	9,5	189,0	2,3	202,7
Vähennykset	-0,2	-1,6	-14,4	-	-1,6	-17,8
Siirto erien välillä	3,6	21,5	137,3	-168,8	3,8	-2,6
Liiketoimintojen yhdistäminen	1,4	11,7	43,9	10,4	1,2	68,6
Kurssierot	-1,4	7,4	33,4	4,8	1,6	45,8
Hankintameno 31.12.2016	21,3	354,1	1 548,5	124,9	72,2	2 121,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-	125,9	796,9	-	47,7	970,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-1,1	-13,5	-	-1,4	-16,0
Tilikauden poisto	-	13,2	86,7	-	5,4	105,3
Kurssierot	-	2,3	21,8	-	1,3	25,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-	140,3	891,9	-	53,0	1 085,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	21,3	213,8	656,6	124,9	19,2	1 035,8
2016 kirjanpitoarvoihin sisältyvät rahoitus-leasinghyödykkeiden arvot	-	5,8	0,3	-	0,1	6,2

13. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin

Konsernilla on sijoituksia seuraaviin osakkuus- ja yhteisyrityksiin:

Yhtiö	Maa	Omistusosuus 2017	Omistusosuus 2016
Laminor S.A. (yhteisyritys)	Brasilia	50,0 %	50,0 %

Konsernilla on oikeus Laminor S.A.:n nettovarallisuuteen ja siten se on luokiteltu pääomaosuusmenetelmällä konsolidoitavaksi yhteisyritykseksi. Oikeus nettovarallisuuteen perustuu omistajien väliin sopimukseen sekä juridiseen yhtiömuotoon.

Osuuksien kirjanpitoarvo ja konsernin osuus tuloksista:

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Sijoitukset yhteisyritykseen	5,9	7,0
Osuus yhteisyrityksen voitosta	2,2	1,8

Arabian Paper Products Company (APPCO), aikaisempi Olayan Saudi Holding Companyn kanssa omistettu osakkuusyhtiö, on yhdistelty tytäryhtiönä taloudelliseen raportointiin 1.4.2016 alkaen. Konsernin omistusosuus APPCO:ssa kasvoi 50 %:iin. APPCO:n osakassopimuksen uudistamisen myötä yhtiöstä saatiin määräysvalta ja aikaisempi osakkuusyhtiö yhdisteltiin tytäryhtiönä. Siihen asti osuus APPCO:n voitosta yhdisteltiin käyttäen pääomaosuusmenetelmää. Pääomaosuusmenetellä yhdistelty voitto oli 0,2 milj. euroa vuonna 2016.

14. Muut sijoitukset

Muut sijoitukset muodostuvat noteeraamattomista osakkeista. Noteeraamattomat osakkeet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypä arvo ei ole luotettavasti saatavilla.

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Kirjanpitoarvo 1.1.	1,6	1,9
Lisäykset	0,2	0,2
Vähennykset	0,0	0,0
Kurssierot	-0,1	0,0
Muut muutokset	0,0	-0,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,7	1,6

15. Korolliset saatavat

<i>milj. euroa</i>	2017 Tase- arvot	2017 Käyvät arvot	2016 Tase- arvot	2016 Käyvät arvot
Lyhytaikaiset				
Lainasaamiset	4,1	4,1	0,7	0,7
Rahoitusleasingsaamiset	1,1	1,1	1,5	1,5
Lyhytaikaiset rahoitussaamiset	5,2	5,2	2,2	2,2
Pitkäaikaiset				
Lainasaamiset	1,5	1,5	1,5	1,5
Rahoitusleasingsaamiset	1,5	1,5	3,1	3,1
Pitkäaikaiset rahoitussaamiset	3,0	3,0	4,6	4,6

Käyvät arvot on laskettu diskonttaamalla jokaisen merkittävän saatavan tulevat kassavirrat tilinpäätöspäivän markkinakorolla. Lyhytaikaisten korollisten saamisten käyvän arvon arvioidaan vastaavan tasearvoa.

Rahoitusleasingsaamiset

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Rahoitusleasingsaamiset eräännyvät seuraavasti:		
Alle vuoden sisällä	1,1	1,7
Yli yhden vuoden mutta alle viiden vuoden sisällä	1,7	3,3
Vähimmäisvuokrat yhteensä	2,8	5,0
Vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Alle vuoden sisällä	1,1	1,5
Yli yhden vuoden mutta alle viiden vuoden sisällä	1,5	3,1
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	2,6	4,6
Kertymätön rahoitustuotto	0,2	0,4

Rahoitusleasingsaamiset liittyvät asiakkaille vuokrattuihin pakkauskoneisiin.

16. Laskennalliset verot

milj. euroa	2017	2016
Laskennalliset verosaamiset		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,8	0,9
Eläkevelvoitteet	36,5	45,4
Varaukset	2,7	2,7
Käyttämättömät verotappiot	20,6	24,9
Muut väliaikaiset erot	19,2	30,4
Yhteensä	79,8	104,3
Laskennalliset verovelat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	67,8	84,2
Aineettomat hyödykkeet	10,8	13,4
Eläkevelvoitteet	15,5	24,8
Muut väliaikaiset erot	21,4	15,5
Yhteensä	115,5	137,9
Laskennallinen nettoverovelka	35,7	33,6
Laskennallinen nettoverovelka jakautuu taseeseen seuraavasti:		
Laskennallinen verosaaminen	51,2	58,6
Laskennallinen verovelka	86,9	92,2
Yhteensä	35,7	33,6

Konsernilla oli 31.12.2017 yhteensä 121 milj. euroa (2016: 153 milj. euroa) sellaisia väliaikaisia eroja, joista ei ollut kirjattu laskennallista verosaamista. Näistä väliaikaisista eroista 116 milj. eurolla on rajoittamaton vanhenemisaika ja 5 milj. eurolla enintään viisi vuotta.

Suoraan muihin laajan tuloksen eriin kirjatut laskennalliset verot on esitetty liitetiedossa 9.

17. Työsuhde-etuudet

Konsernilla on maailmanlaajuisesti lukuisia etuus pohjaisia järjestelyjä eläkkeitä ja muita työsuhteen jälkeisiä henkilöstö-etuuksia varten. Merkittävimmät järjestelyt ovat Yhdysvalloissa, Isossa-Britanniassa, Saksassa ja Alankomaissa muodostaen noin 90 % konsernitilinpäätöksen etuus pohjaisista velvoitteista.

Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa on järjestetty eläkesäätiöiden ja Saksassa ja Alankomaissa vakuutusyhtiön kautta. Merkittävimmät etuus pohjaiset eläkejärjestelyt on rahastoitu ja järjestelyjen varat pidetään erillään konsernin varoista. Tytäryhtiöt täyttävät rahastointivelvoitteet ja varat on sijoitettu eri tyyppisiin sijoituksiin paikallisten säädösten mukaisesti.

Etuus pohjaisissa eläkejärjestelyissä tulevan eläkkeen määrään vaikuttavat palkkataso ennen eläkkeelle siirtymistä ja pal-

veluvuosien määrä. Jotkut järjestelyt sisältävät mahdollisuuden ennenaikaiseen eläkkeelle siirtymiseen. Etuus pohjaisten velvoitteiden määrä ja järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo tilinpäätöshetkellä perustuvat auktorisoitujen aktuaarien tekemiin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin.

Konsernilla on eläkejärjestelyjen lisäksi rahastoimattomia työsuhteen päättymisen jälkeisiä terveydenhoitoetuuksia, pääosin Yhdysvalloissa. Näiden etuuksien laskelmat laaditaan samoin periaattein kuin etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen laskelmat.

Etuus pohjaiset järjestelyt altistavat konsernin aktuaarisille riskeille, kuten inflaatoriski, korkoriski, odotettavissa oleva eläkeikä ja markkinariski.

milj. euroa	Etuuspohjaisten velvoitteiden nykyarvo		Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo		Etuuspohjainen nettovelka	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Tasearvo 1.1.	609,1	575,5	-435,7	-425,1	173,4	150,4
Tuloslaskelman erät						
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	8,8	9,8			8,8	9,8
Suunnitelman muuttamisesta johtuneet tappiot (+) / voitot (-)	-5,2	-4,6			-5,2	-4,6
Korkokulu (+) / -tuotto (-)	14,1	17,8	-11,1	-14,3	3,0	3,5
	17,7	23,0	-11,1	-14,3	6,6	8,7
Muut laajan tuloksen erät						
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät						
Vakuutusmatemaattiset tappiot (+) / voitot (-) johtuen						
Väestötilastollisista oletuksista	4,1	-3,7			4,1	-3,7
Taloudellisista oletuksista	0,5	62,6			0,5	62,6
Kokemusperäisistä eristä	6,1	-4,4			6,1	-4,4
Järjestelyn varojen todellisen tuoton ja korkotuoton ero			-17,2	-20,4	-17,2	-20,4
	10,7	54,5	-17,2	-20,4	-6,5	34,1
Muut muutokset						
Maksetut etuudet	-26,9	-29,2	19,6	21,7	-7,3	-7,5
Työnantajan suoritukset			-3,7	-5,2	-3,7	-5,2
Työntekijöiden suoritukset			-0,4	-1,1	-0,4	-1,1
Järjestelmän muuttamisessa poistuneet velvoitteet ja varat	-15,5	-	15,5	-	0,0	-
Liiketoimintojen yhdistämisessä syntyneet velvoitteet ja varat	-	0,8	-	-	-	0,8
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-29,0	-15,5	29,4	8,7	0,4	-6,8
Tasearvo 31.12.	566,1	609,1	-403,6	-435,7	162,5	173,4

<i>Erien jakautuminen taseessa</i>	2017	2016
Eläkesaavat	53,2	55,8
Eläkevelvoitteet	215,7	229,2
	162,5	173,4

<i>Rahastoidut ja rahastoimattomat velvoitteet</i>	2017	2016
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	531,6	569,9
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	34,5	39,2
	566,1	609,1

<i>Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen</i>	2017	2016
Eurooppalaiset osakkeet	24,6	59,4
Pohjoisamerikkalaiset osakkeet	46,3	44,8
Eurooppalaiset velkainstrumentit	22,3	16,4
Pohjoisamerikkalaiset velkainstrumentit	106,4	123,5
Kiinteistöt	19,7	19,7
Sijoitettu vakuutusyhtiössä	88,7	93,5
Muut	95,6	78,4
	403,6	435,7

Osakkeiden ja velkainstrumenttien käyvät arvot perustuvat toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin.

Konserni ennakoii maksavansa etuuspohjaisiin järjestelyihin 4,0 milj. euroa vuonna 2018.

Etuuspohjaisten velvoitteiden duraation painotettu keskiarvo oli 15 vuotta (2016: 15 vuotta).

Merkittävimmät vakuutusmatemaattiset oletukset	2017	2016
Diskonttauskorko (%)		
Eurooppa	0,9–2,5	0,9–2,7
Amerikka	3,5–7,4	3,9–6,6
Aasia, Oseania ja Afrikka	3,4–10,0	3,4–9,1
Terveydenhoitomenojen kasvu (%)		
Amerikka	6,7	7,0
Aasia, Oseania ja Afrikka	7,6	7,9

Merkittävien vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksen vaikutus etuus pohjaisiin veloitteisiin

milj. euroa	2017	2016
Yhden prosenttiyksikön korotus diskonttauskorossa	-45,7	-74,7
Yhden prosenttiyksikön lasku diskonttauskorossa	55,7	102,4
Yhden prosenttiyksikön korotus terveydenhoitomenoissa	1,8	2,1
Yhden prosenttiyksikön lasku terveydenhoitomenoissa	-1,5	-1,9

18. Vaihto-omaisuus

milj. euroa	2017	2016
Aineet ja tarvikkeet	165,3	149,7
Keskeneräiset tuotteet	62,2	55,4
Valmiit tuotteet	211,3	192,3
Ennakkomaksut	6,0	4,5
Yhteensä	444,8	401,9

Hankintameno arvo arvostettuna valmiiden tuotteiden arvo on 224,2 milj. euroa (2016: 207,7 milj. euroa). Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta 18,9 milj. eurolla (2016: 19,8 milj. euroa). Vaihto-omaisuus sisältää 2,2 milj. euroa vaihto-omaisuuden alaskirjausten peruutuksia (2016: 3,2 milj. euroa).

19. Myyntisaamiset ja muut saamiset

milj. euroa	2017	2016
Myyntisaamiset	418,8	417,8
Muut saamiset	44,3	33,5
Korkosaamiset ja muut rahoitussaamiset	20,8	3,6
Muut siirtosaamiset ja menoennakot	23,4	21,2
Yhteensä	507,3	476,1

Muut siirtosaamiset ja menoennakot sisältävät tavaraennakot, rojaltsiirtosaamiset, alennusjaksotukset ja muut sekalaiset jaksotukset.

Myyntisaamisten ikäjakauma ja arvonalentumiset tilinpäätöspäivänä

milj. euroa	Brutto 2017	Arvonalennus 2017	Brutto 2016	Arvonalennus 2016
Erääntymättömät	362,4	1,3	365,4	1,3
Erääntynyt 0–30 päivää	39,9	0,3	37,5	0,2
Erääntynyt 31–120 päivää	15,6	0,5	13,2	0,3
Erääntynyt yli 120 päivää	5,7	2,7	6,6	3,1
Yhteensä	423,6	4,8	422,7	4,9

Myynti- ja muiden lyhytaikaisten saamisten tasearvo vastaa niihin liittyvän luottoriskin enimmäismäärää.

20. Rahavarat

milj. euroa	2017	2016
Käteinen raha ja pankkitilit	98,0	76,9
Likvidit rahoitusarvopaperit	18,0	29,0
Yhteensä	116,0	105,9

21. Emoyhtiön osakepääoma

Osakepääoma	Osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma euroa	Ylikurssirahasto euroa	Omat osakkeet euroa	Yhteensä euroa
1.1.2016	107 760 385	366 385 309,00	115 023 103,38	-37 345 862,85	444 062 549,53
Omien osakkeiden luovutus osakepalkkiojärjestelmän nojalla	-	-	-	1 470 894,94	1 470 894,94
31.12.2016	107 760 385	366 385 309,00	115 023 103,38	-35 874 967,91	445 533 444,47
Omien osakkeiden luovutus osakepalkkiojärjestelmän nojalla	-	-	-	2 348 302,32	2 348 302,32
31.12.2017	107 760 385	366 385 309,00	115 023 103,38	-33 526 665,59	447 881 746,79

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Huhtamäki Oyj:llä on yksi osakesarja ja kaikki osakkeet tuottavat yhtäläisen äänioikeuden ja yhtäläisen oikeuden osinkoon ja muuhun varojenjakoon. Yhtiön yhtiöjärjestyksessä ei ole määräyksiä osakkeiden tai osakepääoman enimmäis- tai vähimmäismäärästä. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Yhtiön ylikurssirahastoon on kirjattu vanhan osakeyhtiölain (734/1978) mukaiseen optio-ohjelmaan perustuvista osakemerkinnöistä osakkeen kirjanpidollisen vasta-arvon 3,40 euroa ylittävä määrä merkintähinnasta. Yhtiön viimeisin voimassa ollut optio-ohjelma päättyi 30.4.2014.

Varsinaisen yhtiökokouksen 25.3.2002 antaman valtuutuksen nojalla yhtiö hankki tilikauden 2002 ja 2003 aikana yhteensä 5 061 089 omaa osakettaan. Tilikauden 2003 jälkeen omia osakkeita ei ole hankittu. Yhtiön 27.4.2017 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa päätettiin myöntää yhtiön hallitukselle valtuutus päättää omien osakkeiden hankkimisesta. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2018 asti. Tämä valtuutus kumosi varsinaisen yhtiökokouksen 21.4.2016 antaman valtuutuksen päättää omien osakkeiden hankkimisesta.

Yhtiön 27.4.2017 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa päätettiin myöntää yhtiön hallitukselle valtuutus päättää osakeannista sekä osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2018 asti. Tämä valtuutus kumosi varsinaisen yhtiökokouksen 21.4.2016 antaman valtuutuksen päättää osakeannista sekä osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Vuoden 2017 aikana valtuutuksen perusteella luovutettiin yhteensä 255 528 omaa osaketta (vuonna 2016 silloisen valtuutuksen perusteella luovutettiin 160 060 omaa osaketta).

Yhtiön hallussa oli 31.12.2017 yhteensä 3 648 318 omaa osaketta (31.12.2016: 3 903 846 omaa osaketta).

Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat 31.12.2017 yhteensä 117 250 osaketta (31.12.2016: 107 150 osaketta), jotka edustivat 0,11 % (31.12.2016: 0,10 %) yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä 31.12.2017 tilanteen mukaan.

Arvopaperimarkkinalain 7 luvun 6 §:n mukaiset tiedot

Arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7 luvun 6 §:n ja arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta annetun asetuksen (VMa 1020/2012) 2 luvun 8 §:n mukaan yhtiön on esitettävä toimintakertomuksessa tiedot seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan julkiseen ostotarjoukseen yhtiön arvopapereista. Edellä mainittujen säännösten mukaisena selvityksenä todetaan seuraavaa:

Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Yhtiöllä ei ole voimassaolevaa optio-ohjelmaa tai muita ohjelmia, joiden perusteella voidaan antaa erityisiä oikeuksia, jotka oikeuttavat merkitsemään yhtiön osakkeita.

Yhtiön yhtiöjärjestyksen 11 §:ssä on määräys yhtiön osakkeenomistajan lunastusvelvollisuudesta. Yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan valitsemisesta määrätään yhtiöjärjestyksen 4, 5 ja 8 §:issä.

Yhtiön 27.4.2017 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa päätettiin myöntää yhtiön hallitukselle valtuutukset:

(i) päättää omien osakkeiden hankkimisesta ja (ii) päättää osakeannista sekä osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutukset ovat voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2018 asti.

Eräät yhtiön rahoitukseen liittyvät sopimukset ja eräiden merkittävimpien asiakkaiden kanssa tehdyt toimitussopimukset sisältävät ehtoja, joiden mukaan sopimuksen voimassaolo voi päättyä, jos määräysvalta yhtiössä vaihtuu julkisen ostotarjouksen seurauksena.

Omistusjakauma omistettujen osakkeiden määrän perusteella 31.12.2017

Osakkeiden määrä	Omistajien lukumäärä	Osuus osakkeenomistajista, %	Osakkeiden määrä	Osuus osakkeista, %
1-100	11 399	37,4	552 866	0,5
101-1 000	14 998	49,2	5 863 851	5,4
1 001-10 000	3 763	12,4	9 781 749	9,1
10 001-100 000	268	0,9	7 301 677	6,8
100 001-1 000 000	35	0,1	8 950 133	8,3
Yli 1 000 000	11	0,0	75 241 073	69,8
Yhteensä	30 474	100,0	107 691 349	99,9
Yhteistilillä			69 036	0,1
Liikkeeseenlaskettu määrä			107 760 385	100,0

Omistusjakauma sektoreittain 31.12.2017

Sektori	Osakkeiden määrä	%
Hallintarekisteröityjä	49 995 722	46,4
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	17 541 416	16,3
Kotitaloudet	16 400 057	15,2
Julkisyhteisöt	10 323 804	9,6
Yritykset	6 672 058	6,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 335 189	4,0
Ulkomaalaiset	2 423 103	2,2
Yhteistilillä	69 036	0,1
Liikkeeseenlaskettu määrä	107 760 385	100,0

Suurimmat rekisteröidyt osakkeenomistajat 31.12.2017*

Nimi	Osake- ja äänimäärä	%
Suomen Kulttuurirahasto	12 009 422	11,1
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	3 688 100	3,4
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 165 318	2,0
Kuntien Eläkevakuutus	1 607 175	1,5
ODIN Norden sijoitusrahasto	1 361 657	1,3
Valtion eläkerahasto	1 335 000	1,2
Svenska Litteratursällskapet i Finland	978 500	0,9
Nordea Pohjoismaat sijoitusrahasto	765 376	0,7
ODIN Finland sijoitusrahasto	435 571	0,4
Danske Invest Suomi Yhteisöosake sijoitusrahasto	426 665	0,4
Yhteensä	24 772 784	22,9

* Lukuun ottamatta emoyhtiön hallussa olevia 3 648 318 omaa osaketta, jotka edustavat 3,4 % osakkeiden kokonaismäärästä.

Osakepalkkiojärjestelmä 2010

Yhtiön hallitus päätti 12.3.2010 osakepalkkiojärjestelmän käyttöönottamisesta osaksi yhtiön ja sen tytäryhtiöiden avainhenkilöiden pitkäaikaista kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Osakepalkkiojärjestelmä tarjoaa mahdollisuuden ansaita yhtiön osakkeita palkkiona asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Osakepalkkiojärjestelmä koostuu vuosittain alkavista kolmen vuoden pituisista osakeohjelmista. Mahdollinen palkkio maksetaan kolmen vuoden osakeohjelman päättymistä seuraavana kalenterivuonna. Yhtiön hallitus päättää erikseen kustakin kolmen vuoden osakeohjelmasta.

Jokaisen kolmen vuoden osakeohjelman perusteella voidaan antaa yhteensä enintään 400 000 osaketta ja osana palkkiota voidaan antaa rahana se määrä, jolla suoritetaan palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen määrä. Osakkeita vastaanottavien konsernin johtoryhmän jäsenten tulee pitää omistuksessaan vähintään puolet (50 %) osakeohjelman perusteella saamista osakkeista, kunnes osakepalkkiojärjestelmiin kuuluvista osakeohjelmista ansaittujen osakkeiden yhteenlaskettu arvo vastaa vuosittaisen palkkatulon määrää. Osakkeita vastaanottavien muiden avainhenkilöiden tulee pitää omistuksessaan vähintään puolet (50 %) osakeohjelman perusteella saamista osakkeista, kunnes osakepalkkiojärjestelmiin kuuluvista osakeohjelmista ansaittujen osakkeiden yhteenlaskettu arvo vastaa kuuden (6) kuukauden palkkatulon määrää. Edellä mainittu omistusvaatimus on voimassa työ- tai toimituspuheen päättymiseen saakka.

Osakeohjelma 2013–2015

Osakeohjelma 2013–2015 alkoi vuonna 2013. Osakeohjelman mukainen palkkio perustui konsernin tunnuslukuun tulos/osake (EPS) vuonna 2015 ja se maksettiin vuonna 2016. Osakeohjelman 2013–2015 kohderyhmään kuului vuoden 2015 lopussa 61 henkilöä.

Osakepalkkiojärjestelmässä 2010 määritellylle ansaintajak-solle 2013–2015 asetettu tavoite tulos/osake (EPS) vuonna 2015 saavutettiin. Osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti vuonna 2016 maksettiin palkkiona yhteensä 160 060 osaketta. Palkkiona maksettujen osakkeiden käypä arvo niiden luovuttamispäivänä oli 31,78 euroa osakkeelta. IFRS-standardien mukaan Osakeohjelmasta 2013–2015 tilikausille 2013–2015 kirjattu kumulatiivinen vaikutus oli 7 260 080 euroa, josta 6 440 691 euron määräinen kulu kirjattiin 31.12.2015 päättyneelle tilikaudelle.

Osakeohjelma 2014–2016

Osakeohjelma 2014–2016 alkoi vuonna 2014. Osakeohjelman mukainen palkkio perustui konsernin tunnuslukuun tulos/osake (EPS) vuonna 2016 ja se maksettiin vuonna 2017. Osakeohjelman 2014–2016 kohderyhmään kuului vuoden 2016 lopussa 75 henkilöä.

Osakepalkkiojärjestelmässä 2010 määritellylle ansaintajak-solle 2014–2016 asetettu tavoite tulos/osake (EPS) vuonna 2016 saavutettiin. Osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti vuonna 2017 maksettiin palkkiona yhteensä 255 528 osaketta. Palkkiona maksettujen osakkeiden käypä arvo niiden luovuttamispäivänä oli 32,54 euroa osakkeelta. IFRS-standardien mukaan Osakeohjelmasta 2014–2016 tilikausille 2014–2016 kirjattu kumulatiivinen vaikutus on 12 902 150 euroa, josta 8 185 872 euron määräinen kulu on kirjattu 31.12.2016 päättyneelle tilikaudelle.

Osakeohjelma 2015–2017

Osakeohjelma 2015–2017 alkoi vuonna 2015. Osakeohjelman mukainen palkkio perustuu konsernin tunnuslukuun tulos/osake (EPS) vuonna 2017 ja se maksetaan vuonna 2018. Osakeohjelman 2015–2017 kohderyhmään kuului vuoden 2017 lopussa 79 henkilöä.

Osakepalkkiojärjestelmässä 2010 määritellylle ansaintajak-solle 2015–2017 asetettu tavoite tulos/osake (EPS) vuonna 2017 saavutettiin. IFRS-standardien mukaan Osakeohjelmasta 2015–2017 tilikausille 2015–2017 kirjattu kumulatiivinen vaikutus on 13 734 584 euroa, josta 7 910 176 euron määräinen kulu on kirjattu 31.12.2017 päättyneelle tilikaudelle.

Osakeohjelma 2016–2018

Osakeohjelma 2016–2018 alkoi vuonna 2016. Osakeohjelman mukainen palkkio perustuu konsernin tunnuslukuun tulos/osake (EPS) vuonna 2018. Mahdollinen osakeohjelman mukainen palkkio maksetaan vuonna 2019. Osakeohjelman 2016–2018 kohderyhmään kuului vuoden 2017 lopussa 97 henkilöä.

Osakeohjelma 2017–2019

Osakeohjelma 2017–2019 alkoi vuonna 2017. Osakeohjelman mukainen palkkio perustuu konsernin tunnuslukuun tulos/osake (EPS) vuonna 2019. Mahdollinen osakeohjelman mukainen palkkio maksetaan vuonna 2020. Osakeohjelman 2017–2019 kohderyhmään kuului vuoden 2017 lopussa 139 henkilöä.

22. Arvonmuutos- ja muut rahastot

milj. euroa	
31.12.2015	-75,8
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut rahavirran suojaukset	0,0
Laajasta tuloslaskelmasta tulokseen kirjatut rahavirran suojaukset	0,8
Laajasta tuloslaskelmasta taseeseen kirjatut rahavirran suojaukset	-0,1
Laskennalliset verot	-0,3
Muutos etuus pohjaisten järjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvissa erissä	-34,1
Laskennalliset verot	6,2
31.12.2016	-103,3
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut rahavirran suojaukset	-0,5
Laajasta tuloslaskelmasta tulokseen kirjatut rahavirran suojaukset	0,1
Laajasta tuloslaskelmasta taseeseen kirjatut rahavirran suojaukset	-0,1
Laskennalliset verot	0,2
Muutos etuus pohjaisten järjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvissa erissä	6,5
Laskennalliset verot	-4,2
31.12.2017	-101,3

Arvonmuutos- ja muut rahastot

Arvonmuutos- ja muut rahastot sisältävät rahavirran suojauksessa käsiteltävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutoksen tehokkaan osan, muiden sijoitusten käyvän arvon muutoksen sekä etuus pohjaisten järjestelyjen uudelleen määrittämisestä johtuvat erät. Myös omaan pääomaan kirjatavat laskennalliset verot esitetään arvonmuutos- ja muissa rahastoissa.

Muuntoerot

Muuntoerot-rahasto sisältää ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta euroiksi syntyneet muuntoerot. Myös

ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin. Nettosijoitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Omat osakkeet

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Vuonna 2017 luovutettiin omia osakkeita osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti. Luovutettujen osakkeiden hankintahinta oli 2,3 milj. euroa. Konserni ei ole hankkinut vuoden 2017 aikana omia osakkeitaan.

23. Korolliset velat

milj. euroa		2017 Tase- arvot	2017 Käyvät arvot	2016 Tase- arvot	2016 Käyvät arvot
Lyhytaikaiset					
Rahoituslaitoslainat					
Kiinteäkorkoiset	2,5	2,5	5,0	5,0	
Vaihtuvakorkoiset	174,2	174,2	134,6	134,6	
Muut lainat					
Kiinteäkorkoiset	0,0	0,0	125,0	125,0	
Vaihtuvakorkoiset	0,4	0,4	0,5	0,5	
Rahoitusleasingvelat	1,8	1,8	1,8	1,8	
Yhteensä	178,9	178,9	266,9	266,9	
Pitkäaikaiset					
Lainat rahoituslaitoksilta					
Kiinteäkorkoiset	122,5	118,8	57,0	56,5	
Vaihtuvakorkoiset	294,3	294,3	247,4	247,4	
Muut lainat					
Kiinteäkorkoiset	215,0	209,6	200,0	200,6	
Vaihtuvakorkoiset	4,1	4,1	6,5	6,5	
Rahoitusleasingvelat	7,8	7,8	9,9	9,9	
Yhteensä	643,7	634,6	520,8	520,9	

Kaikki korolliset velat ovat IFRS 9:ssä tarkoitettuja muita kuin kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä tai johdannaissopimuksiin perustuvia velkoja, ja ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Käyvät arvot on määritetty diskonttaamalla tulevat kassavirrat tilinpäätöspäivän markkinakoroilla. Korollisten velkojen käypien arvojen määrittelyssä käytetyt korot olivat -0,18 %-0,86 %. Lyhytaikaisten korollisten velkojen käypä arvo on arvioitu olevan lähellä niiden tasearvoa.

Lyhennykset	Rahoituslaitoslainat	Rahoitusleasingvelat	Muut lainat	Yhteensä
2018	176,7	1,8	0,4	178,9
2019	18,7	4,0	0,7	23,4
2020	2,6	1,1	65,7	69,4
2021	73,9	0,1	0,5	74,5
2022	175,4	0,1	0,2	175,7
2023-	146,2	2,5	152,0	300,7

Rahoitusleasingvelat

milj. euroa	2017	2016
Rahoitusleasingvelat eräänntyvät seuraavasti:		
Alle vuoden sisällä	2,4	2,5
Yli vuoden mutta alle viiden vuoden sisällä	6,5	8,8
Yli viiden vuoden kuluttua	4,3	4,5
Vähimmäisvuokrat yhteensä	13,2	15,8
Vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Alle vuoden sisällä	1,9	1,9
Yli vuoden mutta alle viiden vuoden sisällä	5,4	7,3
Yli viiden vuoden kuluttua	2,3	2,5
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	9,6	11,7
Kertymättömät rahoituskulut	3,6	4,1

Rahoitusvelkojen täsmäytyslaskelma

milj. euroa	2017		2016			
	Yhteensä	Rahavirrat	Ei-rahavirtapohjaiset muutokset			Yhteensä
			Hankinnat	Valuutta-kurssi-muutokset	Muut	
Pitkäaikaiset lainat	635,9	129,8	-	-4,3	-0,5	510,9
Lyhytaikaiset lainat	177,1	-85,0	14,7	-18,0	0,3	265,1
Rahoitusleasingvelat	9,6	-1,6	-	-0,5	0,0	11,7
Rahoitusvelat yhteensä	822,6	43,2	14,7	-22,8	-0,2	787,7

24. Varaukset

Uudelleenjärjestelyvaraus

Uudelleenjärjestelyvaraus sisältää pääosin käynnissä olevia toimintojen rationalisointiprojekteja. Varaus muodostuu työntekijöiden irtisanomiskorvauksista.

Muut varaukset

Muut varaukset koostuvat pääosin työntekijöiden työtapaturmiin liittyvistä vakuutusvarauksista.

milj. euroa	Uudelleenjärjestely- varaus	Muut varaukset	Yhteensä 2017	Yhteensä 2016
Varaukset 1.1.2017	6,0	12,1	18,1	14,5
Valuuttakurssivaikutus	-0,4	-1,4	-1,8	0,5
Varausten lisäykset	6,8	9,0	15,8	12,3
Käytetyt varaukset	-5,0	-4,0	-9,0	-8,6
Käyttämättömien varausten peruutukset	0,1	-0,5	-0,4	-0,6
Varaukset 31.12.2017	7,5	15,2	22,7	18,1
Lyhytaikaiset	5,7	1,2	6,9	7,1
Pitkäaikaiset	1,8	14,0	15,8	11,0

Tuloveroihin liittyvien varausten raportointi on siirretty tuloveroihin taseessa.

25. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

milj. euroa	2017	2016
Ostovelat	352,1	304,6
Muut lyhytaikaiset velat	49,4	52,6
Korkovelat ja muut rahoitusvelat	9,7	25,8
Palkka- ja sosiaalikulujaksotukset	81,9	90,1
Muut siirtovelat	46,0	60,8
Yhteensä	539,1	533,9

Muut siirtovelat sisältävät materiaalihankintojen ja muiden sekalaisten kulujen jaksotukset.

26. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ryhmittäin

milj. euroa	2017	2016
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Johdannaiset	2,1	2,3
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	7,0	6,5
Jaksotettuun hankintameno arvoon arvostetut rahoitusvarat		
Pitkäaikaiset rahoitussaamiset	3,0	4,6
Pitkäaikaiset muut saamiset	1,9	4,3
Lyhytaikaiset rahoitussaamiset	5,2	2,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	463,2	451,3
Rahavarat	116,0	105,9
Muut sijoitukset	1,7	1,6
Rahoitusvarat yhteensä	600,1	578,7
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Johdannaiset	3,0	6,7
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	2,0	10,9
Jaksotettuun hankintameno arvoon arvostetut rahoitusvelat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	643,7	520,8
Muut pitkäaikaiset velat	4,6	4,7
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	25,8	137,0
Lyhytaikaiset korolliset velat	153,1	129,9
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	395,3	351,3
Rahoitusvelat yhteensä	1 227,5	1 161,3

Taseessa johdannaiset sisältyvät seuraaviin ryhmiin: pitkäaikaiset rahoitussaamiset, pitkäaikaiset muut saamiset, myyntisaamiset ja muut saamiset, muut pitkäaikaiset velat sekä ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat.

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat	Noteeratut hinnat toimivilla markkinoilla	Markkinahinnasta epäsuorasti johdettu	Noteeraamattomat sijoitukset	Yhteensä 2017
Varat				
Johdannaiset				
Valuuttajohdannaiset	-	5,2	-	5,2
Korkojohdannaiset	-	3,9	-	3,9
Muut sijoitukset	-	-	1,7	1,7
Yhteensä	-	9,1	1,7	10,8
Velat				
Johdannaiset				
Valuuttajohdannaiset	-	3,5	-	3,5
Korkojohdannaiset	-	1,5	-	1,5
Sähkötermiinit	0,0	-	-	0,0
Yhteensä	0,0	5,0	-	5,0

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat	Noteeratut hinnat toimivilla markkinoilla	Markkinahinnasta epäsuorasti johdettu	Noteeraamattomat sijoitukset	Yhteensä 2016
Varat				
Johdannaiset				
Valuuttajohdannaiset	-	3,7	-	3,7
Korkojohdannaiset	-	5,1	-	5,1
Muut sijoitukset	-	-	1,6	1,6
Yhteensä	-	8,8	1,6	10,4
Velat				
Johdannaiset				
Valuuttajohdannaiset	-	16,9	-	16,9
Korkojohdannaiset	-	0,7	-	0,7
Sähkötermiinit	0,0	-	-	0,0
Yhteensä	0,0	17,6	-	17,6

Konserni käyttää tuottoihin perustuvaa arvostusmenetelmää käypien arvojen määrittelyssä. Syöttötietoina käytetään valuuttakursseja, korkokantoja ja tuottokäyriä sekä implisiittisiä volatilitettejä.

Konsernin valuutta- ja korkojohdannaiset kuuluvat International Swaps and Derivatives Association (ISDA) nettoutusjärjestelyn alaisuuteen. Johdannaissaamia ja -velkoja ei ole vähennetty toisistaan taseessa.

Noteeraamattomat sijoitukset esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla.

27. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa konsernille riittävä rahoitus kustannustehokkaasti ja vähentää rahoitusmarkkinoiden haitallisten liikkeiden vaikutusta. Rahoitusriskien hallintaa ohjaa ja valvoo rahoituksen ohjesäännön mukaisesti rahoituskomitea puheenjohtajanaan emoyhtiön talousjohtaja. Rahoituskomitea tarkastelee kuukausittain riskiraportteja mm. korollisista tase-eristä, kaupallisista kassavirroista ja johdannaisista sekä valuuttasijoituksista, ja hyväksyy tarvittavat toimenpiteet.

Espoon pääkonttorissa toimiva rahoitusosasto vastaa varainhankinnasta ja riskien hallinnasta, sekä palvelee liiketoimintayksiköitä päivittäisessä rahoituksessa, valuuttakaupassa ja kassanhallinnassa.

Valuuttariski

Konserni on alttiina valuuttariskeille, joita syntyy konsernin sisäisestä kaupasta, viennistä ja tuonnista, ulkomaisten tytäryhtiöiden rahoituksesta ja valuuttamääräisistä omista pääomista.

Transaktioriski

Suurimmat transaktioriskipositiot tulevat pääomasiirroista, tuonnista, viennistä ja rojaltsaamisista. Transaktioriskien hallinnan tavoitteena on suojata konserni haitallisilta valuuttakurssiliikkeiltä. Liiketoimintayksiköt ovat vastuussa kaupallisiin kassavirtoihin liittyvän valuuttariskin aktiivisesta hallinnasta. Transaktioriskien hallinnan periaatteet ja limiitit laaditaan liiketoimintayksiköissä ja hyväksytään rahoituskomiteassa. Sääntönä on, että kaikki kaupalliset tase-erät ja 25 % tulevista todennäköisistä kassavirroista suojataan aina vähintään 12 kuukauden jaksolta. Suojausinstrumentteina käytetään valuuttatermiinejä ja valtuutetuissa yksiköissä myös valuuttaoptioita. Liiketoimintayksiköiden suojausvoimien vastapuolena on pääsääntöisesti Huhtamäki Oyj.

Transaktioriski

milj. euroa	EUR-riski yhtiöillä joiden raportointi- valuutta GBP		CNY-riski yhtiöillä joiden raportointi- valuutta HKD		USD-riski yhtiöillä joiden raportointi- valuutta HKD		USD-riski yhtiöillä joiden raportointi- valuutta GBP		EUR-riski yhtiöillä joiden raportointi- valuutta RUB	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Myyntisaamiset	1,8	2,7	0,1	0,0	8,9	5,1	0,0	0,7	1,5	1,3
Ostovelat	-6,5	-6,7	-6,7	-5,1	-1,8	-0,9	-1,6	-3,3	-4,3	-3,9
Nettoriski taseessa	-4,7	-4,0	-6,6	-5,1	7,1	4,2	-1,6	-2,6	-2,8	-2,6
Ennustettu myynti (12 kk)	22,7	18,4	0,4	2,3	28,0	36,6	0,5	0,0	16,9	13,5
Ennustetut ostot (12 kk)	-63,8	-55,7	-26,7	-33,0	-8,9	-14,5	-16,7	-16,0	-32,3	-27,1
Ennustettu nettoriski	-41,1	-37,3	-26,3	-30,7	19,1	22,1	-16,2	-16,0	-15,4	-13,6
Suojat										
Valuuttatermiinit (12 kk)	19,1	20,5	4,0	11,3	-9,5	-9,1	1,2	14,2	5,5	11,9
Valuuttaoptiot (12 kk)	12,7	11,6					10,3	2,0		
Nettoriski yhteensä	-14,0	-9,2	-28,9	-24,5	16,7	17,2	-6,3	-2,4	-12,7	-4,3

Translaatoriski

Liiketoimintayksiköitä rahoitetaan ensisijaisesti paikallisessa valuutassa, jolloin merkittävää translaatoriskiä ei synny. Poikkeuksena ovat korkean korkotason maissa toimivat liiketoimintayksiköt, joiden rahoitukseen rahoituskomitea on hyväksynyt käytettävän myös muussa valuutassa olevia lainoja. Näiden lainojen yhteisarvo tilinpäätöshetkellä oli 1,1 milj. euroa (2016: 6,3 milj. euroa).

Merkittävimmät translaatoriskit aiheutuvat Yhdysvaltain, Intian ja Ison-Britannian tytäryhtiöihin sijoitetuista pääomista ja lainoista, jotka ovat rinnastettavissa omaan pääomaan. Konserni suojautuu translaatoriskiltä valikoidusti valuuttalaino- ja johdannaisopimuksin. Suojauspäätökset tekee rahoituskomitea, joka päätöksenteossaan ottaa huomioon mahdollisen suojaustoimen vaikutuksen konsernin tunnuslukuihin, pitkän aikavälin kassavirran sekä suojauskustannuksen. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli USD-määräisiä translaatoriskisuoja 223 milj. dollaria (joista 110 milj. dollaria oli valuuttalainoja ja 113 milj. dollaria johdannaisopimuksia) ja GBP-määräisiä suojia 20 milj. puntaa (joista 20 milj. puntaa johdannaisopimuksia) (2016: 223 milj. dollaria, joista 110 milj. dollaria oli valuuttalainoja ja 113 milj. dollaria johdannaisopimuksia ja 20 milj. puntaa, joista 20 milj. puntaa johdannaisopimuksia).

Euron vahvistuminen 10 %:lla valuuttoja USD, INR ja GBP vastaan tilinpäätöshetkellä heikentäisi konsernin tulosta ennen

veroa 7,8 milj. eurolla (2016: 10,7 milj. eurolla) ja omaa pääomaa 46,6 milj. eurolla (2016: 46,7 milj. eurolla).

Korkoriski

Korollinen velka altistaa konsernin korkoriskille eli korkoliikkeiden aiheuttamalle uudelleenhinnoittelu- ja hintariskille. Korkoriskin hallinta on keskitetty konsernin rahoitusosastolle. Konsernin toimintaperiaatteena on ylläpitää tärkeimmässä valuuttavelkasalkuissa duraatio, joka sijoittuu kassavirtaenusteeseen, valikoituihin taseen tunnuslukuihin ja korkojen tuottokäyrän muotoon perustuvalle tavoiteduraatioväliille. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on vähentää korkokulujen vaihtelua, mikä mahdollistaa tasaisemman nettotuloksen. Konserni suojautuu korkoriskiltä lainojen korkojaksovalinnoillaan ja johdannaisinstrumenteilla, kuten futuureilla, korkotermineillä, koronvaihtosopimuksilla ja korko-optioilla.

Tilinpäätöshetkellä konsernin korollisen nettovelan korko oli 2,6 % (2016: 3,2 %) ja keskimääräinen duraatio 2,5 vuotta (2016: 1,4 vuotta). Markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousu kasvattaisi konsernin nettokorkokuluja 2,8 milj. eurolla (2016: 3,8 milj. euroa) seuraavien 12 kuukauden aikana. Samansuuruinen korkojen nousu kasvattaisi konsernin omaa pääomaa 3,7 milj. eurolla (2016: 3,2 milj. euroa) tulevien kassavirtojen suojiksi kohdistettujen korkojohdannaisten markkina-arvon muuttumisesta johtuen.

Nettovelan valuuttajakauma ja uudelleenhinnoittelu mukaan lukien suojat

	2017							2016	
	Korkojakson maturiteetti, ml. johdannaiset								
Valuutta	Arvo milj. EUR	2018	2019	2020	2021	2022	Myöh.	Arvo milj. EUR	
EUR	253,4	-37,4			20,0	39,3	231,5	195,0	
USD	224,9	127,4	18,4	27,6	9,2	4,6	37,7	232,3	
GBP	125,6	125,6						133,5	
HKD	70,0	70,0						68,5	
PLN	27,5	27,5						33,6	
Muut	-3,0	-3,0						12,1	
Yhteensä	698,4	310,1	18,4	27,6	29,2	43,9	269,2	675,0	

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Konserni ylläpitää jatkuvasti riittävän likviditeetin tehokkaiden kassanhallintaratkaisujen, kuten konsernitilien ja rahoituslimiittien avulla. Vähentääkseen jälleerahoitusriskiä konserni hajauttaa rahoituksen lähteitä ja velkojen ja luottolimiittien maturiteetteja. Lyhytaikaiseen rahoitukseen konserni käyttää 400 milj. euron suuruista yritystodistusohjelmaa

Suomessa sekä ei-sitovia luottolimiittejä merkittävässä pankeissaan. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli sitovia luottolimiittejä 418 milj. euroa (2016: 421 milj. euroa), joista käytämättä oli 321 milj. euroa (2016: 303 milj. euroa). Käyttämättömät pitkäaikaiset sitovat luottolimitit riittävät rahoituksen varmistamiseksi kaikissa ennakoitavissa olevissa tilanteissa.

Velan rakenne

milj. euroa	2017									2016		
	Nostettu määrä	Nostamatta sitovista	Yht.	Lainasopimuksen/-limiitin maturiteetti						Nostettu määrä	Nostamatta sitovista	Yht.
2018				2019	2020	2021	2022	Myöh.				
Luottotyyppi												
Sitovat rahoituslimiitit	96,5	321,0	417,5	17,5					400,0	117,9	302,8	420,7
Joukkovelkakirja- ja muut lainat	513,3		513,3	17,5	15,0	65,0	71,5	80,8	263,5	512,5		512,5
Yritystodistusohjelma	127,0		127,0	127,0						85,0		85,0
Ei-sitovat lainat rahoituslaitoksilta	76,2		76,2	64,5	4,4	3,3	2,9	0,6	0,5	60,6		60,6
Rahoitusleasingvelat	9,6		9,6	1,8	4,0	1,1	0,1	0,1	2,5	11,7		11,7
Ostovelat ja muut velat	539,1		539,1	539,1						533,9		533,9
Yhteensä	1 361,7	321,0	1 682,7	767,4	23,4	69,4	74,5	481,5	266,5	1 321,6	302,8	1 624,4

Luottoriski

Kaupalliset myyntisaatavat sekä talletuksiin ja johdannaiskauppoihin perustuvat saatavat rahoituslaitoksilta altistavat konsernin luottoriskille.

Liiketoimintayksiköt vastaavat kaupallisten saatavien aiheuttamasta luottoriskistä määrittelemiensä ja rahoituskomitean hyväksymien periaatteiden puitteissa. Konsernin kattava ohjeistus määrittelee tietyt luottoriskin, myyntiehtojen ja perinnän vähimmäisvaatimukset. Koska myyntisaatavat ovat hyvin hajautettuja ja luottotappiohistoria on konsernissa hyvä, kaupallista luottoriskiä pidetään kokonaisuutena alhaisena (ks. liitetieto 19).

Likvidit varat sijoitetaan ajoittain lyhytaikaisiin pankkitalletuksiin vakavaraisiin yhteistyöpankkeihin, valtioiden velkasi- toumuksiin sekä hyvän luottoluokituksen omaavien yritysten yritystodistuksiin. Vastapuoliriskiä rahoituslaitoksista, joh-

dannaiskaupat mukaan lukien, pidetään pienenä ja siitä vastaa keskitetysti rahoitusosasto rahoituskomitean myöntämässä puitteissa.

Pääomarakenteen hallinta

Konsernin tavoitteena on tehokas pääomarakenne. Täten konserni on asettanut pitkän aikavälin tavoitteeksi nettovelan ja käyttökatteen suhteen 2-3. Nettovelka on määritelmällisesti korollinen velka vähennettynä rahoitussaamisilla ja rahavaroilla.

Konsernin nettovelan ja käyttökatteen suhdetta rajoittaa keskeisessä rahoitussopimuksessa oleva ehto. Rajoituksen ei katsota estävän konsernin toimintaa tai strategian toteuttamista.

Pääomarakenteen muutokset ovat seurausta investoinneista liiketoimintaan ja pääomanpalautuksista osakkeenomistajille, jotka rahoitetaan vakaalla rahavirralla.

Pääomarakenne

milj. euroa	2017	2016
Korolliset velat	822,6	787,7
Rahoitussaamiset ja rahavarat	124,2	112,7
Nettovelka	698,4	675,0
Oma pääoma yhteensä	1 208,2	1 182,2
Nettovelan suhde omaan pääomaan (nettovelkaantumisaste)	0,58	0,57
Nettovelan suhde käyttökatteeseen (ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä)	1,79	1,77

Johdannaissopimusten nimellisarvot

milj. euroa	2017							2016	
	Nimellinen määrä	Maturiteettirakenne						Nimellinen määrä	
Sopimus		2018	2019	2020	2021	2022	Myöh.		
Valuuttatermiinit									
transaktioriskiin liittyvä									
Ulosvirtaus	-109,4	-106,0	-3,4						-171,1
Sisäänvirtaus	109,4	106,0	3,4						169,8
translaatoriskiin liittyvä									
Ulosvirtaus	-117,2	-117,2							-131,5
Sisäänvirtaus	118,7	118,7							121,9
rahoitukseen liittyvä									
Ulosvirtaus	-385,1	-385,1							-396,7
Sisäänvirtaus	383,8	383,8							392,4
Valuuttaoptiot									
transaktioriskiin liittyvä									
Ostetut optiot	30,1	30,1							23,5
Mydyt optiot	-30,1	-30,1							-23,5
Koronvaihtosopimukset									
EUR	-75,0				-75,0				-55,0
USD	104,7	16,8	25,1	8,4	4,2	12,6	37,6		133,9
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset									
EUR	-18,3					-18,3			
USD	16,8					16,8			
Sähkötermiinit	0,0	0,0							0,0

Johdannaissopimusten käyvät arvot

milj. euroa	2017			2016		
	Positiivinen Käypä arvo	Negatiivinen Käypä arvo	Netto Käypä arvo	Positiivinen Käypä arvo	Negatiivinen Käypä arvo	Netto Käypä arvo
Sopimus						
Valuuttatermiinit						
transaktioriskiin liittyvä ¹	1,1	-1,7	-0,6	2,5	-3,3	-0,8
translaatoriskiin liittyvä ²	2,7	-0,2	2,5		-8,5	-8,5
rahoitukseen liittyvä	1,2	-1,2	0,0	0,5	-4,5	-4,0
Valuuttaoptiot						
transaktioriskiin liittyvä	0,2	-0,4	-0,1	0,6	-0,5	0,1
Koronvaihtosopimukset ³						
EUR	2,6		2,6	3,9	-0,2	3,7
USD	1,3	-0,2	1,1	1,2	-0,5	0,7
Sähkötermiinit ⁴						
EURUSD		-1,3	-1,3			
Sähkötermiinit ⁵	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0

¹ Valuuttatermiinien käyvästä arvosta 0,0 milj. euroa on kohdistettu tulevien kassavirtojen suojaksi (2016: -0,3 milj. euroa) ja esitetty arvonmuutos- ja muissa rahastoissa.

² Valuuttatermiinien käyvästä arvosta 2,5 milj. euroa on kohdistettu tytäryhtiöinvestoinneista syntyvän position suojaamiseen (2016: -8,5 milj. euroa) ja esitetty muuntoeroissa.

³ Koronvaihtosopimusten käyvät arvot sisältävät kertyneet korot. Koronvaihtosopimusten käyvästä arvosta 1,2 milj. euroa on kohdistettu tulevien kassavirtojen suojaksi (2016: 0,5 milj. euroa). Tästä 1,2 milj. euroa on esitetty oman pääoman oikaisueränä ja 0,0 milj. euroa tuloslaskelmassa rahoituskuluina. Koronvaihtosopimusten käyvästä arvosta 2,6 milj. euroa on kohdistettu käyvän arvon suojaksi. Tästä 2,6 milj. euroa on esitetty tuloslaskelmassa rahoitustuottoina.

⁴ Koron- ja valuutanvaihtosopimusten valuuttakurssimuutoksista johtuva -1,6 milj. euron käyvän arvon muutos kohdistettiin käyvän arvon suojaksi ja esitettiin rahoitustuotoissa ja -kuluissa. Korkomuuutoksista johtuva -1,4 milj. euron käyvän arvon muutos kohdistettiin kassavirtasuojaksi ja esitettiin oman pääoman oikaisueränä. Käypä arvo sisälsi kertyneitä korkokuluja 0,0 milj. euroa. Avoimia koron- ja valuutanvaihtosopimuksia ei ollut 31.12.2016.

⁵ Sähköjohdannaisten käyvästä arvosta 0,0 milj. euroa (2016: 0,0 milj. euroa) on kohdistettu tulevien kassavirtojen suojaksi ja esitetty arvonmuutos- ja muissa rahastoissa.

28. Lähipiiritapahtumat

Huhtamäki-konsernin lähipiiriin kuuluvat yhteisyritykset, osakkuusyritykset ja hallituksen sekä konsernin johtoryhmän jäsenet.

Toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten työsuhde-etuudet

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Palkat ja muut lyhytaikaiset henkilöstöetuudet	4,3	4,5
Osakeperusteiset maksut	2,7	4,8

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot

<i>tuhatta euroa</i>	2017	2016
Toimitusjohtaja Moisio Jukka	2 755	2 279
Hallituksen jäsenet		
Ala-Pietilä Pekka	140	141
Suominen Jukka	99	97
Ailasmaa Eija	75	77
Baillie Doug	72	56
Barker William R.	72	76
Börjesson Rolf	77	79
Tuomas Kerttu	53	-
Turner Sandra	76	75
Corrales Maria Mercedes	-	20
Toimitusjohtaja ja hallitus yhteensä	3 419	2 900

Hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenet omistivat yhteensä 278 725 osaketta vuoden 2017 lopussa (2016: 250 620 osaketta). Toimitusjohtajan eläke- ja eroamiskä on 60 vuotta, ellei toisin sovita. Tilikauden suoriteperusteiset kulut lakisääteisestä

eläkkeestä olivat 206 tuhatta euroa (2016: 204 tuhatta euroa) ja lisäeläkkeestä 150 tuhatta euroa (2016: 55 tuhatta euroa). Lisäeläkkeestä johtuva eläkevastuuvelka taseessa oli 616 tuhatta euroa (2016: 455 tuhatta euroa).

Liiketapahtumat osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

Laminor S.A. (yhteisyritys) maksoi osinkoa 2,5 milj. euroa vuonna 2017 (2016: 1,5 milj. euroa). Laminor S.A.:n kanssa oli myös muutamia muita arvoltaan vähäisiä liiketapahtumia vuonna 2017. Muita liiketapahtumia ei ollut osakkuus- tai yhteisyritysten kanssa vuonna 2016.

29. Muut vuokrasopimukset

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Peruuttamattomien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat		
Yhden vuoden kuluessa	17,2	14,8
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	42,0	34,7
Yli viiden vuoden kuluttua	39,5	32,4
Yhteensä	98,7	81,9

30. Vastuusitoumukset

Investointisitoumukset

milj. euroa	2017	2016
Vuoden kuluessa maksettavat	68,9	70,5

Oikeudenkäynnit

Huhtamäki Oyj vastaanotti 28.9.2012 Euroopan komissiolta väitetiedoksiannon koskien mahdollista kilpailijoiden välistä yhteistyötä tuoretuotteiden pakkaamisessa käytettävien muovialustojen markkinoilla vuosina 2000–2008. Euroopan komissio antoi 24.6.2015 päätöksensä asiassa todeten, että eräissä Huhtamäkeen aiemmin kuuluneissa yksiköissä on rikottu EU:n kilpailuoikeudellista sääntelyä. Euroopan komissio määräsi Huhtamäelle 15,6 milj. euron sakon Luoteis-Euroopassa ja

Ranskassa vuosina 2002–2006 tapahtuneiden rikkomusten perusteella.

Sakko sekä tutkimukseen ja muutoksenhakuprosessiin liittyvät 2,7 milj. euron lakiasiakulut kirjattiin kertaluonteisena kuluna vuoden 2015 toisen vuosineljänneksen tulokseen ja sakko maksettiin vuoden 2015 kolmannella vuosineljänneksellä. Huhtamäki on hakenut päätökseen muutosta Euroopan unionin tuomioistuimelta.

Osakekohtaiset tunnusluvut

		2017	2016	2015	2014	2013
Osakekohtainen tulos	EUR	1,86	1,81	1,42	1,33	0,91
Laimennettu osakekohtainen tulos	EUR	1,85	1,80	1,42	1,33	0,91
Osinko	EUR	0,80	0,73	0,66	0,60	0,57
Osinko/tulos osaketta kohti	%	43,0	40,3	46,6	45,0	62,6
Osinkotuotto ²	%	2,3	2,1	2,0	2,7	3,1
Oma pääoma osaketta kohti	EUR	11,13	10,93	9,65	8,33	7,54
Osakkeiden keskimääräinen kappalemäärä ²		104 050 625	103 822 029	103 665 405	103 505 319	103 067 409
Osakkeiden kappalemäärä vuoden lopussa ²		104 112 067	103 856 539	103 696 479	103 554 321	103 381 162
P/E luku ²		18,8	19,5	23,6	16,4	20,5
Osakkeiden markkina-arvo 31.12. ²	milj. EUR	3 643,9	3 664,1	3 473,8	2 261,6	1 928,1
Osakkeen vaihto Nasdaq Helsinki Oy:ssä ³	kpl	67 759 658	57 912 190	62 227 323	52 188 506	37 430 717
Osakkeen vaihto vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla ⁴	kpl	108 324 464	110 013 193	73 032 436	51 927 797	24 197 786
Osakkeen vaihto yhteensä	kpl	176 084 122	167 925 383	135 259 759	104 116 303	61 628 503
Suhteessa osakkeiden keskimääräiseen kappalemäärään ²	%	169,2	161,7	130,5	100,6	59,8
Osakekurssin kehitys						
Alin vaihtokurssi	EUR	31,45	27,14	21,35	17,63	12,32
Ylin vaihtokurssi	EUR	37,68	42,33	34,90	22,21	18,81
Pörssikurssi 31.12.	EUR	35,00	35,28	33,50	21,84	18,65

¹ 2017: Hallituksen ehdotus

² Osakeantioikaistuna ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet vähennettynä

³ Lähde: Nasdaq Helsinki Oy

⁴ Lähde: Fidessa Fragmentation Index, fragmentation.fidessa.com

Huhtamäki 2013–2017

milj. euroa	2017	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto	2 988,7	2 865,0	2 726,4 ¹	2 235,7 ¹	2 161,1 ¹
Liikevaihdon kasvu (%)	4,3	5,1	21,9 ¹	3,5 ¹	0,9
Ulkomainen liikevaihto	2 941,7	2 817,8	2 672,3 ¹	2 182,7 ¹	2 112,4 ¹
Käyttökate	386,3	380,1	319,4 ¹	259,0 ¹	220,4 ¹
Käyttökate liikevaihdosta (%)	12,9	13,3	11,7 ¹	11,6 ¹	10,2 ¹
Liikevoitto	264,3	266,2	214,9 ¹	174,9 ¹	131,9 ¹
Liikevoitto liikevaihdosta (%)	8,8	9,3	7,9 ¹	7,8 ¹	6,1 ¹
Voitto ennen veroja	246,8	239,3	180,7 ¹	146,0 ¹	109,3 ¹
Voitto ennen veroja liikevaihdosta (%)	8,3	8,4	6,6 ¹	6,5 ¹	5,1 ¹
Tilikauden voitto	196,5	191,5	151,4 ¹	131,5 ¹	96,2 ¹
Oma pääoma	1 208,2	1 182,2	1 036,0	892,8	804,8
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	13,4	14,7	13,3	13,0	9,9
Oman pääoman tuotto (%)	16,6	17,6	15,6	16,7	12,0
Omavaraisuusaste (%)	41,4	41,2	41,3	38,9	37,7
Velkaantumisaste	0,58	0,57	0,53	0,32	0,50
Current ratio	1,48	1,21	1,40	1,91	1,97
Korkokate	24,01	14,11	10,21	9,16	8,56
Investoinnit	214,8	199,1	146,9	127,0	121,0
Investoinnit liikevaihdosta (%)	7,2	6,9	5,4	5,7	5,2
Tutkimus ja tuotekehitys	19,2	17,2	15,7 ¹	13,3 ¹	14,7 ¹
Tutkimus ja tuotekehitys liikevaihdosta (%)	0,6	0,6	0,6 ¹	0,6 ¹	0,7 ¹
Osakkeenomistajia (31.12.)	30 474	26 407	24 484	25 392	24 895
Henkilöstö (31.12.)	17 417	17 076	15 844	13 818	14 362

¹ Jatkuvat toiminnot

Tärkeimmät valuuttakurssit

		2017 Tuloslaskelma	2017 Tase	2016 Tuloslaskelma	2016 Tase
Australian dollari	AUD	0,6791	0,6523	0,6716	0,6894
Englannin punta	GBP	1,1415	1,1265	1,2214	1,1723
Intian rupia	INR	0,0136	0,0131	0,0134	0,0141
Venäjän rupla	RUB	0,0152	0,0145	0,0135	0,0158
Thaimaan baht	THB	0,0261	0,0257	0,0256	0,0266
Yhdysvaltain dollari	USD	0,8860	0,8379	0,9035	0,9567

1.7.2016 alkaen valuuttojen kuukauden lopun muunnoskurssit ovat kuukauden viimeistä arkipäivää edeltävän päivän kurssija, johtuen Euroopan keskuspankin (EKP) euroviitekursseiden julkaisuajankohdan muutoksesta.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

IFRS:n mukaiset tunnusluvut

Emoyhtiön omistajille kuuluva osakekohtainen tulos (EPS) =	$\frac{\text{Tilikauden voitto} - \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen kappalemäärä}}$
Emoyhtiön omistajille kuuluva laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (laimennettu EPS) =	$\frac{\text{Laimennettu tilikauden voitto} - \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}{\text{Laimennettu ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen kappalemäärä}}$

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Käyttökate =	Liikevoitto + poistot
Osinkotuotto =	$\frac{100 \times \text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden päätöskurssi 31.12.}}$
Oma pääoma osaketta kohti =	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden kappalemäärä kauden lopussa}}$
P/E luku =	$\frac{\text{Tilikauden päätöskurssi 31.12.}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeiden markkina-arvo =	Ulkona olevien osakkeiden kappalemäärä 31.12. x vastaava päätöskurssi
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI) =	$\frac{100 \times (\text{Voitto ennen veroja} + \text{korkokulut} + \text{muut rahoituskulut})}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin)}}$
Oman pääoman tuotto (ROE) =	$\frac{100 \times \text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin)}}$
Velkaantumisaste (gearing) =	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Omavaraisuusaste =	$\frac{100 \times \text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Current ratio =	$\frac{\text{Lyhytaikaiset varat}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$
Korkokate =	$\frac{\text{Liikevoitto} + \text{poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Nettokorkokulut}}$
Sidotun pääoman tuotto (RONA) =	$\frac{100 \times \text{Liikevoitto (12 kk liukuva)}}{\text{Nettovarat (12 kk liukuva)}}$
Operatiivinen rahavirta =	Liikevoitto + poistot (sisältäen arvonalennukset) - investoinnit + käyttöomaisuuden myynnit +/- vaihto-omaisuuden, myyntisaamisten ja ostovelkojen muutos
Vapaa rahavirta =	Liiketoiminnan nettorahavirta - investoinnit + käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitulot

Yllä kerrottujen IFRS:n mukaisten ja vaihtoehtoisten tunnuslukujen lisäksi Huhtamäki saattaa käyttää raporteissaan oikaistuja tunnuslukuja, jotka on johdettu IFRS:n mukaisista tai vaihtoehtoisista tunnusluvuista lisäämällä tai vähentämällä vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät. Oikaistut tunnusluvut eivät korvaa IFRS:n mukaisia tunnuslukuja, vaan niitä käytetään IFRS-tunnuslukujen lisäksi.

Tytäryhtiöt

Luettelo sisältää merkittävimmät tytäryhtiöt. Täydellinen tytäryhtiöluettelo sisältyy yrityksen virallisen tilinpäätöksen liitetietoihin, jotka ovat saatavissa yhtiön pääkonttorista.

Nimi	Konsernin osuus, %
Alankomaat	
Huhtamaki Finance B.V.	100,0
Huhtamaki Molded Fiber Technology B.V.	100,0
Huhtamaki Nederland B.V.	100,0
Huhtamaki Paper Recycling B.V.	100,0
Australia	
Huhtamaki Australia Pty Limited	100,0
Brasilia	
Huhtamaki do Brasil Ltda	100,0
Egypti	
Huhtamaki Egypt L.L.C.	75,0
Huhtamaki Flexible Packaging Egypt LLC	75,0
Espanja	
Huhtamaki Spain S.L.	100,0
Etelä-Afrikka	
Gravics Systems South Africa (Pty) Ltd.	100,0
Huhtamaki South Africa (Pty) Ltd.	100,0
Positive Packaging Industries South Africa (Pty) Ltd.	100,0
Intia	
Huhtamaki Foodservice Packaging India Private Limited	51,0
Huhtamaki PPL Limited	66,2
Iso-Britannia	
Huhtamaki BCP Limited	100,0
Huhtamaki Foodservice Delta Limited	100,0
Huhtamaki Foodservice Portsmouth Limited	100,0
Huhtamaki (Lisburn) Limited	100,0
Huhtamaki (Lurgan) Limited	100,0
Huhtamaki (UK) Limited	100,0
Italia	
Huhtamaki Flexibles Italy S.r.l.	100,0
Kiina	
Guangdong Josco Disposable Product Ltd.	100,0
Huhtamaki Foodservice (Shanghai) Ltd.	100,0
Huhtamaki Foodservice (Tianjin) Ltd.	100,0
Huhtamaki (Guangzhou) Limited	100,0
Huhtamaki (Tianjin) Limited	100,0
Shandong GreenGood Eco-Tech Co. Ltd.	86,8
Kiina/Hongkong	
Dixie Cup (Hong Kong) Limited	54,0
Huhtamaki Hong Kong Limited	100,0
Luxemburg	
Huhtamaki S.à r.l.	100,0
Malesia	
Huhtamaki Foodservice Malaysia Sdn. Bhd.	100,0
Meksiko	
Huhtamaki Mexicana S.A. de C.V.	100,0

Nimi	Konsernin osuus, %
Puola	
Huhtamaki Foodservice Gliwice Sp. z o.o.	100,0
Huhtamaki Foodservice Poland Sp. z o.o.	100,0
Ranska	
Huhtamaki Foodservice France S.A.S	100,0
Huhtamaki La Rochelle S.A.S	100,0
Saksa	
Huhtamaki Flexible Packaging Germany GmbH & Co. KG	100,0
Huhtamaki Foodservice Germany GmbH & Co. KG	100,0
Saudi Arabia	
Arabian Paper Products Company	50,0
Singapore	
Huhtamaki Singapore Pte. Ltd.	100,0
Suomi	
Huhtamaki Foodservice Nordic Oy	100,0
Thaimaa	
Huhtamaki (Thailand) Ltd.	100,0
Tšekin tasavalta	
Huhtamaki Ceska republika, a.s.	100,0
Huhtamaki Flexible Packaging Czech a.s.	100,0
LeoCzech spol s r.o.	100,0
Turkki	
Huhtamaki Turkey Gıda Servisi Ambalajı A.Ş.	100,0
Ukraina	
Huhtamaki Foodservice Ukraine LLC	100,0
Unkari	
Huhtamaki Hungary Kft	100,0
Uusi-Seelanti	
Huhtamaki Henderson Limited	100,0
Huhtamaki New Zealand Limited	100,0
Venäjä	
OOO Huhtamaki Foodservice Alabuga	100,0
OOO Huhtamaki S.N.G.	100,0
Vietnam	
Huhtamaki (Vietnam) Limited	100,0
Yhdistyneet arabiemiirikunnat	
Huhtamaki Flexible Packaging Middle East LLC	100,0
Positive Packaging United (M.E.) FZCO	100,0
Primetech (M.E.) FZE	100,0
Yhdysvallat	
Huhtamaki, Inc.	100,0

Konsernin määräysvalta Arabian Paper Products Company -yhtiössä perustuu osakassopimukseen, jonka mukaan konsernilla on määräysvalta yhtiössä. Konsernin määräysvalta Huhtamaki Flexible Packaging Middle East LLC -yhtiössä perustuu osakassopimukseen, jonka mukaan konserni voi konsolidoida yhtiön täysin omistettuna tytäryhtiönä.

Seuraavat konsernin saksalaiset tytäryhtiöt on paikallisen lainsäädännön mukaisesti (Sec. 264b HGB) vapautettu tilintarkastuksesta ja tilinpäätöksen julkaisuveloitteesta:
 Huhtamaki Flexible Packaging Germany GmbH & Co. KG
 Huhtamaki Foodservice Germany GmbH & Co. KG
 Huhtamaki Real Estate Holding B.V. & Co. KG

Emoyhtiön tilinpäätös 2017

Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)

<i>milj. euroa</i>	Liite	2017	2016
Liiketoiminnan muut tuotot	1	76,6	86,7
Myyntin ja markkinoinnin kulut		-2,7	-2,4
Hallinnon kulut		-27,6	-28,7
Liiketoiminnan muut kulut	2	-3,6	-4,3
Liikevoitto	3,4	42,7	51,3
Rahoitustuotot ja -kulut	5	42,2	-10,0
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		84,9	41,3
Tuloverot	6	-6,5	-4,5
Tilikauden voitto		78,4	36,8

Emoyhtiön tase (FAS)

Vastaavaa

milj. euroa	Liite	2017	%	2016	%
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat hyödykkeet					
	7				
Aineettomat oikeudet		0,6		0,5	
Muut pitkävaikutteiset menot		0,4		0,4	
		1,0	0,1	0,9	0,0
Aineelliset hyödykkeet					
	8				
Muut aineelliset hyödykkeet		0,7		0,7	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		0,2		0,5	
		0,9	0,0	1,2	0,1
Sijoitukset					
Osuudet saman konsernin yrityksissä		1 849,1		1 615,4	
Muut osakkeet ja osuudet		0,9		0,8	
Lainasaamiset	9	3,3		3,3	
Muut saamiset		-		0,1	
		1 853,3	82,5	1 619,6	75,8
Vaihtuvat vastaavat					
Lyhytaikaiset saamiset					
Lainasaamiset	9	274,6		430,8	
Siirtosaamiset	10	53,3		56,9	
Muut saamiset	9	50,6		24,0	
		378,5	16,8	511,7	24,0
Rahat ja pankkisaamiset		14,4	0,6	2,7	0,1
Vastaavaa yhteensä		2 248,1	100,0	2 136,1	100,0

Vastattavaa

milj. euroa	Liite	2017	%	2016	%
Oma pääoma					
	11				
Osakepääoma		366,4		366,4	
Ylikurssirahasto		115,0		115,0	
Edellisten tilikausien tulos		587,9		627,2	
Tilikauden voitto		78,4		36,8	
		1 147,7	51,1	1 145,4	53,6
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen vieras pääoma					
Lainat rahoituslaitoksilta	12	618,0		382,0	
Muut pitkäaikaiset velat	13	0,6		1,0	
		618,6	27,5	383,0	17,9
Lyhytaikainen vieras pääoma					
Lainat rahoituslaitoksilta	12	177,8		215,0	
Muut lainat	12	271,4		341,4	
Ostovelat	14	2,3		2,4	
Siirtovelat	15	25,2		47,5	
Muut lyhytaikaiset velat		5,1		1,4	
		481,8	21,4	607,7	28,5
Vastattavaa yhteensä		2 248,1	100,0	2 136,1	100,0
Jakokelpoisten voittovarojen määrä		666,3		664,0	

Emoyhtiön rahoituslaskelma (FAS)

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Liikevoitto	42,7	51,3
Oikaisut		
Poistot	0,6	0,5
Muut oikaisut	-0,2	0,0
Korottomien saamisten muutos	-36,5	9,1
Korottomien velkojen muutos	1,8	1,7
Saadut osingot	-	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-7,1	-6,9
Maksetut verot	-12,6	-5,4
Liiketoiminnan nettorahavirta	-11,3	50,3
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-0,6	-1,0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	0,0	0,1
Sijoitukset tytäryhtiöihin	-233,6	-3,8
Tytäryhtiösijoituksista saadut tulot	48,3	-
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0,1	0,0
Lyhytaikaisten lainasaamisten muutos	156,2	-128,9
Investointien nettorahavirta	-29,6	-133,6
Pitkäaikaisten lainojen muutos	235,7	18,9
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-107,0	132,2
Maksetut osingot	-76,0	-68,5
Rahoituksen nettorahavirta	52,7	82,6
Rahavarojen muutos	11,7	-0,7
Rahavarat tilikauden alussa	2,7	3,4
Rahavarat tilikauden lopussa	14,4	2,7

Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Huhtamäki Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS). Tilinpäätöksen erät on arvostettu alkuperäisen hankintamenon perusteella. Niissä ei ole otettu huomioon arvonorotuksia, ellei niistä ole erikseen mainittu.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin ja tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivän kurssi on tilinpäätöspäivän viimeistä arkipäivää edeltävän päivän kurssi. Saamisten arvostamisesta syntyneet kurssierot kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja ostovelkojen kurssierot kirjataan kuluihin. Taseen rahoituserien, kuten lainojen ja talletusten arvostamisesta syntyneet kurssierot kirjataan rahoituksen kurssieroihin.

Johdannaissopimukset

Yhtiö käyttää valuutta- asemansa suojaukseen valuuttajohdannaisia. Korkoriskin suojaamiseen käytetään korkojohdannaisia. Yhtiö noudattaa johdannaissopimusten osalta varovaisuuden periaatetta. Kuitenkin myös valuuttajohdannaisten positiiviset arvomuutokset kirjataan tuloslaskelmaan tai taseeseen niiltä osin kuin arvomuutoksille on olemassa vastaava negatiivinen arvomuutos. Valuuttajohdannaiset arvostetaan markkinahinnoin tilinpäätöspäivänä ja kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin tai myynnin ja hankinnan oikaisuksi siltä osin kuin ne liittyvät suojattaviin tase-eriin. Emoyhtiön pitkäaikaisten lainojen korkoriskin suojaamiseksi tehdyt korkojohdannaiset on arvostettu alkuperäiseen hankintamenuon. Tytäryhtiöiden ulkoisia lainoja suojaavat korkojohdannaiset on arvostettu alkuperäiseen hankintamenuon tai sitä alempaan markkinahintaan. Arvostuserot kirjataan muihin rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Korkoriskin hallintaan käytettyjen johdannaisten korkotuotot tai -kulut jaksotetaan sopimusajalle.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet poistetaan taloudellisen käyttöiän mukaisesti. Poistoaika ei ylitä 20 vuotta.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Rakennukset ja muut aineelliset hyödykkeet on esitetty taseessa hankintamenuon. Poistot on laskettu tasapoistoina taloudellisen käyttöiän mukaan. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoajat (vuotta):
rakennukset ja rakennelmat 20–40
muut aineelliset hyödykkeet 3–12

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden vuokrasopimukset on käsitelty operatiivisina vuokrasopimuksina.

Sijoitukset

Pitkäaikaiset sijoitukset on arvostettu hankintamenuon. Pysyvät arvonalennukset on vähennetty hankintamenuosta. Pitkäaikaista sijoitusta realisoitaessa myyntihinnan ja senhetkisen tasearvon erotus on kirjattu kuluksi tai tuotoksi.

Sijoitukset tytäryhtiöihin on arvostettu yhtiön taseessa hankintamenuon.

Tuloverot

Yhtiön veroihin kirjataan tilikauden tulosta vastaava suoriteperusteinen vero paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettavaan verotettavaan tuloon perustuen, sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisu.

Liiketoiminnan muut tuotot ja tuloutusperiaatteet

Yhtiön liiketoiminta muodostuu tytäryhtiöisijoituksista ja palvelujen myynnistä tytäryhtiöille. Palvelujen myynnistä saadut tuotot kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin. Tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan lisäksi omaisuuden myyntivoitot sekä rojalti- ja vuokratuotot.

Liiketoiminnan kulut

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät muun muassa omaisuuden myyntitappiot.

Tilinpäätössiirrot

Tilinpäätössiirroiksi katsotaan sellaiset tuotot ja kulut, jotka perustuvat yrityksen tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin tapahtumiin, kuten konserniavustukset ja yrityskauppihin liittyvät erät.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1. Liiketoiminnan muut tuotot

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Rojaltituotot	34,9	46,3
Konsernihallinnon kuluveloitukset	26,3	22,3
Vuokratuotot	2,0	2,0
IT-veloitukset	0,9	0,9
Muut	12,5	15,2
Yhteensä	76,6	86,7

2. Liiketoiminnan muut kulut

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Liiketoiminnan kulut saman konsernin yrityksille	2,4	2,4
Muut	1,2	1,9
Yhteensä	3,6	4,3

3. Henkilöstökulut

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Palkat ja palkkiot	11,0	10,1
Eläkekulut	1,8	1,4
Muut henkilöstökulut	4,4	4,8
Yhteensä	17,2	16,3

Edellä mainitut luvut ovat suoriteperusteisia. Huhtamäki Oyj:n hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle (9 henkilöä) emoyhtiöstä maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrä oli 3,4 milj. euroa (2016: 2,9 milj. euroa).

Ks. liitetieto 28, selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvitys.

<i>Henkilöstö keskimäärin</i>	2017	2016
Huhtamäki Oyj	66	63

4. Poistot

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Toimintokohtaiset poistot:		
Hallinto	0,6	0,5
Yhteensä	0,6	0,5
Poistot tase-erittäin:		
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,2
Muut pitkävaikutteiset menot	0,3	0,3
Yhteensä	0,6	0,5

5. Rahoitustuotot ja -kulut

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Osinkotuotot	48,3	0,0
Korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	15,3	11,1
Muilta	0,1	0,1
Korkotuotot yhteensä	15,4	11,2
Muut rahoitustuotot	157,2	191,1
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot yhteensä	220,9	202,3
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-2,5	-2,1
Muille	-18,4	-18,1
Korkokulut yhteensä	-20,9	-20,2
Muut rahoituskulut	-157,8	-192,1
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-178,7	-212,3
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	42,2	-10,0

6. Verot

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Verot varsinaisesta liiketoiminnasta	6,5	4,5
Yhteensä	6,5	4,5

Laskennallisia veroja ei ole sisällytetty tuloslaskelmaan eikä taseeseen. Jaksotuseroista johtuva laskennallinen, taseeseen kirjaamaton verosaaminen on 0,3 milj. euroa (2016: 0,7 milj. euroa).

7. Aineettomat hyödykkeet

<i>milj. euroa</i>	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	2017 Yhteensä	2016 Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,8	67,4	68,2	67,9
Lisäykset	0,1	0,0	0,1	0,3
Vähennykset	0,0	-	0,0	0,0
Siirto erien välillä	0,1	0,2	0,3	0,0
Hankintameno 31.12.	1,0	67,6	68,6	68,2
Kertyneet poistot 1.1.	0,3	67,0	67,3	67,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	-	0,0	0,0
Tilikauden poisto	0,1	0,2	0,3	0,3
Kertyneet poistot 31.12.	0,4	67,2	67,6	67,3
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	0,6	0,4	1,0	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0,5	0,4	-	0,9

8. Aineelliset hyödykkeet

<i>milj. euroa</i>	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Muut aineelliset hyödykkeet	2017 Yhteensä	2016 Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,5	3,9	4,4	3,6
Lisäykset	0,0	0,3	0,3	0,8
Vähennykset	0,0	-	0,0	0,0
Siirto erien välillä	-0,3	0,0	-0,3	0,0
Hankintameno 31.12.	0,2	4,2	4,4	4,4
Kertyneet poistot 1.1.	-	3,2	3,2	3,0
Tilikauden poisto	-	0,3	0,3	0,2
Kertyneet poistot 31.12.	-	3,5	3,5	3,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	0,2	0,7	0,9	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0,5	0,7	-	1,2

9. Saamiset

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Lyhytaikaiset		
Lainasaamiset	1,1	-
Lainasaamiset tytäryhtiöiltä	273,5	430,8
Siirtosaamiset	32,7	21,5
Siirtosaamiset tytäryhtiöiltä	20,6	35,4
Muut saamiset	4,2	2,7
Muut saamiset tytäryhtiöiltä	46,4	21,3
Yhteensä	378,5	511,7
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset tytäryhtiöiltä	3,3	3,3
Muut saamiset	0,0	0,1
Yhteensä	3,3	3,4
Yhteensä	381,8	515,1

10. Siirtosaamiset

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Korko- ja rahoitusjaksotukset	13,6	1,9
Kurssivoittojaksotus	5,0	3,4
Muut tuottojaksotukset	9,6	13,4
Siirtosaamiset tytäryhtiöiltä	20,7	35,4
Muut erät	4,4	2,8
Yhteensä	53,3	56,9

11. Oman pääoman muutokset

milj. euroa	2017	2016
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	366,4	366,4
Osakepääoma 31.12.	366,4	366,4
Ylikurssirahasto 1.1.	115,0	115,0
Ylikurssirahasto 31.12.	115,0	115,0
Sidottu oma pääoma yhteensä	481,4	481,4
Vapaa oma pääoma		
Voittovarot 1.1.	664,0	695,7
Maksetut osingot	-76,0	-68,5
Tilikauden tulos	78,4	36,8
Voittovarot 31.12.	666,3	664,0
Vapaa oma pääoma yhteensä	666,3	664,0
Oma pääoma yhteensä	1 147,7	1 145,4

Tarkemmat tiedot liittyen osakepääomaan esitetään konsernin liitetiedossa 21.

12. Lainat

milj. euroa	2017	2016
Pitkäaikaiset		
Rahoituslaitoslainat	618,0	382,0
Pitkäaikaiset rahoituslaitoslainat yhteensä	618,0	382,0
Lyhytaikaiset		
Pitkäaikaisten rahoituslaitoslainojen seuraavana vuonna erääntyvät erät	17,5	130,0
Lyhytaikaiset rahoituslaitoslainat	160,3	85,0
Lyhytaikaiset rahoituslaitoslainat yhteensä	177,8	215,0
Lainat tytäryhtiöiltä	271,4	341,4
Muut lainat yhteensä	271,4	341,4
Pitkäaikaisten lainojen muutokset		
Rahoituslaitoslainat		
1.1.	382,0	361,8
Lisäykset	389,2	150,0
Vähennykset	-153,2	-129,8
Yhteensä	618,0	382,0

Lyhennykset	Rahoituslaitoslainat
2018	17,5
2019	15,0
2020	65,0
2021	71,5
2022	173,0
2023-	276,0

13. Muut pitkäaikaiset velat

milj. euroa	2017	2016
Korkojohdannaiset	-	0,4
Lainat tytäryhtiöiltä	0,0	0,0
Työsuhde-etuudet	0,6	0,4
Pitkäaikaiset varaukset	-	0,2
Yhteensä	0,6	1,0

14. Ostovelat

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Ostovelat	1,9	2,1
Ostovelat tytäryhtiöille	0,4	0,3
Yhteensä	2,3	2,4

15. Siirtovelat

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Korko- ja rahoitusjaksotukset	8,0	23,0
Korko- ja rahoitusjaksotukset tytäryhtiöille	8,4	10,7
Palkat ja sosiaalikulut	7,0	7,7
Tuloverojaksotukset	0,7	3,9
Muut kulujaksotukset	1,1	2,2
Yhteensä	25,2	47,5

16. Johdannaissopimukset

<i>Johdannaissopimusten käyvät arvot, milj. euroa</i>	2017	2016
Valuuttajohdannaiset		
Konsernin ulkoiset	9,0	-12,1
Konsernin sisäiset	10,2	9,5
Koronvaihtosopimukset	2,4	4,4
Yhteensä	21,6	1,8

<i>Pääomien nimellisarvot, milj. euroa</i>	2017	2016
Valuuttajohdannaiset		
Konsernin ulkoiset	672,5	711,2
Konsernin sisäiset	438,4	591,7
Koronvaihtosopimukset	186,5	228,9
Yhteensä	1 297,4	1 531,8

Emoyhtiön ulkoisten valuuttajohdannaisten nimellisarvo on 672,5 milj. euroa ja näille kohdistuvien sisäisten valuuttajohdannaisten nimellisarvo on 438,4 milj. euroa. Loput ulkoisista valuuttajohdannaista ovat suojauslaskennan alaisuudessa.

Lisätietoja konsernin rahoitusriskien hallinnasta on konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 27.

17. Vastuut

<i>milj. euroa</i>	2017	2016
Peruuttamattomien operatiivisten vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat		
Seuraavalla tilikaudella	2,5	2,4
Myöhemmin	12,1	14,1
Yhteensä	14,6	16,5
Takaukset:		
Tytäryhtiöiden puolesta	56,3	89,3

Hallituksen ehdotus voittovarojen käyttämisestä

Huhtamäki Oyj:n jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2017 on 666 283 673,65 euroa
josta tilikauden tulos on 78 443 106,09 euroa

Hallitus ehdottaa, että osinkoa jaetaan 0,80 euroa osaketta kohden.
Osingonmaksun täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa.
Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osingon kokonaismäärä olisi 83 289 653,60 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia.
Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Espossa helmikuun 13. päivänä 2018

Pekka Ala-Pietilä   Jukka Suominen   Eija Ailasmaa   Doug Baillie

William R. Barker   Rolf Börjesson   Kerttu Tuomas   Sandra Turner

Jukka Moisio
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Huhtamäki Oyj:n (y-tunnus 0140879-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätöiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 5.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnottemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Liikearvon arvostus

Viittaamme liikearvoa koskeviin tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liikearvoa koskevaan liitetietoon 11.

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2017 liikearvon määrä oli 633,8 miljoonaa euroa, joka on 22 % kokonaisvaroista ja 52 % omasta pääomasta. Johdon vuosittain suorittama liikearvon arvonalentumistilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka liikearvon määrän vuoksi ja koska arviointiprosessi sisältää johdon arvioita liiketoimintojen tuloksesta ja rahavirtojen diskonttauksessa käytettävästä diskonttokorosta.

Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa

Tarkastuksen yhteydessä arvonnääritysasiantuntijamme avustivat meitä johdon tekemien arvioiden ja käytettyjen menetelmien arvioinnissa. Tarkastuksemme kohdistui mm. ennustettuun kasvuun ja kannattavuuteen sekä diskonttokorkoon. Arvioidessamme johdon käyttämiä oletuksia, vertasimme niitä muun muassa ulkopuoliseen markkinainformaatioon. Arvioimme kassavirtaa kerryttävien yksikköjen herkkyyttä sen suhteen, voisiko mikään kohtuullisella todennäköisyydellä tapahtuva muutos oletusarvoissa johtaa siihen, että odotettavissa olevat kassavirrat alittaisivat kirjanpitoarvon. Pehdyimme yhtiön aiempaan ennustetarkkuuteen ja vertasimme ennusteita yhtiön hallituksen hyväksymiin viimeisimpiin budjetteihin. Tarkastimme myös johdon laatimien laskelmien laskentakaavat. Lisäksi arvioimme arvonalentumistilintarkastuksesta esitettyjä liitetietoja.

Liikevaihdon tulouttaminen

Viittaamme tuloutusta koskeviin tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liikevaihtoa koskevaan liitetietoon 1.

Kiinnitimme huomiota tulouttamiseen tilintarkastuksen kannalta keskeisenä seikkana, koska tilinpäätökseen liittyy riski siitä, kirjataanko tuotot oikea-aikaisesti tilikauden liikevaihdoksi ja arvioidaanko myönnettävät alennukset ja hyvitykset oikean suuruisiksi. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden mukaan myyntituotot kirjataan määrään, johon konserni odottaa olevansa oikeutettu siirtäessään tuotteen asiakkaalle. Tuloutus tapahtuu tiettyinä hetkenä, kun tuotteiden määräysvalta siirtyy asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti. Myyntisopimusten ehdot ja – käytännöt vaihtelevat markkina-kohtaisesti ja lisäksi paikallinen johto saattaa kokea painetta saavuttaa asetetut liikevaihtotavoitteet, mitkä lisäävät olennaisen virheen riskiä.

Tämä seikka oli myös EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Liikevaihdon tulouttamiseen liittyvän olennaisen virheellisuuden riskin huomioimiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tarkastustoimenpiteet:

- arvioimme yhtiön tuloutusperiaatteita sovellettaviin tuloutusstandardeihin nähden ottaen huomioon käytännöt myönnettävistä alennuksista ja hyvityksistä.
- arvioimme liikevaihdon tuloutusprosessia ja -menetelmiä sekä testasimme yhtiön merkittävässä yksiköissä prosessiin liittyviä kontrolleja.
- suoritimme myynnin tuloutukseen liittyen analyttisiä ja transaktiotasoisia tarkastustoimenpiteitä ennen ja jälkeen tilinpäätöspäivän. Analysoimme tilinpäätöspäivän jälkeiselle kaudelle kirjattuja hyvityslaskuja.

Lisäksi arvioimme tuloutukseen liittyviä liitetietoja.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Viittaamme vaihto-omaisuutta koskeviin tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoon 18.

Tilinpäätöshetkellä vaihto-omaisuuden määrä oli 444,8 miljoonaa euroa, joka on 15 % kokonaisvaroista ja 37 % omasta pääomasta. Kiinnitimme huomioita vaihto-omaisuuteen tilintarkastuksen kannalta keskeisenä seikkana sen määrän vuoksi ja koska vaihto-omaisuuden arvostus sisältää johdon arvioita. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden mukaan vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuun tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan. Konsernilla on segmentti- ja markkina-kohtaiset menettelytavat epäkuranttiusriskin tunnistamiseksi ja vaihto-omaisuuden arvostamiseksi alimman arvon periaatteen mukaisesti.

Vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyvän riskin huomioimiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tarkastustoimenpiteet:

- arvioimme yhtiön arvostusperiaatteita sovellettaviin laskenta-standardeihin nähden.
- arvioimme yhtiön arvostusprosesseja ja -menetelmiä sekä testasimme yhtiön merkittävässä yksiköissä prosesseihin liittyviä kontrolleja.
- kävimme läpi johdon laatimia analyyseja hitaasti kiertävistä ja epäkuranteista varastoartikkeleista.

Lisäksi arvioimme vaihto-omaisuuteen ja arvostukseen liittyviä liitetietoja.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitiilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että

olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaisen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukseemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvisissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituvaa yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 24.3.2010 alkaen yhtäjaksoisesti kahdeksan vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja/tai toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja Huhtamäki 2017 -julkaisuun sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme Huhtamäki 2017 -julkaisuun sisältyvän informaation käyttöömme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 13. helmikuuta 2018

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Järventausta
KHT

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (CG-selvitys)

Johdanto

Huhtamäki Oyj (jäljempänä yhtiö) noudattaa kulloinkin voimassa olevaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n hyväksymää Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (CG-selvitys) on laadittu 1.1.2016 voimaan tulleen hallinnointikoodin mukaisesti. Lisäksi yhtiö on julkistanut koodin mukaisen erillisen palkka- ja palkkioselvityksen. Koodi on kokonaisuudessaan saatavilla internetosoitteessa www.cgfinland.fi. Huhtamäki Oyj on Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n kannatusjäsen.

Tämä erillinen CG-selvitys on julkaistu hallituksen toimintakertomuksen yhteydessä. Yhtiön hallituksen tarkastusvaliokunta on käsitellyt selvityksen ja hallitus on hyväksynyt sen. Yhtiön tilintarkastaja on tarkastanut, että tämä selvitys on annettu ja

että selvityksen sisältämä kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmän perustana on yhtiökokouksen, hallituksen ja sen perustamien valiokuntien sekä toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän, konsernin toiminnassa sovellettavaksi tulevan lainsäädännön ja muun sääntelyn sekä konsernin sisäisten politiikkojen, ohjeistusten ja toimintatapojen muodostama kokonaisuus.

Yhtiön internetsivujen osiossa ”Hallinto- ja ohjausjärjestelmä” (www.huhtamaki.com/fi/sijoittajat/hallinto-ja-ohjausjarjestelma) on ajankohtaista ja päivitettyä tietoa yhtiön hallinnosta.

Hallintorakenne

Hallinnointia koskevat kuvaukset

Hallitus

Hallituksen valinta ja kokoonpano

Hallituksen nimitysvaliokunta valmistelee hallituksen jäsenten valintaa koskevat ehdotukset varsinaiselle yhtiökokoukselle, joka valitsee hallituksen jäsenet toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiön yhtiöjärjestys ei sisällä säännöksiä hallituksen jäsenten erityisestä asettamisjärjestyksestä, vaan yhtiökokous valitsee kaikki hallituksen jäsenet nimitysvaliokunnan ehdotukseen perustuen. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Mikäli yhtiön toimitusjohtaja valittaisiin

hallitukseen, toimitusjohtaja ei kuitenkaan voisi olla hallituksen puheenjohtaja.

Hallituksen jäsenten lukumäärän ja hallituksen kokoonpanon on mahdollistettava hallituksen tehtävien tehokas hoitaminen. Kokoonpanoa harkittaessa tulee huomioida konsernin liiketoiminta ja kehitysvaihe. Hallitukseen valittavan henkilön tulee olla pätevä ja hänen täytyy kyetä käyttämään riittävästi aikaa hallitustehtävien tehokkaaseen hoitamiseen. Yhtiön hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään kuusi ja enintään yhdeksän jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausien määrää ei ole rajoitettu eikä jäsenille ole asetettu enimmäisikää.

Hallituksen jäsenet

Vuoden 2017 varsinaisessa yhtiökokouksessa yhtiön hallitukseen valittiin seuraavat kahdeksan henkilöä:

Puheenjohtaja Pekka Ala-Pietilä

s. 1957, Suomen kansalainen

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Hallituksen jäsen alkaen: 24.4.2012

Hallituksen valiokunnat: nimitysvaliokunnan ja henkilöstövaliokunnan puheenjohtaja

Päätoimi: erinäisiä luottamustehtäviä

Koulutus: kauppatieteiden maisteri, kauppatieteiden tohtori h.c. ja tekniikan tohtori h.c.

Keskeinen työkokemus: Blyk Services Oy, perustajajäsen ja toimitusjohtaja (2006–2011); Nokia Oyj, useita eri tehtäviä (1984–2005), viimeisimmät tehtävät toimitusjohtaja (1999–2005), johtokunnan jäsen (1992–2005) sekä Nokia Mobile Phones, toimitusjohtaja (1992–1998)

Keskeisimmät luottamustehtävät: Sanoma Oyj, hallituksen puheenjohtaja (2016–) ja jäsen (2014–); Netcompany A/S, hallituksen puheenjohtaja (2017–); SAP SE, hallintoneuvoston jäsen (2002–); Pöyry Oyj, hallituksen jäsen (2006–2017); Solidium Oy, hallituksen puheenjohtaja (2011–2015)

Eija Ailasmaa

s. 1950, Suomen kansalainen

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Hallituksen jäsen alkaen: 22.3.2004

Hallituksen valiokunnat: tarkastusvaliokunnan jäsen

Päätoimi: erinäisiä luottamustehtäviä

Koulutus: valtiotieteen maisteri

Keskeinen työkokemus: Sanoma Media B.V., toimitusjohtaja (2003–2011); Sanoma-konserni, aikakauslehtikustannuksen johtotehtäviä, mm. Helsinki Media/Sanoma Magazines Finland, toimitusjohtaja (2000–2003) ja muita johtotehtäviä (1989–2000); Kodin Kuvalehti, päätoimittaja (1985–1989)

Keskeisimmät luottamustehtävät: Solidium Oy, hallituksen varapuheenjohtaja (2008–2015, 2016–); Outotec Oyj, hallituksen jäsen (2010–)

Varapuheenjohtaja Jukka Suominen

s. 1947, Suomen kansalainen

Riippumaton yhtiöstä, kokonaisarviointin perusteella sidonnaisuus merkittävään osakkeenomistajaan

Hallituksen jäsen alkaen: 30.3.2005

Hallituksen valiokunnat: tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja, nimitysvaliokunnan jäsen

Päätoimi: erinäisiä luottamustehtäviä

Koulutus: diplomi-insinööri, ekonomi

Keskeinen työkokemus: Silja-konserni, johtotehtäviä (1975–2000), konsernijohtaja, Silja Oyj Abp (1995–2000), toimitusjohtaja, Silja Line (1991–1995) ja johtaja, Effoa / Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiö (1975–1994)

Keskeisimmät luottamustehtävät: Rederiaktiebolaget Eckerö, hallituksen puheenjohtaja (2006–); Lamor Corporation Ab, hallituksen puheenjohtaja (2010–); Fiskars Oyj Abp, hallituksen jäsen (2008–2014)

Doug Baillie

s. 1955, Ison-Britannian kansalainen

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Hallituksen jäsen alkaen: 21.4.2016

Hallituksen valiokunnat: henkilöstövaliokunnan jäsen

Päätoimi: erinäisiä luottamustehtäviä

Koulutus: BComm, Business Finance, Marketing & Business Administration

Keskeinen työkokemus: Unilever-konserni, useita eri tehtäviä (1978–2016), viimeisimmät tehtävät Chief Human Resources Officer ja Unilever-konsernin johtoryhmän (ULE) jäsen (2008–2016), President, Western Europe (2008–2011), Chief Executive Officer & Group Vice President, South Asia, Hindustan Unilever (2006–2008) ja Group Vice President, Africa, Middle East & Turkey (2004–2005)

Keskeisimmät luottamustehtävät: The MasterCard Foundation, hallituksen jäsen (2015–); Leverhulme Trust, hallituksen jäsen (2015–); Africa Platform Capital LLP, neuvonantaja (2016–); Huozhi Limited, neuvonantaja (2016–)

William R. Barker

s. 1949, Yhdysvaltain kansalainen

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Hallituksen jäsen alkaen: 24.3.2010

Hallituksen valiokunnat: henkilöstövaliokunnan jäsen

Päätoimi: erinäisiä luottamustehtäviä

Koulutus: MBA ja B.Sc. (Chemical Engineering)

Keskeinen työkokemus: Milacron LLC, Executive Vice President (2013–2014); Mold-Masters (2007) Limited, President (2013) ja President & CEO (2010–2013); The Whitehawk Group LLC, toimitusjohtaja (2009–2010); Rexam PLC, hallituksen jäsen ja Rexam Beverage Can, Group Executive Director (2005–2009); Rexam Beverage Can Americas, President & CEO (2001–2004); Textron, Inc., President, Textron Fastening Systems - Commercial Solutions (2000–2001); OEA Inc., President, OEA Automotive Safety Products (1998–2000); Bosal International N.V., President, Bosal North America (1995–1998); Gates Rubber Company, Vice President, Gates Power Drive Products, Managing Director, Asia Pacific Operations ja muita tehtäviä (1972–1995)
Keskeisimmät luottamustehtävät: Shield Holdco LLC (Dynatect Manufacturing, Inc.:in holdingyhtiö), hallituksen puheenjohtaja (2014–) ja jäsen (2014); Shape Technologies Group, Inc., hallituksen puheenjohtaja (2015–) ja jäsen (2015); Leeds School of Business, University of Colorado, hallituksen jäsen (2008–); The Carlstar Group LLC, hallituksen jäsen (2014–2017); Mcron Acquisition Corporation, hallituksen jäsen (2013–2014); Mold-Masters (2007) Limited, hallituksen jäsen (2010–2013)

Kerttu Tuomas

s. 1957, Suomen kansalainen

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Hallituksen jäsen alkaen: 27.4.2017

Hallituksen valiokunnat: tarkastusvaliokunnan jäsen

Päätoimi: erinäisiä luottamustehtäviä

Koulutus: kauppatieteiden kandidaatti

Keskeinen työkokemus: KONE Oyj, henkilöstöjohtaja ja johtokunnan jäsen (2002–2017); Elcoteq Network Oyj, henkilöstöjohtaja (2000–2002); MasterFoods Oy (Mars), henkilöstöpäällikkö (1994–1999); Mercuri Urval, konsultti (1987–1993)
Keskeisimmät luottamustehtävät: Kemira Oyj, hallituksen varapuheenjohtaja (2014–) ja hallituksen jäsen (2010–); Suomen kansallisooppera ja -baletti, hallituksen jäsen (2016–); Aamu Suomen Lasten Syöpäsäätiö sr, hallituksen jäsen (2017–); CEMS (the Global Alliance in Management Education), strategisen hallituksen jäsen (2008–2016); Teknologiateollisuus ry, työryhmien jäsen: Työnantajapoliittinen työryhmä (2007–2015), Työturvallisuustyöryhmä (2009–2010), Koulutus- ja työvoimatyöryhmä (2007–2008); Johtamistaidon Opisto JTO, hallituksen jäsen (2007–2010)

Rolf Börjesson

s. 1942, Ruotsin kansalainen

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Hallituksen jäsen alkaen: 31.3.2008

Hallituksen valiokunnat: nimitysvaliokunnan ja henkilöstövaliokunnan jäsen

Päätoimi: erinäisiä luottamustehtäviä

Koulutus: M.Sc. (Chemical Engineering)

Keskeinen työkokemus: Rexam PLC, hallituksen puheenjohtaja (2004–2008) sekä toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen (1996–2004)

Keskeisimmät luottamustehtävät: LifeAir AB (publ), hallituksen puheenjohtaja (2017); Biolight AB (publ), hallituksen puheenjohtaja (2011–2016); Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA (publ), hallituksen jäsen (2003–2015); Avery Dennison Corporation, hallituksen jäsen (2005–2015); Ahlsell AB, hallituksen puheenjohtaja (2006–2012)

Sandra Turner

s. 1952, Ison-Britannian kansalainen

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Hallituksen jäsen alkaen: 20.4.2011

Hallituksen valiokunnat: tarkastusvaliokunnan jäsen

Päätoimi: erinäisiä luottamustehtäviä

Koulutus: BA (Marketing) Honours

Keskeinen työkokemus: Tesco PLC, Englanti ja Irlanti (1987–2009), useita eri tehtäviä, viimeisin tehtävä Commercial Director, Tesco Ireland Limited (2003–2009)

Keskeisimmät luottamustehtävät: Carpetright PLC, hallituksen jäsen (2010–); McBride PLC, hallituksen jäsen (2011–); Greggs PLC, hallituksen jäsen (2014–); Berkhamsted School, Board of Governors, varapuheenjohtaja (2013–) ja jäsen (2011–2013); Countrywide PLC, hallituksen jäsen (2013–2014); Northern Foods PLC, hallituksen jäsen (2010–2011)

Hallituksen monimuotoisuus

Yhtiön hallituksen monimuotoisuutta koskevat periaatteet on määritelty hallituksen työjärjestyksessä. Hallituksen jäsenten valinnassa pyritään varmistamaan vahva, monipuolinen ja toisiaan täydentävä asiantuntemus, kokemus sekä osaaminen konsernin kannalta merkittäviltä eri toimialoilta ja markkina-alueilta. Yhtiön hallituksen jäsenten tulee edustaa kattavasti eri toimialoja ja heillä tulee olla laajaa kokemusta liiketoiminnan johtamisesta konsernin kannalta keskeisillä markkina-alueilla, mukaan lukien kehittyvät markkinat. Hallituksen monimuotoisuutta edistäviä tekijöitä ovat muun muassa hallituksen jäsenten koulutuksellinen, ammatillinen ja kansainvälinen tausta, tehtävän kannalta merkityksellinen kokemus, jäsenten ikäjakauma, molempien sukupuolten edustus sekä muut henkilökohtaiset ominaisuudet. Hallituksessa on oltava molempia sukupuolia tasapainoisessa suhteessa. Lisäksi hallituksen kokoonpanossa on tärkeää varmistaa sekä kattava yhtiötuntemus pidempään hallituksessa toimineiden jäsenten kautta että uudet näkemykset. Hallituksen nimitysvaliokunta ottaa huomioon monimuotoisuutta koskevat periaatteet yhtiön hallituksen jäsenten seuraajasuunnittelussa ja niiden toteutumista arvioidaan vuosittain.

Yhtiön hallituksen monimuotoisuutta koskevat tavoitteet ovat täyttyneet hyvin. Yhtiön hallituksen kokoonpano sisältää nimitysvaliokunnan näkemyksen mukaan monimuotoisuusperiaatteissa määritettyjä kompetensseja hyvässä tasapainossa. Myös molempien sukupuolten edustus toteutuu hallituksessa tasapainoisella tavalla ja molemmat sukupuolet ovat olleet jo pitkään edustettuna yhtiön hallituksessa. Vuodesta 2009 lähtien yhtiön hallituksessa on ollut kahdesta kolmeen naispuolista jäsentä ja naisten osuus on siten ollut 25–43 % hallituksesta. Vuoden 2017 yhtiökokouksesta lähtien hallituksessa on ollut kahdeksan jäsentä, jotka edustavat neljää eri kansallisuutta. Hallituksen jäsenten ikä on ollut 60–75 vuotta ja hallituksen jäsenistä kolme on ollut naisia ja viisi miehiä. Hallituksen jäsenillä on kansainvälistä työkokemusta erityyppisistä tehtävistä globaalisti toimivissa yhtiöissä konsernin kannalta merkittävillä eri toimialoilla ja keskeisillä markkina-alueilla. Hallituksen jäsenet toimivat tai ovat toimineet sekä listattujen että listaamattomien yhtiöiden johto- ja hallitustehtävissä. Kaikilla hallituksen jäsenillä on korkeakoulututkinto, pääsääntöisesti joko tekniikan tai talouden alalta. Hallituksen jäsenten koulutuksesta ja työkokemuksesta on lisää tietoa sivuilla 63–64. Nimitysvaliokunnan näkemyksen mukaan hallituksen tämänhetkinen kokoonpano varmistaa myös erinomaisesti sekä kattavan yhtiötuntemuksen että uudet näkemykset. Hallitustyöskentelyssä panostetaan siihen, että pitkään hallituksessa toimineet ja kattavasti yhtiön eri kehitysvaiheita nähneet jäsenet siirtävät yhtiötuntemuksensa ja osaamisensa uusille jäsenille varmistaen hallitukseen kertyneen osaamisen säilymisen myös tulevaisuudessa.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallituksen jäsenistä kukaan ei ole yhtiön palveluksessa. Hallitus on arvioinut, että kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä. Arvioinnissa on huomioitu Eija Ailasmaan ja Jukka Suomisen toimiminen hallituksen jäsenenä yhtäjaksoisesti yli 10 vuotta. Hallitus ei ole havainnut sellaisia syitä, joiden perusteella heidät tulisi katsoa riippuvaisiksi yhtiöstä. Arvio on tehty tosiasiallisten olosuhteiden perusteella sekä yhtiön että kyseisten hallituksen jäsenten näkökulmasta. Kaikki hallituksen jäsenet Jukka Suomista lukuun ottamatta ovat lisäksi riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Jukka Suomisella on oman ilmoituksensa ja hallituksen kokonaisarvion mukaan sidonnaisuus yhtiön merkittävään osakkeenomistajaan Suomen Kulttuurirahastoon.

Hallituksen jäsenten osakeomistukset 31.12.2017

Pekka Ala-Pietilä	3 250
Jukka Suominen	3 000
Eija Ailasmaa	1 000
Doug Baillie	1 000
William R. Barker	-
Rolf Börjesson	3 000
Kerttu Tuomas	-
Sandra Turner	1 000
Hallitus yhteensä	12 250

Osakeomistuksissa on huomioitu hallituksen jäsenten ja heidän mahdollisten määräysvalta-yhteisöjensä omistamat yhtiön osakkeet. Hallituksen jäsenet eivät omista osakkeita missään muissa konserniyhtiöissä kuin Huhtamäki Oyj:ssä.

Tietoa hallituksen jäsenten palkkioista on palkka- ja palkkioselvityksessä, joka julkaistaan hallituksen toimintakertomuksen yhteydessä ja löytyy yhtiön internetsivuilta (www.huhtamaki.com/sijoittajat/hallinto-ja-ohjausjarjestelma/palkitseminen).

Hallituksen tehtävät

Hallituksen toimintaperiaatteet ja keskeiset tehtävät on määritelty osakeyhtiölaissa, yhtiöjärjestyksessä ja hallituksen toimintaansa varten laatimassa työjärjestyksessä, jota on viimeksi päivitetty vuonna 2016.

Hallituksen tehtäviin kuuluu muun muassa

- yhtiön hallinnon ja toiminnan asianmukainen järjestäminen sisältäen esimerkiksi
  - yhtiön toimitusjohtajan valitsemisesta ja erottamisesta päättämisen ja konsernin johtoryhmän jäsenten valintaa ja erottamista koskevien toimitusjohtajan esitysten vahvistamisen
  - toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkkaeduista päättämisen ja heidän toimintansa vuosittaisen arvioinnin
  - konsernin eettisten arvojen ja toimintatapojen määrittelyn sisältäen esimerkiksi eettisten toimintaohjeiden (Code of Conduct) hyväksymisen
- yhtiön liiketoiminnan ja strategian määrittely ja ohjaaminen sisältäen esimerkiksi
  - yhtiön taloudellisista ja strategisista tavoitteista sekä osinkopolitiikasta päättämisen ja strategiaan liittyvien toimintasuunnitelmien ja budjetin hyväksymisen sekä niiden toteutumisen seuraamisen
  - yritysostojen ja -myyntien sekä yli 10 miljoonan euron suuruisten investointien ja muiden konsernin kannalta merkittävien ehdotusten hyväksymisen
  - tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, osavuosisiksaus-ten, hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen, palkka- ja palkkioselvityksen sekä yritysvastuuraportin läpikäynnin ja hyväksymisen
- taloudellinen raportointi ja näkymät
- sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä
- varsinaisen yhtiökokouksen päätettäväksi tulevien asioiden valmistelu.

Hallitus arvioi vuosittain myös omaa toimintaansa ja työskentelytapojaan. Arviointi voidaan suorittaa hallituksen itsensä tai ulkopuolisen arvioijan toimesta. Vuonna 2017 arviointi toteutettiin hallituksen sisäisenä itsearviointina ilman ulkopuolista arvioijaa.

Hallitus tarvitsee tehtävänsä hoitamista varten riittävästi tietoja konsernin rakenteesta, liiketoiminnasta ja markkinoista. Kullekin hallituksen jäsenelle toimitetaan kuukausittain konsernin taloudellista tilannetta ja toimintaympäristöä käsittelevä raportti. Lisäksi hallituksen jäseniä informoidaan tarvittaessa kaikista merkittävistä tapahtumista konsernissa. Uudet hallituksen jäsenet perehdytetään yhtiön toimintaan.

Hallituksen kokoukset

Hallituksen kokoukset pidetään yhtiön pääkonttorissa Espoossa, konsernin muissa toimipaikoissa tai muissa hallituksen päättämässä paikoissa. Hallitus voi tarvittaessa pitää kokouksia myös puhelimitse tai sähköisesti ja tehdä päätöksiä kokoontumatta. Hallituksen työjärjestyksen mukaan hallitus kokoontuu vähintään kuusi kertaa vuodessa. Vuonna 2017 hallitus piti kymmenen kokousta, joista kaksi pidettiin puhelimitse ja kaksi kokoontumatta. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti hallituksen kokouksiin oli 99.

Yhtiön toimitusjohtaja, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja sekä hallinto- ja lakiasiaintohtaja osallistuvat yleensä hallituksen kokouksiin. Tarvittaessa, kuten strategian tai budjetin käsitteilyn yhteydessä, kokouksiin osallistuvat myös muut konsernin johtoryhmän jäsenet. Tilintarkastaja osallistuu vuosittain tilinpäätöstä käsittelevään kokoukseen. Yhtiön hallinto- ja lakiasiaintohtaja toimii hallituksen sihteerinä.

Hallituksen jäsenten osallistuminen hallituksen kokouksiin 2017

	Osallistuminen (%)	Kokoukset, joissa osallisena
Pekka Ala-Pietilä (puheenjohtaja)	90	9/10
Jukka Suominen (varapuheenjohtaja)	100	10/10
Eija Ailasmaa	100	10/10
Doug Baillie	100	10/10
William R. Barker	100	10/10
Rolf Börjesson	100	10/10
Kerttu Tuomas*	100	7/7
Sandra Turner	100	10/10

* Hallituksen jäsen 27.4.2017 alkaen

Hallituksen valiokunnat Yleistä

Hallitus voi tiettyihin vastualueisiin keskittyäkseen nimittää valiokuntia, joihin kuhunkin kuuluu kolmesta viiteen hallituksen jäsentä. Hallitus valitsee myös kunkin valiokunnan puheenjohtajan. Valiokuntien jäsenillä on oltava valiokunnan tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja kokemus.

Hallituksessa on tällä hetkellä kolme valiokuntaa: nimitysvaliokunta, henkilöstövaliokunta ja tarkastusvaliokunta. Kunkin valiokunnan tehtävät on kuvattu hallituksen hyväksymissä valiokuntien työjärjestyksissä, joita on viimeksi päivitetty vuonna 2016. Valiokunnat avustavat hallitusta valmistelemalla hallituksen päätettäväksi kuuluvia asioita. Kukin valiokunta raportoi säännöllisesti työstään hallitukselle. Valiokunnilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa, vaan hallitus tekee päätöksensä kollektiivisesti ja on vastuussa valiokunnille osoittamiensa tehtävien hoitamisesta.

Nimitysvaliokunta

Nimitysvaliokunta valmistele hallituksen jäsenten valintaa ja palkkioita koskevat ehdotukset varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Sen tehtäviin kuuluu myös tarvittaessa etsiä hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaita.

Nimitysvaliokunta kokoontuu vähintään kerran vuodessa ennen varsinaista yhtiökokousta. Vuonna 2017 nimitysvaliokuntaan ovat kuuluneet Pekka Ala-Pietilä (pj.), Rolf Börjesson ja Jukka Suominen. Vuoden 2017 aikana valiokunta kokoontui viisi kertaa. Nimitysvaliokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Nimitysvaliokunnan jäsenten osallistuminen kokouksiin 2017

	Osallistuminen (%)	Kokoukset, joissa osallisena
Pekka Ala-Pietilä (puheenjohtaja)	100	5/5
Rolf Börjesson	100	5/5
Jukka Suominen	100	5/5

Henkilöstövaliokunta

Henkilöstövaliokunta valmistele organisaatioon ja henkilöstöön liittyviä asioita mukaan lukien toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemis- ja nimitysasioita ja seuraajasuunnittelua sekä henkilöstöstrategiaa ja -politiikkoja.

Henkilöstövaliokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Vuonna 2017 henkilöstövaliokuntaan ovat kuuluneet Pekka Ala-Pietilä (pj.), Doug Baillie, William R. Barker ja Rolf Börjesson. Vuoden 2017 aikana henkilöstövaliokunta kokoontui kolme kertaa. Henkilöstövaliokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Henkilöstövaliokunnan jäsenten osallistuminen kokouksiin 2017

	Osallistuminen (%)	Kokoukset, joissa osallisena
Pekka Ala-Pietilä (puheenjohtaja)	100	3/3
Doug Baillie	100	3/3
William R. Barker	100	3/3
Rolf Börjesson	100	3/3

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta valmistelemalla tiettyjä taloudelliseen raportointiin ja valvontaan liittyviä asioita. Tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluu esimerkiksi yhtiön taloudellisen raportointiprosessin sekä sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Se myös arvioi lakisääteisen tilintarkastajan riippumattomuutta kiinnittäen erityistä huomiota tilintarkastukseen liittymättömien palveluiden tarjontaan ja valvoo lakisääteistä tilinpäätöksen tilintarkastusta. Tarkastusvaliokunta myös valmistelee ja laatii varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotuksen tilintarkastajan valinnasta sekä käsittelee tilinpäätöksen ja useita muita yhtiön julkistettavaksi tulevia raportteja.

Tarkastusvaliokunnan jäsenillä tulee olla valiokunnan tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja kokemus ja vähintään yhdellä jäsenellä on oltava asiantuntemusta laskentatoimen tai tilintarkastuksen alalla. Tarkastusvaliokunnan jäsenet eivät osallistu konsernin juoksevan hallinnon hoitamiseen. Tarkastusvaliokunnan jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä ja vähintään yhden jäsenen on oltava riippumaton yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Tarkastusvaliokunnan kokouksiin osallistuvat valiokunnan jäsenten lisäksi yhtiön talousjohtaja sekä tarvittaessa muita yhtiön johtoon kuuluvia

henkilöitä. Tilinpäätöstä käsiteltäessä ja muutoin tarvittaessa kokouksiin osallistuu myös tilintarkastaja.

Tarkastusvaliokunta kokoontuu valiokunnan päättämän aikataulun mukaisesti, mutta vähintään neljä kertaa vuodessa. Vuoden 2017 yhtiökokospäivästä lähtien tarkastusvaliokuntaan ovat kuuluneet Jukka Suominen (pj.), Eija Ailasmaa, Kerttu Tuomas ja Sandra Turner. Vuoden 2017 aikana tarkastusvaliokunta kokoontui seitsemän kertaa. Tarkastusvaliokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Tarkastusvaliokunnan jäsenten osallistuminen kokouksiin 2017

	Osallistuminen (%)	Kokoukset, joissa osallisena
Jukka Suominen (puheenjohtaja)	100	7/7
Eija Ailasmaa	100	7/7
Kerttu Tuomas*	100	4/4
Sandra Turner	100	7/7

* Tarkastusvaliokunnan jäsen 27.4.2017 alkaen

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa konsernia ja sen liike-toimintoja. Osakeyhtiölain mukaan toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti sekä vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtaja on vastuussa hallituksen asettamien tavoitteiden, suunnitelmien ja päämäärien toteuttamisesta. Toimitusjohtaja on konsernin johtoryhmän puheenjohtaja.

Yhtiön toimitusjohtajana on 1.4.2008 alkaen toiminut kauppatieteen maisteri, MBA Jukka Moisio (s. 1961). Ennen yhtiön palvelukseen siirtymistään Jukka Moisio toimi vuosina 1991–2008 Ahlstrom Oyj:ssä useissa eri tehtävissä, viimeiseksi Ahlstrom Oyj:n toimitusjohtajana. Toimitusjohtajan tarkemmat henkilö- ja omistustiedot on kuvattu jäljempänä konsernin johtoryhmän henkilö- ja omistustietojen yhteydessä.

Yhtiön ja toimitusjohtajan välisen kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen keskeisimpiä ehtoja ja palkitsemista sekä toimitusjohtajan lakisääteistä eläkettä ja lisäeläketurvaa on kuvattu palkka- ja palkkioselvityksessä, joka on julkaistu hallituksen toimintakertomuksen yhteydessä ja löytyy yhtiön internetsivuilta (www.huhtamaki.com/sijoittajat/hallinto-ja-ohjausjarjestelma/palkitseminen).

Konsernin johtoryhmä

Konsernin johtoryhmä tukee toimitusjohtajaa konsernin ja sen liiketoimintojen johtamisessa. Se käsittelee ja seuraa konsernin strategian toteutumista ja tuloskehitystä sekä merkittävien projektien ja asetettujen tavoitteiden toteutumista. Konsernin johtoryhmällä ei ole muodollista yhtiöoikeudellista asemaa. Konsernin johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja puheenjohtajana ja hallituksen vahvistamat konsernin johtohenkilöt. Konsernin johtoryhmän jäsenet raportoivat toimitusjohtajalle. Jokaisella konsernin johtoryhmän jäsenellä on selkeä konsernitoiminto- tai liiketoimintasegmenttikohtaisesti määritelty vastuualueensa. Konsernin johtoryhmä kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa.

Konsernin johtoryhmään kuuluvat tämän selvityksen päivämääränä seuraavat henkilöt:

Jukka Moisio

s. 1961, Suomen kansalainen

Konsernin johtoryhmän puheenjohtaja, toimitusjohtaja

Konsernin johtoryhmässä alkaen: 1.4.2008

Tullut yritykseen: 2008

Koulutus: KTM, MBA

Keskeinen työkokemus: Ahlstrom Oyj (1991–2008), useita eri tehtäviä, viimeisin tehtävä toimitusjohtaja

Keskeisimmät luottamustehtävät: Atria Oyj, hallituksen jäsen (2014–); Suomen Messut Osuuskunta, hallintoneuvoston jäsen (2009–)

Thomas Geust

s. 1973, Suomen kansalainen

Talusojohtaja

Konsernin johtoryhmässä alkaen: 1.10.2013

Tullut yritykseen: 2013

Koulutus: KTM

Keskeinen työkokemus: ABB-konserni (2004–2013), useita eri tehtäviä, viimeisin tehtävä Group Vice President, Global Controller, Marine & Cranes -liiketoimintayksikkö; Schneider Electric (2003–2004), Global Division Controller, Vice President, Control; Lexel Group (2000–2003), Production Controller; KPMG (1998–2000), tilintarkastaja

Keskeisimmät luottamustehtävät: -

Sami Pauni

s. 1974, Suomen kansalainen

Hallinto- ja lakiasiaintojohtaja

Konsernin johtoryhmässä alkaen: 12.2.2015

Tullut yritykseen: 2006

Koulutus: OTK, EMBA

Keskeinen työkokemus: Huhtamäki Oyj (2006–), useita eri lakiasiainto- ja vastuullisuustehtäviä, edellinen tehtävä lakiasiaintojohtaja; Roschier Asianajotoimisto Oy (2001–2006), asianajaja

Keskeisimmät luottamustehtävät: Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n markkinatapalautakunnan jäsen (2013–); Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:n lakivaliokunnan jäsen (2013–)

Teija Sarajarvi

s. 1969, Suomen kansalainen

Henkilöstöjohtaja

Konsernin johtoryhmässä alkaen: 1.10.2015

Tullut yritykseen: 2015

Koulutus: FM

Keskeinen työkokemus: OP Ryhmä (2012–2015), henkilöstöjohtaja; Metso Oyj (2009–2012), useita eri tehtäviä, viimeisin tehtävä Senior Vice President, Human Resources; Nokia Oyj (1998–2009), useita eri tehtäviä, viimeisin tehtävä Director, Human Resources, Nokia Markets; ABB Oyj (1993–1998), useita eri tehtäviä

Keskeisimmät luottamustehtävät: Sarlin Group Oy Ab, hallituksen jäsen (2017–); Finanssialan Keskusliitto, työmarkkinatoimikunnan puheenjohtaja (2013–2015); Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:n osaava työvoima -valiokunnan jäsen (2014–2015); Unico Banking Group, henkilöstövaliokunnan jäsen (2012–2015); OP-Eläkesäätiön ja OP-Eläkekassan puheenjohtaja (2012–2015)

Petr Domin

s. 1966, Tšekin kansalainen

Johtaja, Fiber Packaging (ennen Molded Fiber)

Konsernin johtoryhmässä alkaen: 1.7.2016

Tullut yritykseen: 1990

Koulutus: EMBA, M.Sc. (Eng., Pulp and Paper)

Keskeinen työkokemus: Huhtamäki-konserni (1990–), useita eri tehtäviä, viimeisimmät tehtävät väliaikainen johtaja, Molded Fiber (2015–2016); johtaja, Molded Fiber Europe (2012–), Global Operations Support Manager (2009–2012), Molded Fiber; johtaja, Iso-Britannia & Irlanti, Huhtamäki Lurgan (2006–2009); johtaja, Norja, Huhtamäki Norway (2006–2008); johtaja, Keski- ja Itä-Eurooppa, Huhtamäki Czech Republic (2005–2006)

Keskeisimmät luottamustehtävät: Association of the Pulp and Paper Industry (Tšekin tasavalta), hallituksen jäsen (2017–)

Clay Dunn

s. 1957, Yhdysvaltain kansalainen

Johtaja, North America

Konsernin johtoryhmässä alkaen: 1.6.2005

Tullut yritykseen: 2005

Koulutus: BBA (markkinointi ja liikkeenjohto)

Keskeinen työkokemus: Dow Chemical Company (1979–2005), useita eri tehtäviä, mukaan lukien johtaja, Global Sourcing ja johtaja, Polystyrene

Keskeisimmät luottamustehtävät: –

Olli Koponen

s. 1959, Suomen kansalainen

Johtaja, Flexible Packaging

Konsernin johtoryhmässä alkaen: 1.1.2011

Tullut yritykseen: 1990

Koulutus: diplomi-insinööri, insinööri

Keskeinen työkokemus: Huhtamäki Oyj (1990–), useita eri tehtäviä, edelliset tehtävät johtaja, Molded Fiber; johtaja, Molded Fiber Europe sekä johtaja, Hämeenlinnan, Turkin, Hongkongin ja Venäjän yksiköt; Systecon Oy (1984–1990), useita eri tehtäviä, viimeisin tehtävä tuotepäällikkö

Keskeisimmät luottamustehtävät: –

Eric Le Lay

s. 1962, Ranskan kansalainen

Johtaja, Foodservice Europe-Asia-Oceania

Konsernin johtoryhmässä alkaen: 12.3.2008

Tullut yritykseen: 2008

Koulutus: MBA, M.Sc. (Eng.)

Keskeinen työkokemus: Amcor Limited (1997–2008), useita eri tehtäviä, viimeisin tehtävä toimitusjohtaja, Chilled Foods, Amcor Flexible Europe; United Biscuits (1996–1997), tehdaspäällikkö; Johnson & Johnson International S.A. (1994–1996), apulaistehdaspäällikkö; Kraft General Food France S.A. (1986–1994), useita eri operatiivisia ja taloushallinnon tehtäviä

Keskeisimmät luottamustehtävät: –

Konsernin johtoryhmän jäsenten omistamat osakkeet 31.12.2017

Jukka Moisio	105 000
Thomas Geust	16 510
Sami Pauni	5 294
Teija Sarajärvi	1 840
Petr Domin	7 510
Clay Dunn	44 830
Olli Koponen	34 920
Eric Le Lay	50 571
Konsernin johtoryhmä yhteensä	266 475

Osakeomistuksissa on huomioitu konsernin johtoryhmän jäsenten ja heidän mahdollisten määräysvaltaoyhteisöjensä omistamat yhtiön osakkeet. Konsernin johtoryhmän jäsenet eivät omista osakkeita missään muissa konserniyhtiöissä kuin Huhtamäki Oyj:ssä.

Tietoa konsernin johtoryhmän jäsenten palkkioista on palkka- ja palkkioselvityksessä, joka on julkaistu hallituksen toimintakertomuksen yhteydessä ja löytyy yhtiön internetsivuilta (www.huhtamaki.com/sijoittajat/hallinto-ja-ohjausjärjestelmä/palkitseminen).

Kuvaukset riskienhallinnasta, sisäisen valvonnan menettelytavoista ja sisäisen tarkastuksen toiminnosta

Riskienhallinnan yleiskuvaus

Riskienhallinta on olennainen osa konsernin johtamis- ja valvontajärjestelmää. Yhtiö on määritellyt periaatteet, joiden mukaan riskienhallinta on järjestetty. Riskienhallinnan tarkoituksena on tunnistaa muutokset liiketoimintaympäristössä, jotka toteutuessaan voivat vaikuttaa konsernin liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamiseen. Tarkoituksena on hallita tunnistettuja riskejä siten, että ne eivät ylitä konsernin riskinottokykyä ja -valmiutta. Näin pyritään ennakoimaan ja varmistamaan liiketoiminnan tavoitteiden saavuttaminen. Konsernin riskienhallintaprosessi perustuu Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissionin (COSO) vahvistamaan Enterprise Risk Management (ERM) -viitekehykseen.

Konsernin riskienhallintaprosessiin kuuluu riskien systemaattinen arviointi liiketoimintayksiköiden, -segmenttien ja konsernitoimintojen toimesta, riskitietoisuuden lisääminen ja riskienhallinnan parantaminen, parhaiden toimintatapojen edistäminen sekä liiketoimintasegmenttien rajat ylittävien riskienhallinta-aloitteiden tukeminen. Riskien tunnistamisen systematisoimiseksi ja helpottamiseksi riskit on luokiteltu strategiaan, operatiivisiin, taloudellisiin ja informaatoriskeihin. Riskit ovat täten yhdistettävissä konsernin strategiaan, operatiivisiin, taloudellisiin ja vaatimustenmukaisuus- (*compliance*) tavoitteisiin.

Konsernin riskienhallintapolitiikka määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, laajuuden ja vastuujon. Riskienhallintapolitiikkaa noudattamalla varmistetaan, että riskit tunnistetaan ja huomioidaan ajoissa ja niiden hallitsemiseksi ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Riskienhallinnan prosessi ja menettelytavat on kirjattu yksityiskohtaisemmin konsernin ERM-prosessiohjeistukseen.

Hallituksen tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluu valvoa riskienhallinnan toteuttamista sekä arvioida riskienhallintaprosessin ja riskienhallinnan riittävyttä ja asianmukaisuutta. Tarkastusvaliokunta raportoi säännöllisesti hallitukselle, joka valvoo konsernin strategiaa, operatiivisia, taloudellisia ja

informaatoriskejä. Hallituksen tehtävänä on hyväksyä konsernin riskinottokyky ja -valmius sekä varmistaa riskien asianmukainen tunnistaminen, hallinnointi ja seuranta.

Konsernin johtoryhmä on vastuussa riskienhallintaan liittyvien konsernin sisäisten hallinnointiperiaatteiden ja toimintatapojen käyttöönotosta ja toteuttamisesta. Riskienhallintaprosessin avulla tunnistetaan ja arvioidaan riskejä systemaattisesti kussakin liiketoimintasegmentissä ja niiden liiketoimintayksiköissä sekä konsernitason. Riskit konsolidoidaan liiketoimintayksiköistä segmenttitasolle ja segmenttitasolta konsernitason. Kullakin toimintatasolla laaditaan toimenpidesuunnitelmat riskien saattamiseksi hyväksyttävälle tasolle. Näiden toimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta on linjajohdon tehtävä. Ylemmän tason johto hyväksyy aina alemman organisaatiotason riskienhallintatoimenpiteet ja näiden toteuttamisen jälkeen saavutettavan riskitason. Konsernin riskienhallintatoiminto seuraa ja raportoi näiden toimenpidesuunnitelmien toteutumista. Tarkoituksena on varmistaa, että riskienhallintatoimenpiteet tukevat konsernin strategisia, operatiivisia, taloudellisia ja vaatimustenmukaisuus- (*compliance*) tavoitteita.

Konsernin riskienhallintatoiminto huolehtii riskienhallintatoimien käytännön järjestelyistä, ohjeistuksesta, tuesta, valvonnasta ja seurannasta. Lisäksi konsernin riskienhallintatoiminto arvioi tunnistettujen riskien vaikutusten, todennäköisyyksien ja hallinnan tason muutoksia. Se raportoi riskienhallintaprosessin tuloksista vuosittain hallituksen tarkastusvaliokunnalle sekä tekee katsauksia riskienhallintaan liittyvistä asioista säännöllisesti segmenttien ja konsernin johdolle, sisäiselle tarkastukselle ja tilintarkastajalle.

Yksikkö-, segmentti- ja konsernitason riskienhallinta on osa koko konsernin strategista suunnitteluprosessia. Prosessi voidaan käynnistää tarvittaessa myös kesken toimintavuotta, mikäli tietyllä liiketoiminta-alueella tapahtuu oleellisia strategisia muutoksia, jotka vaativat riskienhallintaprosessin käynnistämistä.

Kuvaus yhtiön toiminnan kannalta merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan painopistealueista vuonna 2017 on esitetty hallituksen toimintakertomuksessa sekä yhtiön internetsivuilla osiossa ”Riskienhallinta” (www.huhtamaki.com/sijoittajat/hallinto-ja-ohjausjarjestelma/riskien-hallinta).

Sisäisen valvonnan yleiskuvaus

Tuloksellinen liiketoiminta edellyttää konsernin toimintojen, prosessien ja käytäntöjen jatkuvaa kehittämistä ja valvontaa. Sisäinen valvonta on olennainen osa konsernin hallinto- ja johtamisjärjestelmää. Yhtiö on määritellyt sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Hallitukselle ja toimitusjohtajalle kuuluu vastuu sisäisen valvonnan järjestämisestä. Hallituksen tarkastusvaliokunta seuraa sisäisen valvonnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta sekä taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta.

Sisäinen valvonta on prosessi, jonka tavoitteena on kohdulla varmistua konsernin strategisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Vastuu sisäisen valvonnan järjestämisestä kuuluu konsernin toimivalle johdolle. Sisäisen valvonnan toimeenpanoon osallistuu konsernin koko toimintaorganisaatio. Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistua konsernin taloudellisen raportoinnin luotettavuudesta, toimintojen tehokkuudesta ja tuloksellisuudesta sekä lainsäädännön ja muiden säännösten noudattamisesta.

Taloudellisen raportoinnin valvontajärjestelmien avulla varmennetaan, että konsernin taloudellinen raportointi toteu-

tetaan luotettavalla tavalla ja pyritään varmistumaan siitä, että yhtiön julkistamat taloudelliset raportit ja muu markkinoille annettu informaatio antavat oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta tilasta.

Operatiivisten toimintojen valvonnan tavoitteena on varmistua konsernin toimintojen tehokkuudesta ja tuloksellisuudesta sekä strategisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Lainsäädäntöön ja muihin säännöksiin kohdistuvan valvonnan tarkoituksena on varmistua, että konsernissa noudatetaan sovellettavaksi tulevaa lainsäädäntöä ja muita säännöksiä.

Konsernin kaikki toiminta perustuu Huhtamäen arvoihin ja periaatteisiin, jotka määrittävät toimintamallit ja niihin liittyvät rakenteet. Nämä periaatteet on kirjattu asianmukaisia toimintatapoja, eettisiä periaatteita ja henkilöstöhallintoa koskeviin politiikkoihin ja toimintaohjeisiin. Vastuun- ja työnjaon asianmukainen määrittely mahdollistaa tehokkaasti toimivan päätöksentekojärjestelmän.

Konsernipolitiikkoja, standardeja ja toimintaohjeita noudatetaan kaikissa liiketoimintasegmenteissä ja -yksiköissä. Konsernissa sovellettavat politiikat, standardit ja toimintaohjeet koskevat taloudellisia, henkilöstöön, yritysvastuuseen ja ympäristöön liittyviä seikkoja sekä lainsäädännön ja muiden säännösten noudattamista ja riskienhallintaa. Konsernipolitiikkojen lisäksi liiketoimintasegmenteissä ja -yksiköissä on tarkempaa ohjeistusta sisältäviä paikallisia politiikkoja.

Taloudellisen raportoinnin luotettavuus

Konsernin taloudellista johtamista ja toimintojen valvontaa tukevat ja koordinoivat konsernin taloushallinto ja liiketoimintasegmenttien ja -yksiköiden controller-verkosto. Konsernin taloudellisessa raportointiprosessissa noudatetaan konsernin taloudellista raportointia koskevia toimintaohjeita ja standardeja. Tilinpäätösstandardien tulkinta ja soveltaminen on keskitetty konsernin taloushallintoon, joka ylläpitää taloudellista raportointia koskevia toimintaohjeita ja standardeja sekä huolehtii niihin liittyvästä sisäisestä tiedottamisesta. Konsernin taloushallinto myös valvoo näiden ohjeiden ja standardien noudattamista. Raportointi- ja budjetointiprosessien valvonta perustuu konsernin raportointiperiaatteisiin, joiden määrittämisestä ja keskitetystä ylläpidosta vastaa konsernin taloushallinto. Periaatteita sovelletaan yhdenmukaisesti koko konsernissa ja käytössä on yhdenmukainen konserniraportointijärjestelmä.

Toimintojen tehokkuus ja tuloksellisuus

Liiketoiminnan strategia sekä siihen liittyvät tavoitteet ja tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeelliset toimenpiteet on määriteltävä konserninlaajuisesti. Vuositavoitteet ja niiden saavuttamisen seuraamiseksi tarpeelliset tunnusluvut on asetettu, hyväksytty ja tiedotettu vuosittaisen suunnitteluprosessin yhteydessä. Tavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausittain ja neljännesvuosittain liiketoimintasegmenttien ja -yksiköiden linjaorganisaation seurantaprosessin yhteydessä.

Tavoitteiden saavuttamisen seuraamiseksi määriteltäviä tunnuslukuja seurataan jatkuvasti. Valvonnan tavoitteena on tunnistaa riskitekijät sekä suunnitella riskejä ehkäiseviä ja havainnoivia kontrolleja. Liiketoimintasegmenttien ja -yksiköiden johto ryhtyy tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin sekä valvoo niiden toteuttamista. Korjaavien toimenpiteiden tulee noudattaa konsernin politiikkoja ja standardeja. Laadunvarmistukseen liittyviä sekä turvallisuuteen ja ympäristöön

vaikuttavia prosesseja ja toimintatapoja tarkastetaan sekä sisäisesti että ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta.

Konsernin kaikissa liiketoimintasegmenteissä noudatetaan Lean Six Sigma -ohjelmaa, jonka tarkoituksena on tunnistaa ja toimeenpanna toimintojen parantamiseen tähtääviä projekteja.

Lainsäädännön ja muiden säännösten noudattaminen

Konsernissa on laadittu politiikkoja, jotka koskevat esimerkiksi tytäryhtiöiden hallinnointia, kilpailuoikeudellisten säännösten noudattamista, henkilötietojen suoja, sopimushallintoa, riitojen ratkaisua ja sisäpiiriasioita. Konsernipolitiikkojen noudattamista edistetään tiedottamalla niiden sisällöstä ja järjestämällä koulutuksia. Konsernilla on vaatimustenmukaisuustoiminto (compliance). Konsernin sisäisen tarkastuksen toiminto valvoo politiikkojen noudattamista.

Sisäisen tarkastuksen yleiskuvaus

Sisäisellä tarkastuksella tehostetaan yhtiön hallitukselle kuuluvan valvontavollisuuden hoitamista. Sisäisen tarkastuksen tavoitteena on osaltaan varmistaa, että konsernin toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio ajantasaista ja luotettavaa, ja että asetettuja politiikkoja ja toimintatapoja noudatetaan.

Konsernilla on sisäisen tarkastuksen toiminto ja tarkastustoiminnan kenttätyötä on vuonna 2017 hoidettu yhteistyössä Deloitte Oy:n kanssa. Sisäisessä tarkastuksessa noudatetaan Institute of Internal Auditors -järjestön eettisiä sääntöjä ja muita ohjeistuksia. Sisäisiä tarkastuksia on suoritettu vuoden 2017 aikana kuukausittain sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman mukaisesti ennalta määritellyissä konsernitoiminnoissa sekä liiketoimintasegmentti- että liiketoimintayksikkötasolla.

Konsernin sisäisen tarkastuksen toiminto arvioi riippumattomasti ja systemaattisesti konsernin johtamis- ja hallinnointijärjestelmien sekä liiketoimintaprosessien ja riskienhallinnan toimivuutta, tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Sisäisen tarkastuksen toiminto antaa tarkastusraporteissaan suosituksia edellä mainittujen järjestelmien ja prosessien kehittämiseksi. Tämän tarkoituksena on varmistaa konsernin asettamien strategisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen.

Hallituksen tarkastusvaliokunta vahvistaa sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman, johon valitaan tarkastuskohteita konsernin strategisten tavoitteiden, arvioitujen riskien sekä hallituksen ja konsernin toimivan johdon määrittelemien painopistealueiden sekä rotaatioperiaatteen mukaisesti. Sisäisen tarkastuksen toiminto raportoi hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Lisäksi tarkastuksen tuloksista informoidaan toimitusjohtajaa, talousjohtajaa, hallinto- ja lakiasiaintohtajaa ja compliance-toiminnosta vastaavaa henkilöä sekä kunkin tarkastettavan liiketoimintasegmentin ja -yksikön johtoa. Sisäisen tarkastuksen antamien suositusten aiheuttamien toimenpiteiden toteutumista seurataan segmenttijohtoon ja sisäisen tarkastuksen toimesta. Seurannan tulokset raportoidaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Ennen sisäisen tarkastuksen kohteessa tehtävää kenttätyötä sisäinen tarkastus kerää esiaineistoa ja paneutuu tarkastuskohdetta koskeviin tietoihin ja materiaaleihin. Kenttätyön yhteydessä kirjataan lisää tarkastuskohdetta koskevia havaintoja. Sisäisen tarkastuksen raportit sisältävät keskeiset havainnot, johtopäätökset ja suositukset kontrollien kehittämiseksi. Tarkastuskohteen johto laatii toimenpidesuunnitelman havaittujen riskien hallinnoimiseksi ja kehittääkseen kont-

rolleja tarkastuksessa havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Linjajohto ja konsernin sisäisestä tarkastuksesta vastaava henkilö seuraavat säännöllisesti toimenpidesuunnitelman täytäntöönpanoa.

Muuta tietoa Sisäpiirihallinto Sääntely

Yhtiö noudattaa toiminnassaan markkinoiden väärinkäyttöasetusta (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperimarkkinalakia sekä niihin liittyviä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities Markets Authority), Finanssivalvonnan ja Nasdaq Helsinki Oy:n antamia määräyksiä ja ohjeita. Lisäksi konsernissa on oma sisäpiiriohje, jota päivitettiin vuonna 2016. Alla on kuvattu tiettyjä sisäpiiriohjeen keskeisiä kohtia. Sisäpiiriohje määrittelee selkeästi tiettyjä käytäntöjä ja päätöksentekomenettelyjä sen varmistamiseksi, että yhtiön sisäpiirihallinto on järjestetty johdonmukaisella ja luotettavalla tavalla.

Sisäpiiritietoa koskeva arviointi

Toimitusjohtaja tekee hallinto- ja lakiasiaintohtajan kanssa keskusteltuaan arvion siitä, onko tietty tieto sisäpiiritietoa ja päättää myös, tuleeko yhtiön julkistaa tällainen tieto välittömästi vai onko julkistamisen lykkäämiselle edellytyksiä. Yhtiö dokumentoi huolellisesti kaikki sisäpiiritiedon julkistamisen lykkäämistä koskevat päätökset ja tällaisten päätösten perustelut sekä noudattaa määriteltyjä prosesseja siten kuin soveltuvat säännökset edellyttävät.

Sisäpiiriluetelo

Yhtiö ylläpitää sisäpiirilueteloa henkilöistä, joilla on sisäpiiritietoa. Yhtiön työntekijät ja palveluntarjoajat, joilla on pääsy tiettyyn sisäpiiritietoon, merkitään sisäpiiriluetelon hankekohtaiseen osioon. Tällaisen hankekohtaisen sisäpiiriluetelon perustamisesta päättää toimitusjohtaja. Yhtiö on päättänyt olla perustamatta pysyvien sisäpiiriläisten luetteloa. Jokaiselle hankekohtaiseen luetteloon merkitylle henkilölle ilmoitetaan sähköpostitse luetteloon merkitsemisestä sekä siihen liittyvistä velvollisuuksista ja soveltuvista seuraamuksista. Tällaisen ilmoituksen saavan henkilön tulee viipymättä kirjallisesti vahvistaa ilmoituksen vastaanottaminen. Päätöksen hankekohtaisen sisäpiiriluetelon päättämisestä tekee toimitusjohtaja keskusteltuaan asiasta hallinto- ja lakiasiaintohtajan kanssa. Kyseiseen luetteloon merkityille henkilöille ilmoitetaan sähköpostitse hankekohtaisen sisäpiiriluetelon päättymisestä. Palveluntarjoajat voivat itse ylläpitää sisäpiirilueteloa omista työntekijöistään, mikäli yhtiö näin yksittäistapauksessa päättää.

Kaupankäyntirajoitukset

Jos henkilöllä on hallussaan sisäpiiritietoa, kaupankäynti on aina kiellettyä. Lisäksi tietyt kaupankäyntirajoitukset koskevat eräitä yhtiön johtohenkilöitä ja työntekijöitä myös silloin, kun tällaisilla tahoilla ei ole hallussaan sisäpiiritietoa.

Yhtiö on määritellyt hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenet markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisiksi johtotehtävissä toimiviksi henkilöiksi. Kyseiset henkilöt eivät saa (tiettyjä soveltuvissa säännöksissä olevia poikkeuksia lukuun ottamatta) tehdä omaan tai kolmannen osapuolen lukuun, suoraan tai välillisesti, liiketoimia, jotka liittyvät yhtiön osakkeisiin tai vieraan pääoman ehtoihin välineisiin tai niihin liittyviin

johdannaisiin tai muihin rahoitusvälineisiin, 30 päivän pituisen suljetun ajanjakson aikana ennen jokaisen osavuositarkastuksen tai vuositilinpäätöksen julkaisemista.

Lisäksi yhtiö soveltaa erityistä suositusluontoista kaupankäyntirajoitusta työntekijöihinsä, jotka saavat säännöllisesti tietoja osavuositarkastusten tai vuositilinpäätösten sisällöstä ennen niiden julkaisemista, koska kyseiset julkistamattomat taloudelliset tiedot ovat hyvin luottamuksellisia. Työntekijöiden on suositeltavaa pidättäytyä kaupankäynnistä 30 päivän ajan ennen jokaisen osavuositarkastuksen tai vuositilinpäätöksen julkaisemista.

Ilmoitusvelvollisuus

Yhtiön johtotehtävissä toimivien henkilöiden eli hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenten sekä heidän lähipiirinsä täytyy ilmoittaa yhtiölle ja Finanssivalvonnalle yhtiön osakkeilla tai vieraan pääoman ehtoisilla välineillä tai niihin liittyvillä johdannaisilla tai muilla rahoitusvälineillä tekemänsä liiketoimet. Ilmoitusvelvollisuus kohdistuu kaikkiin liiketoimiin sen jälkeen, kun 5 000 euron kokonaisarvo on saavutettu kalenterivuoden aikana (laskettuna yhteen netottamatta). Yhtiöllä on velvollisuus julkistaa saatu ilmoitus pörssitiedotteella.

Lähipiiriliikeytoimet

Yhtiö ei tehnyt lähipiirinsä kanssa yhtiön kannalta olennaisia ja yhtiön tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia tai muutoin kuin tavanomaisin markkinaehdoin toteutettuja liiketoimia vuonna 2017.

Tilintarkastus

Yhtiöllä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastusvalvonnan hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan valitsee varsinainen yhtiökokous. Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin vuoden 2017 varsinaisessa yhtiökokouksessa tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut Mikko Järventausta, KHT. Yhtiön tytäryhtiöiden tilintarkastajina ovat toimineet Ernst & Young -yhteisöä edustavat tilintarkastusyksiköt kussakin maassa. Ernst & Young Oy on toiminut yhtiön tilintarkastajana vuoden 2010 varsinaisesta yhtiökokouksesta lähtien. Ennen tilikautta 2010 yhtiön tilintarkastajana toimi usean vuoden ajan KHT-yhteisö KPMG Oy Ab ja sitä edustavat tilintarkastajat.

Vuonna 2017 konsernin tilintarkastuskustannukset olivat 1,9 miljoonaa euroa (2016: 2,3 miljoonaa euroa). Lisäksi Ernst & Young -yhteisöön kuuluvat yksiköt ovat tarjonneet konserniin kuuluville yhtiöille muuta tilintarkastukseen liittymätöntä neuvontaa yhteensä 0,7 miljoonan euron (2016: 0,8 miljoonan euron) arvosta. Tällainen muu neuvonta vaatii erillisen läpikäynti- ja hyväksyntäprosessin liittyen tilintarkastajan tarjoamiin muihin kuin tilintarkastuspalveluihin ja sisälsi esimerkiksi erilaista vero-, raportointi- ja muihin paikallisiin kysymyksiin liittyvää neuvontaa.

Palkka- ja palkkioselvitys

Johdanto

Huhtamäki Oyj (jäljempänä yhtiö) noudattaa kulloinkin voimassa olevaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n hyväksymää Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Tämä palkka- ja palkkioselvitys on laadittu 1.1.2016 voimaan tulleen hallinnointikoodin mukaisesti. Koodi on kokonaisuudessaan saatavilla internetosoitteesta www.cgfinland.fi. Huhtamäki Oyj on Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n kannatusjäsen.

Tämä erillinen palkka- ja palkkioselvitys on julkaistu hallituksen toimintakertomuksen yhteydessä. Yhtiön hallituksen tarkastusvaliokunta on käsitellyt selvityksen ja hallitus on hyväksynyt sen. Yhtiön tilintarkastaja on tarkastanut, että selvitys on annettu. Palkka- ja palkkioselvitys sisältää kuvaukset yhtiön hallituksen, toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän

jäsenten palkitsemista koskevasta päätöksentekojärjestyksestä sekä palkitsemisen keskeisistä periaatteista. Selvitys sisältää lisäksi palkitsemisraportin, jossa selostetaan tilikauden 2017 aikana yhtiön hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja muille konsernin johtoryhmän jäsenille maksetut palkkiot ja muut taloudelliset etuudet. Tilikauden 2016 aikana maksetut palkkiot ja muut taloudelliset etuudet esitetään vertailutietoina.

Yhtiön internetsivujen osiossa ”Palkitseminen” (www.huhtamaki.com/fi/sijoittajat/hallinto-ja-ohjausjarjestelma/palkitseminen) on ajankohtaista ja päivitettyä tietoa yhtiön palkitsemisesta. Palkka- ja palkkioselvitykseen sisältyvät kuvaukset palkitsemisen päätöksentekojärjestyksestä ja palkitsemisen keskeisistä periaatteista pidetään jatkuvasti ajantasaisina yhtiön internetsivuilla.

Palkitsemisen päätöksentekojärjestys

Päätöksentekoprosessi palkitsemiseen liittyvissä asioissa

Hallitus

Yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenille hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä maksettavista palkkioista ja niiden määräytymisperusteista sekä kulujen korvausperusteista. Hallituksen nimitysvaliokunta tekee näistä asioista ehdotuksen varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä

Hallitus päättää toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta ja taloudellisista etuuksista vuosittain. Hallitus päättää myös toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta ja taloudellisista etuuksista vuosittain. Hallitus päättää myös toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta ja taloudellisista etuuksista vuosittain. Hallitus päättää myös toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta ja taloudellisista etuuksista vuosittain.

hallituksen päätöksentekoa asiakokonaisuus valmistellaan aina hallituksen henkilöstövaliokunnassa.

Palkitsemista koskevat valtuutukset

Varsinainen yhtiökokous päätti 27.4.2017 hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että hallitus valtuutetaan päättämään osakeannista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta seuraavasti: Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 14 000 000 osaketta, mikä vastaa noin 13 prosenttia yhtiön nykyisistä osakkeista. Valtuutus koskee sekä uusien osakkeiden antamista että omien osakkeiden luovuttamista kuitenkin

siten, että uusia osakkeita voidaan antaa enintään 10 000 000 kappaletta ja omia osakkeita luovuttaa enintään 4 000 000 kappaletta. Hallitus päättää kaikista osakeannin ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista, ja sillä on oikeus poiketa osakkeenomistajan merkintätuoikeudesta (suunnattu anti). Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2018 asti.

Vuoden 2017 aikana yhtiön hallitus päätti valtuutuksen perusteella luovuttaa yhteensä 255 528 yhtiön omaa osaketta osana yhtiön osakepalkkiojärjestelmää (suunnattu anti).

Palkitsemisen keskeiset periaatteet

Hallitus

Hallituksen jäsenille maksetaan vuosipalkkiota sekä erillisiä kokouspalkkioita niistä kokouksista joihin he osallistuvat. Varsinainen yhtiökokous 27.4.2017 päätti, että hallituksen jäsenille maksetaan seuraavat palkkiot:

Vuosipalkkiot 2017

	euroa
Puheenjohtaja	120 000
Varapuheenjohtaja	68 000
Jäsenet	57 000

Kokouspalkkiot/osallistuttu hallituksen kokous 2017

	euroa
Puheenjohtaja	1 000
Jäsenet	1 000

Kokouspalkkiot/osallistuttu hallituksen valiokunnan kokous 2017

	euroa
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja	2 000
Henkilöstövaliokunnan puheenjohtaja	1 200
Nimitysvaliokunnan puheenjohtaja	1 200
Jäsenet	1 000

Hallituksen jäsenten matkakulut korvataan yhtiön matkustus säännön mukaisesti. Lisäksi yhtiön hallituksen puheenjohtajalla on matkapuhelinetu.

Kukaan hallituksen jäsenistä ei ole työ- tai toimisuhteessa yhtiöön tai yhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvaan yhtiöön tai toimi yhtiön neuvonantajana eivätkä he näin ollen saa palkkaa, eläke-etuja, työ- tai toimisuhteeseen kuuluvia muita taloudellisia etuja tai muita hallitustyöskentelyyn liittymättömiä korvauksia tai palkkioita yhtiöltä. Hallituksen jäsenet eivät ole yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien piirissä, eikä heille makseta palkkiona yhtiön osakkeita.

Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä

Yleistä

Toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitseminen perustuu konsernin yhtenäisiin palkitsemisperiaatteisiin, joita sovellettaessa paikalliset säännökset ja käytännöt huomioidaan tarvittavilta osin. Palkitseminen koostuu kiinteästä vuosipalkasta, luontoiseduista sekä vuosittain erikseen päätettävästä lyhyen aikavälin kannustinpalkkiosta. Lisäksi toimitusjohtaja ja muut konsernin johtoryhmän jäsenet

kuuluvat pitkän aikavälin kannustinjärjestelmänä toimivan osakepalkkiojärjestelmän piiriin.

Toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemisen perusteena käytettyjä kriteerejä seurataan ja seurannan tuloksista raportoidaan hallituksen henkilöstövaliokunnalle ja hallitukselle säännöllisesti. Seurannan tavoitteena on selvittää, miten palkitsemisen perusteena käytetyt kriteerit vaikuttavat konsernin pitkän aikavälin taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Lyhyen aikavälin kannustinpalkkiot

Toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten lyhyen aikavälin kannustinpalkkiot perustuvat konsernin tulokseen ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Liiketoimintasegmenteistä vastaavien konsernin johtoryhmän jäsenten lyhyen aikavälin kannustinpalkkioiden määräytymiseen vaikuttaa konsernin tuloksen lisäksi myös kyseisen liiketoimintasegmentin tulos. Taloudellisten tavoitteiden painoarvo on toimitusjohtajalla 90 prosenttia ja muilla konsernin johtoryhmän jäsenillä 80 tai 90 prosenttia, ja henkilökohtaisten tavoitteiden painoarvot ovat vastaavasti toimitusjohtajalla 10 prosenttia ja muilla konsernin johtoryhmän jäsenillä 20 tai 10 prosenttia lyhyen aikavälin kannustinpalkkioiden määrästä. Tulostavoitteiden määrittelemisessä käytetään seuraavia tunnuslukuja: osakekohtainen tulos (EPS) ennen veroja ja sijoitetun pääoman tuotto (ROI). Liiketoimintasegmenteistä vastaavien konsernin johtoryhmän jäsenten tulostavoitteiden määrittelyyn vaikuttavat lisäksi kyseisen liiketoimintasegmentin sidotun pääoman tuotto (RONA) ja kannattava kasvu (VA). Tämä tavoitekokonaisuus on valittu tukemaan konsernin lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita ja taloudellista menestystä.

Lyhyen aikavälin kannustinpalkkioiden tavoitteet asetetaan ja niiden toteutuminen arvioidaan vuosittain. Mahdolliset kannustinpalkkiot maksetaan yleensä kalenterivuoden pituista ansaintajaksoa seuraavan vuoden maaliskuussa. Maksun edellytyksenä on, että henkilön työsuhte on edelleen voimassa eikä hän ole irtisanoutunut. Yhtiön toimitusjohtajan lyhyen aikavälin kannustinpalkkio on enintään 100 prosenttia kiinteän vuosipalkan määrästä. Muiden konsernin johtoryhmän jäsenten kuin toimitusjohtajan lyhyen aikavälin kannustinpalkkioiden enimmäismäärä on tehtävästä riippuen 50–75 prosenttia kiinteän vuosipalkan määrästä. Konsernin vakiintuneen käytännön mukaan toimitusjohtajalle ja liiketoimintasegmenteistä vastaaville konsernin johtoryhmän jäsenille ei makseta lainkaan kannustinpalkkioita (ei myöskään henkilökohtaisten tavoitteiden osalta), mikäli konsernin taikka kyseisen liiketoimintasegmentin tulokseen sidonnaisia taloudellisia tavoitteita ei saavuteta.

Osakepalkkiojärjestelmä

Toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten pitkän aikavälin kannustimena toimii osakepalkkiojärjestelmä. Yhtiön hallitus päätti 12.3.2010 osakepalkkiojärjestelmän käyttöönottamisesta osaksi yhtiön ja sen tytäryhtiöiden avainhenkilöiden pitkäaikaista kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Osakepalkkiojärjestelmä tarjoaa mahdollisuuden ansaita yhtiön osakkeita palkkiona asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Osakepalkkiojärjestelmä koostuu vuosittain alkavista kolmen vuoden pituisista osakeohjelmista. Mahdollinen palkkio maksetaan kolmen vuoden osakeohjelman päättymistä seuraavana kalenterivuonna. Yhtiön hallitus päättää erikseen kustakin

kolmen vuoden osakeohjelmasta. Alla on kuvattu yhtiön osakeohjelmat, joiden ansaintajaksot ovat vuosi 2015 tai sen jälkeiset vuodet ja joiden perusteella voidaan maksaa palkkiota vuonna 2016 tai sen jälkeen:

Osakeohjelma	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Osakeohjelma 2013–2015	1	2	3	4				
Osakeohjelma 2014–2016		1	2	3	4			
Osakeohjelma 2015–2017			1	2	3	4		
Osakeohjelma 2016–2018				1	2	3	4	
Osakeohjelma 2017–2019					1	2	3	4

- Kolmen vuoden ansaintajakso; Palkkion peruste: konsernin tulos/osake (EPS) ansaintajakson 3. vuonna
- Mahdollisen palkkion maksuvuosi
- Maksetut osakeohjelmat, ansaintajakso
- Maksetut osakeohjelmat, palkkion maksuvuosi

Osana palkkiota yhtiö suorittaa rahana sen määrän, jolla suoritetaan palkkioista avainhenkilöille aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen määrä. Osakkeita vastaanottavien konsernin johtoryhmän jäsenten tulee pitää omistuksessaan vähintään puolet (50 prosenttia) osakeohjelman perusteella saamistaan osakkeista, kunnes osakepalkkiojärjestelmiin kuuluvista osakeohjelmista ansaittujen osakkeiden yhteenlaskettu arvo vastaa vuosittaisen palkkatulon määrää. Omistusvaatimus on voimassa työ- tai toimisuhteen päättymiseen saakka.

Muut keskeiset ehdot

Toimitusjohtajan eläke- ja eroamisikä on 60 vuotta, ellei toisin sovita. Lakisääteisen eläkeiän alentaminen järjestetään siten, että yhtiö suorittaa lakisääteisten työeläkemaksujen lisäksi lisäeläkejärjestelmään vuosittain enintään 150 000 euroa. Edellytyksenä yhtiön suorittamille lisäeläkemaksuille on, että toimitusjohtaja varaa itse vastaavan määrän lisäeläkejärjestelmään. Mikäli toimitusjohtajasopimus päättyy ennen eläke- ja eroamisikää, toimitusjohtajan oikeus lisäeläkejärjestelmään siirrettyihin varoihin säilyy. Toimitusjohtajan lisäeläkkeen määrä muodostuu yhtiön ja toimitusjohtajan järjestelmään suorittamista varoista ja näiden varojen tuotoista.

Muut konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat kukin asuinvaltionsa kulloinkin voimassa olevan eläkejärjestelmän piiriin. Toimitusjohtajan lisäksi viisi konsernin johtoryhmän jäsentä kuuluu Suomen työeläkejärjestelmän piiriin ja loput kaksi konsernin johtoryhmän jäsentä vastaavien eläkejärjestelmien piiriin Yhdysvalloissa ja Tšekin tasavallassa. Lisäksi konsernin johtoryhmän jäsenillä on oikeus paikallisia käytäntöjä noudattaviin, osittain lisäeläkejärjestelmiin rinnastuviin eläke-etuihin, mikäli hallitus niin erikseen päättää.

Yhtiön ja toimitusjohtajan välisen toimitusjohtajasopimuksen mukaan toimitusjohtaja ja yhtiö voivat irtisanoa sopimuksen päättymään kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta. Irtisanomisajalta toimitusjohtaja on oikeutettu saamaan normaalit palkkaedut. Mikäli yhtiö irtisanoa sopimuksen, yhtiö suorittaa toimitusjohtajalle erokorvauksena 18 kuukauden peruspalkkaa vastaavan määrän kuuden kuukauden irtisanomisaajan palkan lisäksi. Muiden konsernin johtoryhmän jäsenten irtisanomisajasta ja mahdollisten toimisuhteen päättymisen perusteella maksettavien korvausten ehdoista on sovittu kunkin konsernin johtoryhmän jäsenen työsopimuksessa.

Yhteenvedo toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta

	Toimitusjohtaja Jukka Moisio	Muut konsernin johtoryhmän jäsenet
Kiinteä vuosipalkka ja muut etuudet	Kiinteä vuosipalkka ja luontoisedut (matkapuhelin- ja autoetu)	
Lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmät	<p>Toimitusjohtaja on oikeutettu lyhyen aikavälin kannustinpalkkioon, joka on enintään 100 prosenttia kiinteän vuosipalkan määrästä.</p> <p>Lyhyen aikavälin kannustinpalkkiot perustuvat konsernin tulokseen ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen.</p> <p>Painoarvot: Taloudelliset tavoitteet 90 prosenttia Henkilökohtaiset tavoitteet 10 prosenttia</p>	<p>Muut konsernin johtoryhmän jäsenet ovat oikeutettuja lyhyen aikavälin kannustinpalkkioon, joka on tehtävästä riippuen enintään 50–75 prosenttia kiinteän vuosipalkan määrästä.</p> <p>Lyhyen aikavälin kannustinpalkkiot perustuvat konsernin tulokseen ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Liiketoimintasegmenteistä vastaavien konsernin johtoryhmän jäsenten lyhyen aikavälin kannustinpalkkioiden määräytymiseen vaikuttaa konsernin tuloksen lisäksi myös kyseisen liiketoimintasegmentin tulos.</p> <p>Painoarvot: Taloudelliset tavoitteet 80 tai 90 prosenttia Henkilökohtaiset tavoitteet 20 tai 10 prosenttia</p>
Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmät	Toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten pitkän aikavälin kannustimena toimii osakepalkkiojärjestelmä. Osakepalkkiojärjestelmä tarjoaa mahdollisuuden ansaita yhtiön osakkeita palkkiona asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Mahdollinen palkkio perustuu konsernin tunnuslukuun tulos/osake (EPS) kunkin kolmen vuoden ansaintajakson viimeisenä vuonna.	
Osakeomistusvaatimus	Osakkeita vastaanottavien konsernin johtoryhmän jäsenten, mukaan lukien toimitusjohtajan, tulee pitää omistuksessaan vähintään puolet (50 prosenttia) osakeohjelman perusteella saamistaan osakkeista, kunnes osakepalkkiojärjestelmiin kuuluvista osakeohjelmista ansaittujen osakkeiden yhteenlaskettu arvo vastaa vuosittaisen palkkatulon määrää. Omistusvaatimus on voimassa työ- tai toimisuhteen päättymiseen saakka.	
Eläke	Toimitusjohtajan eläke- ja eroamisikä on 60 vuotta, ellei toisin sovita. Lakisääteisen eläkeiän alentaminen järjestetään siten, että yhtiö suorittaa lakisääteisten työeläkemaksujen lisäksi lisäeläkejärjestelmään vuosittain enintään 150 000 euroa. Edellytyksenä yhtiön suorittamille lisäeläkemaksuille on, että toimitusjohtaja varaa itse vastaavan määrän lisäeläkejärjestelmään.	Muut konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat kukin asuinvaltionsa kulloinkin voimassa olevan eläkejärjestelmän piiriin. Lisäksi muilla konsernin johtoryhmän jäsenillä on oikeus paikallisia käytäntöjä noudattaviin, osittain lisäeläkejärjestelmiin rinnastuviin eläke-etuihin, mikäli hallitus niin erikseen päättää.
Toimisuhteen päättymisen	Toimitusjohtajalla on kuuden kuukauden irtisanomisaika. Irtisanomisajalta toimitusjohtaja on oikeutettu saamaan normaalit palkkaedut. Mikäli yhtiö irtisanoo sopimuksen, yhtiö suorittaa toimitusjohtajalle erokorvauksena 18 kuukauden peruspalkkaa vastaavan määrän kuuden kuukauden irtisanomisaajan palkan lisäksi.	Muiden konsernin johtoryhmän jäsenten irtisanomisajasta ja mahdollisten toimisuhteen päättymisen perusteella maksettavien korvausten ehdoista on sovittu kunkin konsernin johtoryhmän jäsenen työsopimuksessa.

Palkitsemisraportti 2017

Hallitus

Yhtiökokouksen 27.4.2017 tekemän päätöksen mukaisesti vuoden 2017 varsinaisesta yhtiökokouksesta lähtien hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 120 000 euroa, varapuheenjohtajalle 68 000 euroa ja muille jäsenille 57 000 euroa vuodessa. Lisäksi yhtiökokous päätti maksaa kokouspalkkiot osallistuttujen kokousten mukaisesti seuraavasti: 1 000 euroa kokoukselta, kuitenkin siten, että tarkastusvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan 2 000 euroa kokoukselta, henkilöstövaliokunnan puheenjohtajalle 1 200 euroa kokoukselta ja nimitysvaliokunnan puheenjohtajalle 1 200

euroa kokoukselta. Hallituksen jäsenten matkakulut korvataan yhtiön matkustussäännön mukaisesti. Lisäksi yhtiön hallituksen puheenjohtajalla on matkapuhelinetu. Palkkiot ovat pysyneet muuttumattomina vuodesta 2016.

Vuonna 2017 hallituksen jäsenet eivät saaneet hallitustyöskentelyyn liittymättömiä korvauksia tai palkkioita yhtiöltä. Hallituksen jäsenet eivät olleet yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien piirissä, eikä heille maksettu palkkiona yhtiön osakkeita.

Hallituksen jäsenille maksettiin palkkioita tilikausina 2017 ja 2016 seuraavasti.

	2017			2016		
	Vuosipalkkio	Kokouspalkkiot ⁵	Yhteensä	Vuosipalkkio	Kokouspalkkiot ⁵	Yhteensä
Pekka Ala-Pietilä ¹	120 240	19 600	139 840	115 240	25 600	140 840
Jukka Suominen	68 000	31 000	99 000	66 000	31 000	97 000
Eija Aillasmaa	57 000	18 000	75 000	55 250	22 000	77 250
Doug Baillie ²	57 000	15 000	72 000	42 750	13 000	55 750
William R. Barker	57 000	15 000	72 000	55 250	21 000	76 250
Rolf Börjesson	57 000	20 000	77 000	55 250	24 000	79 250
Kerttu Tuomas ³	42 750	10 000	52 750	-	-	-
Sandra Turner	57 000	19 000	76 000	55 250	20 000	75 250
Maria Mercedes Corrales ⁴	-	-	-	12 500	7 000	19 500
Hallitus yhteensä	515 990	147 600	663 590	457 490	163 600	621 090

¹ Pekka Ala-Pietilän vuosipalkkio sisältää matkapuhelinedun

² Hallituksen jäsen 21.4.2016 alkaen

³ Hallituksen jäsen 27.4.2017 alkaen

⁴ Hallituksen jäsen 21.4.2016 saakka

⁵ Kokouspalkkiot on kirjattu taulukkoon maksuperusteisesti maksuvuonna

Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä

Toimitusjohtajalle ja muille konsernin johtoryhmän jäsenille maksettiin palkkaa ja palkkiota tilikausina 2017 ja 2016 seuraavasti.

	Toimitusjohtaja Jukka Moisio		Muut konsernin johtoryhmän jäsenet ⁴	
	2017	2016	2017	2016
Kiinteä vuosipalkka luontoisetuineen yhteensä¹	717 711	698 788	2 161 508	2 043 048
Lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmät²				
Maksuvuotta edeltävän vuoden suorituksen perusteella maksettu palkkio	505 248	499 125	891 638	1 271 330
Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmät³				
Osakepalkkiona maksetut osakkeet	22 750 osaketta	15 900 osaketta	58 604 osaketta	32 330 osaketta
Osakkeiden arvo luovutushetkellä	740 392	505 302	1 912 384	1 034 147
Osakepalkkioon liittyvien verojen ja veroluonteisten maksujen määrä	791 808	575 512	1 999 854	1 156 720
Osakepalkkion arvo yhteensä	1 532 200	1 080 814	3 912 238	2 190 866
Kokonaispalkkio	2 755 159	2 278 727	6 965 384	5 505 244

¹ Kiinteä vuosipalkka luontoisetuineen sisältää työsuhteen alkamiseen ja päättymiseen liittyvät korvaukset.

² Maksetut kannustinpalkkiot on kirjattu taulukkoon maksuperusteisesti maksuvuonna.

³ Osakeperusteiset palkkiot sisältävät osakepalkkioiden rahallisen arvon osakkeiden luovutushetkellä mukaan lukien osakepalkkioon liittyvien verojen ja veroluonteisten maksujen määrän. Osakepohjaiset palkkiot perustuvat maksuvuotta edeltävän vuoden suoritukseen ja ne on kirjattu taulukkoon maksuperusteisesti maksuvuonna. Vuosia 2014–2016 koskevan osakeohjelman nojalla vuoden 2016 suoritukseen perustuva palkkio suoritettiin huhtikuussa 2017 ja vuosia 2013–2015 koskevan osakeohjelman nojalla vuoden 2015 suoritukseen perustuva palkkio suoritettiin huhtikuussa 2016.

⁴ Muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkat ja palkkiot raportoidaan siltä ajalta, kun henkilö on ollut konsernin johtoryhmän jäsenenä.

Vuonna 2017 yhtiölle aiheutuneet kulut toimitusjohtajan lisäksi eläkkeistä olivat 206 069 euroa (2016: 203 645 euroa) ja lisäeläkkeestä 150 000 euroa (2016: 54 930 euroa). Lisäeläkkeestä johtuva eläkevastuuvelka yhtiön taseessa

vuoden 2017 lopussa oli 615 689 euroa (2016: 455 014 euroa). Yhtiö maksoi muiden konsernin johtoryhmän jäsenten kuin toimitusjohtajan eläkejärjestelmiin vuonna 2017 yhteensä 22 998 euroa (2016: 20 938 euroa).

www.huhtamaki.com
communications@huhtamaki.com

Huhtamäki Oyj
Revontulenkujä 1, 02100 Espoo

Puh. 010 686 7000
Faksi 010 686 7992
Y-tunnus 0140879-6

Huhtamäki